

SZÉCHENYI 2020

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

A Helyi Akciócsoport neve

Mezőkövesd Közösségéért Szervezet

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2021. január

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	2
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	4
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása ..	7
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	9
3.1 Helyzetfeltárás	9
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	25
3.3 SWOT.....	30
3.4. Fejlesztési szükségletek azonosítása.....	32
4. A stratégia jövőképe	33
5. A stratégia célhierarchiája.....	34
6. Cselekvési terv	37
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	37
6.2 Együttműködések	42
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei	44
6.4 Kommunikációs terv	53
6.5 Monitoring és értékelési terv	56
6.6. Horizontális célok.....	60
6.6.1 Esélyegyenlőség	60
6.6.2 Fenntarthatóság.....	62
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	63
7. Indikatív pénzügyi terv	64

Vezetői összefoglaló

Jelen Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiát (HKFS) a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatósága (IH) által regisztrált Mezőkövesd Közösségéért helyi közösség a TOP-7.1.1-16 „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című pályázati felhívás keretében benyújtandó támogatási kérelemnek megalapozására készíti. A stratégia előírt feltételek mentén történő elkészítése, IH általi elfogadása és támogatása a stratégiában tervezett program megvalósításának a feltétele. A Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiája a város adottságaira, szükségleteire és lehetőségeire reagáló és a város egyéb fejlesztéseit kiegészítő beavatkozásokat megalapozó tervezési dokumentum, amely helyben azonosított fejlesztési célok elérését segítő intézkedéseket, beavatkozásokat dolgoz ki.

A Mezőkövesd Közösségéért helyi közösség jövőképe alapján Mezőkövesd városa, mint a stratégia számára kijelölt akcióterület, a világörökség részét képező egyedi matyó kulturális hagyományok és a termál-gyógyvíz által biztosított természeti adottságok által táplált pezsgő kulturális és közösségi élettel rendelkező, partnerségben működő helyi közösségek városa, ahol a különböző helyi közösségek közös érdekek mentén képesek a helyi sajátosságok - minden érintett számára értéket teremtő - fenntartható hasznosítására, miközben a hagyományos értékek széles körű bemutatása érdekében újszerű megoldásokat is alkalmaznak. A HKFS megvalósítását „a kultúra a helyi közösségekért, közösség a helyi kultúráért” elv mentén érvényesíti a város.

A HKFS megoldási lehetőséget kínál a helyi életminőség javítására, melynek keretében a közösségi részvételt erősítő városi kulturális, közösségi szolgáltatások fejlesztésével kapcsolatos társadalmi igényeket elégíti ki. Kiemelt szerepet kap a társadalmi kapcsolatok számára megfelelő színvonalú rendezvényterek kialakítása a társadalmi tőke erősítése és a helyi közösség társadalomformáló erejének érvényre juttatása érdekében. A stratégia központi eleme mind az infrastrukturális elemek, mind az azokat kiegészítő szoft elemek tekintetében - a város matyó kulturális hagyományaira és a régió első számú turisztikai attrakciójának számító Zsóry fürdő turisztikai potenciáljára építve - Mezőkövesd közösségi, kulturális életének bővítése, a helyi civil szervezetek aktivitásának növelése, valamint a különböző társadalmi szférák aktivitásának összekapcsolása és az ebből származó szinergikus hatások kiaknázása.

A stratégia megvalósításának átfogó célja a város kulturális és közösségi életének bővítése, helyi közösségek és a városi és matyó identitástudat megerősítése révén a városban élők életminőségének és a város népességmegtartó képességének a javítása.

A stratégia a kulturális és közösségi terek és szolgáltatások infrastrukturális és szolgáltatási minőségének javításával hozzá kíván járulni Mezőkövesd kulturális és közösségi életének felpozícionálásához és színesebbé tételéhez, ezzel az országos jelentőségű turisztikai potenciál erősítéséhez, a közösségfejlesztési programok révén összetartóbb, tudatosabb, egészségesebb, Mezőkövesd jövőjének alakításában részt vállaló befogadó és elfogadó városi társadalom kialakulásához.

Fenti célok elérése érdekében a HKFS elkészítésének alapja és első lépése a városban működő civil, gazdasági és közszféra legfontosabb szükségleteinek feltérképezése, felmérése volt. A fejlesztési szükségletek beazonosítása egyrészt a város 2015. évi Integrált városfejlesztési stratégiájának a helyzetfeltáró része és az ez alapján jelen stratégiához felállított SWOT elemzés eredményei, másrészt a stratégiaalkotáshoz kapcsolódóan lefolytatott igényfelmérés során kapott információk, személyes megbeszéléseken, fórumokon felmerült fejlesztési elképzelések, és a városi szinten lebonyolított projektötlet gyűjtés alapján történt.

A földrajzi elhelyezkedésének és termál-gyógyvizének köszönhetően a város kiváló természeti és gazdasági adottságokkal rendelkezik, épített és kulturális örökségben gazdag, tradicionális kultúrával, kézműves hagyományokkal rendelkezik. A város jelen stratégiával összefüggő erőssége továbbá, hogy magas az aktív civil szervezetek száma a városban, tevékenységeik és kapcsolatrendszerük erősítése fontos prioritás.

A város jelenlegi helyzetének elemzése kapcsán világossá vált, hogy a stratégiát az akcióterület erősségeire és lehetőségeire kell alapozni. Az infrastrukturális fejlesztések kapcsán hiánypótló fejlesztési stratégiát, a kapcsolódó közösségi és kulturális programok, akciók kapcsán pedig a meglévő helyi erőforrásokra alapozva offenzív stratégiát célszerű folytatni. A kitűzött célok elérése várhatóan maga után vonja a gyengeségnek számító kedvezőtlen jellemzők és folyamatok javulását és a külső veszélyek bekövetkezésének elkerülését. Mezőkövesden – a város környezetéhez képest - kedvező gazdasági helyzet ellenére tovább kell javítani a foglalkoztatási, jövedelmi viszonyokat, mely hatására a lakosság

számának csökkenésére, a lakosság előregedésére, valamint a hátrányos helyzetű csoportok további leszakadására vonatkozó negatív tendenciák is megfordíthatók.

A HKFS tervezése során a TOP-7.1.1-16 pályázati felhívás kínálta lehetőségeket is figyelembe véve a legfontosabb prioritást a helyi közösségépítő, kulturális terek fejlesztése képezte a közszféra és a helyi civil szervezetek erre irányuló fejlesztési elképzeléseinek támogatásán, eszközállományuk bővítésén keresztül.

Az ERFA jellegű fejlesztések mellett a városi szabadidős és sport, valamint kulturális tevékenységek, programok, akciók támogatása elsődleges helyet foglal el a stratégia intézkedései között, hiszen e terület támogatása a helyi közösségek kulturális értékei, a közösség társadalomformáló ereje, meglévő népművészeti hagyományok, a város népi iparművészete valamint a meglévő országos jelentőségű turisztikai potenciál minél teljesebb kihasználását eredményezi, étellel megtöltve a programok számára a stratégia keretében létrehozott közösségi tereket, és kiegészítve a városban más operatív programok keretében megvalósuló turisztikai és városfejlesztési célú beruházásokat.

A tervezett infrastruktúrális és szoft elemek a közösségfejlesztés, identitás erősítés és a helyi életminőség javításának közvetlen társadalmi hasznai mellett közvetetten a városban élők jövedelemszerzési lehetőségeit is javítják, helyi gazdaságfejlesztési célokat is szolgálnak. Ezt erősítve a helyi kézművesek és termelők jövedelemszerzési esélyeinek közösségi alapon történő közvetett erősítése a stratégiában önálló célként és intézkedésként is megjelenik.

Mindezen beavatkozások hatásainak erősítését szolgálja a tervezett beavatkozások helyi, térségi és nemzetközi együttműködések körébe rendezése a helyi szereplők összekapcsolása, térségi és határon túli partnerek bevonásával.

A stratégia megvalósítása és a célok elérése érdekében a stratégia keretében 7 db intézkedés végrehajtása tervezett:

Intézkedés	Intézkedés keretösszege (millió Ft)
Művelődési Ház belső felújítása felújítása, közösségi-kulturális központtá alakítása (kulcsprojekt) ERFA	60
A HADAS városrész alkotóházainak bemutatathatóvá tétele ERFA	1
Helyi múzeumok, kiállító terek gyűjteményeinek interaktív és innovatív fejlesztése ERFA	5
Helyi szervezetek kulturális tevékenységének erősítése kismértékű eszközbeszerzések által ERFA	6,3
Közösségfejlesztés és városi sportélet felpezsdítése infrastruktúrafejlesztés és helyi szervezetek kismértékű eszközbeszerzései által ERFA	57
Takács István alkotói hagyatékának, mint a város kulturális örökségének teljes körű feltárása és dokumentálása ESZA	3,25
Települési és térségi kapcsolati háló megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító programok, akciók, rendezvények, fesztiválok, kiállítások, kiadványok támogatása ESZA	80

Jelen stratégia intézkedései keretében van lehetőség 2017-2020 között a helyi szereplők helyi igények mentén történő közvetlen támogatására, mely során az akciócsoportnak lehetősége van támogatni a más programokból méretük vagy korlátozott pénzügyi, szervezeti képességeik miatt kiszoruló helyi szereplőket, illetve a helyi szereplők más programokból nem vagy csak korlátozottan támogatható, de a helyi közösség számára társadalmi haszonnal járó céljai és tevékenységei támogatására. A HKFS keretében rendelkezésre álló 212,55 millió Ft-os fejlesztési forrást az akciócsoport infrastruktúrális jellegű, illetve szoft jellegű tevékenységek támogatására használhatja fel 2:1 arányban az infrastruktúrális fejlesztések javára.

A projektkiválasztás során alapfeltétel, hogy csak olyan projekt valósulhat meg a stratégia keretében, mely a vállalt indikátorok teljesüléséhez közvetlenül hozzájárul. Az akciócsoport a forrásfelhasználás során a stratégia céljaihoz való illeszkedés kötelező feltételén túl előnyben kívánja részesíteni az alábbi szempontoknak megfelelő projektötleteket:

- az együttműködésen alapuló, a közösségek kapcsolati hálóinak erősítését és a közösségfejlesztést elősegítő projektek
- innovatív, a városban újszerűnek számító megoldások alkalmazását tartalmazó projektötletek
- más (Európai uniós, központi költségvetési, magánérős) forrásból megvalósuló fejlesztésekhez, kiemelten gazdaságfejlesztéshez, idegenforgalomhoz közvetlenül kapcsolható szinergikus fejlesztéseket, programokat

- városi lakosok jövedelemszerzési esélyeit javító, helyi termékek és szolgáltatások piacra jutását támogató projekteket
- hátrányos társadalmi csoportok bevonását szolgáló, igényeik kielégítésére szolgáló társadalmi befogadást erősítő programokat
- környezeti fenntarthatóság szempontjait érvényesítő, a városi lakosság környezettudatosságát erősítő projekteket

A stratégia a forrásfelhasználás arányát meghaladó mértékben járul hozzá a TOP indikátorvállalásainak teljesüléséhez. Az intézkedések eredményeként stratégia keretében elérendő számszerűsíthető eredmények:

Indikátor	Célérték 2020
A HKFS keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya (% , eredményindikátor)	célérték: megvalósítás előtt mért bázisértékhez képest 10%-os növekedés
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (pontérték, eredményindikátor)	célérték: megvalósítás előtt mért bázisértékhez képest 10%-os növekedés
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest (db, eredményindikátor)	3 db
A HKFS keretében megvalósított programokon részt vevők száma összesen (fő, eredményindikátor)	10 000 fő
Helyi, térségi vagy határon túli együttműködésben megvalósuló programok, akciók száma (db, eredményindikátor)	4 db
Közösségi szinten irányított városi helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő, outputindikátor)	16 394 fő
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db, outputindikátor)	15 db
A HKFS keretében megújított közösségi terek száma (db, outputindikátor)	3 db
A HKFS keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ² , outputindikátor)	400 m ²
A HKFS keretében létrehozott vagy helyreállított nyitott közösségi terek nagysága (m ² , outputindikátor)	150 m ²

Elmondható, hogy a cselekvési tervben szereplő intézkedések a helyi igények alapján megfogalmazott specifikus célok eléréséhez szükséges beavatkozások megvalósulását szolgálják, amik hozzájárulnak Mezőkövesd kulturális szolgáltatásainak fejlesztéséhez, a közösségi élet megerősítéséhez kiegészítve a város gazdasági-turisztikai potenciáljának megerősítésére irányuló célokat.

A stratégia megvalósításáért felelős akciócsoport 11 alapító taggal jött létre, biztosítva a helyi közszféra, civil szféra és gazdasági szféra képviselőit. A közösség stratégiai vezetését és működését a tagok alkotta Közgyűlés, valamint a választott Elnökség és Felügyelő bizottsága biztosítja. Az operatív működést a munkaszervezet látja el a stratégia 2016-2020 közötti megvalósítási időszakára.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A Mezőkövesd Közösségéért helyi közösség megalakulását és a regisztráció benyújtását követően 2016. június 10-én meghirdette a városi szereplők számára a projektötletek gyűjtését és ezzel együtt a stratégia tervezés előkészítését. Az igényfelmérés keretében Dr. Fekete Zoltán, mint az akciócsoport elnöke részéről a város valamennyi, 97 db civil szervezete, a város három helyi egyházközsége részére, valamint a helyi üzleti szférát képviselő Ipartestület, Kereskedelmi és Iparkamara, és a Dél-Borsodi Gazdaságfejlesztési Alapítvány részére került meghirdetésre a projektötletek gyűjtése. Az egységesség érdekében az ötletbörze a szervezetek részére könnyen kitölthető és értelmezhető „Projektötlet adatlapon” megküldésével történt. Az adatlap tartalmazta a projektgazda adatait, projektjavaslata vonatkozó információkat, a projekt megnevezését, megvalósulási helyét, ezenkívül a partner a projekt céljára, tervezett fejlesztés rövid bemutatására, megvalósítani kívánt tevékenységekre

és az elérendő számszerűsíthető eredményekre és a projekt becsült költségére vonatkozó adatokat adhatta meg az adatlapon. Az igényfelmérés kapcsán mindenképpen fontos rögzíteni, hogy a projektötlet adatlapon és az igényfelmérés során valamennyi esetben a helyi szereplők tájékoztatást kaptak a pályázati felhívás keretében támogatható tevékenységekről, tehát az igényfelmérés folyamata e tekintetben fókuszált volt, az általános igényfelmérést nem tartottuk célravezetőnek a stratégia fókuszainak meghatározása tekintetében.

Az igényfelmérés keretében a helyi közösségek e-mailes megkeresés, illetve a város honlapján történő felhívás keretében kaptak tájékoztatást a pályázati felhívás megjelenéséről, a stratégiakészítés céljáról és ütemezéséről, valamint a támogatható tevékenységekről. Az e-mailes igényfelmérés valamennyi városban működő civil és egyházi szervezet részére megküldésre került, a város honlapja a város teljes lakossága számára elérhető, így az igényfelmérés nyitottsága biztosított volt. A megfelelő kommunikáció érdekében a város közösségi és kulturális, valamint gazdasági életében meghatározó szerepet betöltő és a helyi közösségekkel napi kapcsolatban lévő szervezetek, úgy mint a Mezőkövesdi KÖZKINCS-TÁR Kulturális, Könyvtári, Turisztikai és Múzeumi Nonprofit Kft., Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület, Ipartestület, a helyi katolikus és református egyházközségek vezetői személyes és telefonos megkeresés keretében is tájékoztatást kaptak a városi közösségek körében megindított ötletbörze céljáról és jelentőségéről. Ennek köszönhetően a projektötlet gyűjtés eredményeként 19 db helyi civil szervezet jelentkezett projektötlettel, fejlesztési igénnyel. Többségük a Projektötlet adatlap kitöltésével adta meg fejlesztési elképzeléseit, ötleteit. Jellemzően a civil szervezetek (pl: Matyó Népművészeti Egyesület 32 db projekt megnevezése) több projektötletet is megneveztek, összességében az adatlapok összegzésével 76 db projektötlet érkezett. Legaktívabbnak a sportélet, népművészet, hagyományörzés és színháztársulat területén tevékenykedő civil szervezetek mutatkoztak. De érkezett projektötlet adatlap hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének megteremtéséért tevékenykedő civil szervezetektől (idősek, illetve mozgássérültek civil szervezete) és a helyi polgárőr egyesülettől is. A civilek mellett a helyi egyházközségek, elsősorban a templomok külső és belső felújítását, hangosító és fénytechnika berendezéseinek korszerűsítését jelölték meg.

A gazdasági szektor képviselői által benyújtott projekt adatlapok száma mindössze 3 db volt, ami leginkább annak tudható be, hogy a támogatható tevékenységek között közvetlenül a vállalkozásokat támogató tevékenység nem szerepel, a stratégia keretében közvetlen gazdaságfejlesztésre nincs lehetőség. A beérkezett vállalkozói projektötlet adatlap is a városi közlekedési infrastruktúra fejlesztésére irányult, melyre a stratégia nem ad lehetőséget. Ugyanakkor a hagyományörzés területén tevékenykedő civil szervezettől közösségi alapú helyi gazdaságfejlesztésre vonatkozó támogatható igény érkezett a népi iparművészeti termékek piacosítására, designtervezésének megvalósítására.

A civil szféra által megjelölt legfőbb fejlesztési tématerület a közösségi és kulturális tereket érintő infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztés. Valamennyi nonprofit szervezet adatlapján megjelölésre került a tevékenységeik ellátásához szükséges eszközbeszerzések iránti igény is. Emellett természetesen valamennyi ténylegesen működő civil szervezet számos program megvalósítását tervezi, melyek többsége projektfejlesztés eredményeként a pályázati felhívás szerinti célokhoz illeszthető.

A községi körben az igényfelmérés elsődlegesen a Köz-kincstár Nonprofit Kft. projektötlet adatlapja és a város Önkormányzatával folytatott projektgyűjtésen alapult, ez alapján a városi szabadidős és kulturális tevékenységeknek helyet adó közösségi terek, sportpályák kialakítására lenne a legnagyobb szükség, valamint a hagyományörző rendezvények és kiállítások megszervezésének igénye került megjelölésre, melyek többsége a jelenleg is működő nagy városi kulturális programsorozatokhoz kapcsolódna.

A beérkezett projekt ötletek rávilágítottak arra, hogy melyek azok a fejlesztési területek, amelyek mindegyik szféra számára fontosak és hiányt éreznek benne. A beérkezett fejlesztési szükségletek csoportosítása és rangsorolása nagymértékben hozzájárult az intézkedések kidolgozásához.

A beérkezett projekt ötletek alapján az a tapasztalat, hogy leginkább olyan fejlesztésekben gondolkodnak a városi szereplők, amikre az elmúlt időszakban nem sikerült forrást találni, viszonylag kevés volt az új innovatív ötlet. A szervezetek ugyanakkor komplex programcsomagokban gondolkodnak, infrastrukturális fejlesztések, eszközbeszerzések és szoft elemek összekapcsolásával.

A helyi szervezetek körében korábban, 2015-ben az ITS készítés időszakában már történt előzetes igényfelmérés a közösségvezérelt helyi fejlesztésekre vonatkozó elképzelésekkel kapcsolatban. Már az ITS készítés idején is egyértelművé vált a tervezők részére, hogy a városban működő helyi civil szervezetek körében igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására vonatkozóan, figyelembe véve azt, hogy hasonló fejlesztésekre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség. A civil szervezetek támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek, a civil szervezetek infrastrukturális fejlesztéseire korábban az Észak-Magyarországi Operatív Program keretében mindössze az ÉMOP-3.3.1-11 pályázati forrás biztosított lehetőséget. A rendelkezésre álló

régiós forrás mértéke a civil szervezetek számához és a fejlesztési igényekhez mérten rendkívül korlátozott volt, Mezőkövesden támogatott projekt nem valósult meg. Az ITS-ben CLLD forrásból megvalósuló fejlesztésként a Hadas városrészben közösségi tér kialakítása került nevesítésre.

A projektötlet gyűjtést megelőzően a helyi közösség 2016. májusi első ülése során a tagok tájékoztatást kaptak a jelenlévő tervezők részéről a stratégiaalkotás ütemtervéről és a pályázati felhívás stratégiaalkotással szembeni elvárásairól. A regisztráció benyújtását megelőzően az akciócsoport önkormányzati, civil és üzleti szférát képviselő tagjai már megfogalmazták fejlesztési elképzeléseiket a helyi közösség megalakulása kapcsán a CLLD forrással kapcsolatban. A tagok az általuk képviselt helyi szervezetek körében végzett előzetes igényfelmérés alapján a közösségi-kulturális élet feltételeit megteremtő központ kialakítását jelölték meg, a civil szféra részéről pedig az ötlet szintjén meglévő programok, akciók megvalósításához szükséges források és eszközbeszerzés iránti igény került megfogalmazásra. A gazdasági szféra szereplői részéről elsősorban közvetlen gazdaságfejlesztési támogatásokra lenne igény, melyre azonban jelen stratégia keretében nincs lehetőség. A vállalkozói szféra képviselői részéről a korábbi ITS készítés során leginkább szálláshely és egyéb turisztikai szolgáltatások fejlesztései, a mikrovállalkozások tekintetében épületkorszerűsítések, bővítések, infrastruktúrális fejlesztések és eszközbeszerzések jelentek meg, melyek a GINOP keretében támogathatók. A közösségi alapú, a gazdasági szférát közvetetten támogató gazdaságfejlesztési programokat a helyi gazdasági szereplőket képviselő érdekvédelmi testületek (BOKIK, Ipartestület) részesítették előnyben.

A stratégiaalkotásért felelős Mezőkövesd Közösségéért helyi közösség elnöksége és a tervezésbe bevont tervezők első ülése 2016. június 8-án zajlott, ahol megtárgyalásra került a HKFS készítés ütemezése, valamint a partnerség és igényfelmérés folyamata és módszerei.

Az e-mailes és a honlapon történő megszólítást követően a helyi közösség 2016. június 20-án fókuszcsoportos fórumot tartott „Közösségvezérelt helyi fejlesztések” témával kapcsolatban a város közösségi és kulturális, valamint turisztikai és gazdasági életében meghatározó szerepet betöltő és a helyi közösségekkel napi munkakapcsolatban lévő szervezetek részére, ezzel biztosítva a stratégia sikerére legnagyobb befolyással bíró szervezetek, véleményvezérek irányított bevonását a tervezési folyamatba. A fórum kapcsán elektronikus meghívó került kiküldésre az érintett ernyőszervezetek és a helyi közösség tagjai részére, az eseményről emlékeztető készült. A fórumon résztvevő 14 helyi szervezet (Matyóföldi Idegénforgalmi Egyesület, Matyó Népművészeti Egyesület, Mezőkövesdi Polgárőr Egyesület, Matyó Nagymama Klub Egyesület, Skydance Spotegyesületm Szent László Kórus Egyesület, Lungo Drom Egyesület, Fúvós Majorette Egyesület, Takács István Gyűjtemény, Mezőkövesd és Videke Általános Ipartestület, Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete, Mezőkövesdi amatőr Színjátszók Egyesülete, Borsod Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Mezőkövesdi Közkincst-tár Nonprofit Kft, Mezőkövesd Város Önkormányzata) a várakozásnak megfelelően tereptapasztalatukat hasznosítva az alábbi fejlesztési elképzeléseket vetették fel a közösségi és kulturális élet fejlesztése kapcsán:

- közösségi és kulturális központ kialakítása a városközpontban a helyi közösségek foglalkozásai, programjai részére
- művelődési ház színháztermének a felújítása, művelődési ház eszközellátottságának a javítása (színpad, hang és fénytechnika)
- Kisjankó Bori út 30. alatti védett alkotóház bemutatathatóvá tétele a Hadas városrészben
- a városi múzeumi épületek fejlesztése
- a város kulturális örökségének a részét képező Takács István mezőkövesdi freskó festő életművének a feldolgozása
- civil szervezetek programjainak és eszközigényének a megvalósítása

Az ötletek sorában az innovatív elemek (3D-s mozi, városi rendezvények élő online felületének a létrehozása) és a helyi szereplők együttműködésén alapuló, egymást erősítő elemek (zenei civil szervezetek közös programjai, testvérvárosok bevonása) is megjelentek. A fórumon résztvevők aktivitásról és cselekvőkészségről tettek bizonyosságot, számos kérdés érkezett az ötleteik megvalósítására vonatkozó feltételekre és a támogatható tevékenységekre vonatkozóan.

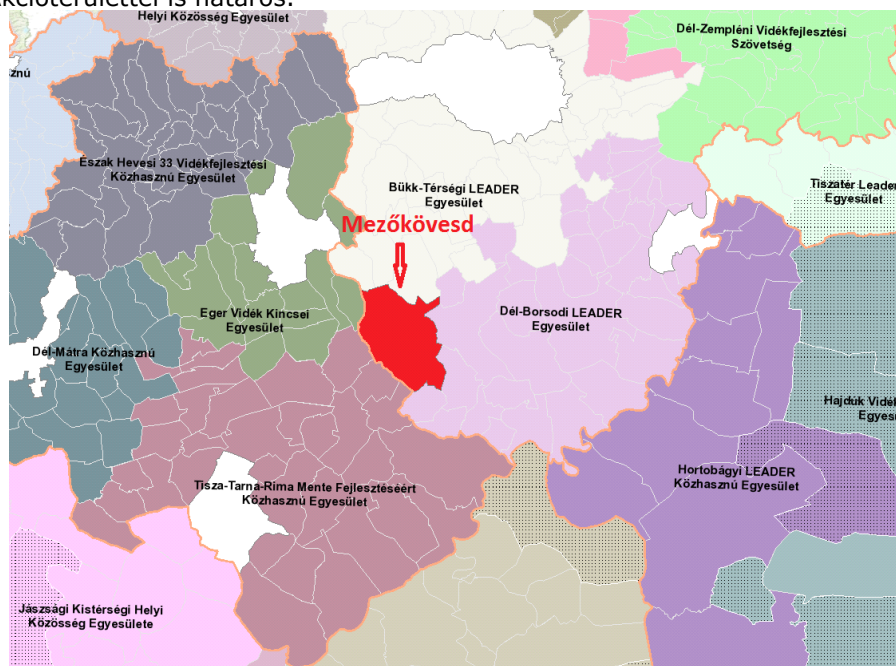
A tervezők második ülésére 2016. június 22-én került sor, ahol a HKFS munkaanyagának értékelése, az akcióterület helyzetlemezése és a szükségletek beazonosításának elemzése a beérkezett projektötletek alapján került megtárgyalásra. A tervezők által előkészített HKFS terve megtárgyalásra került. Az ülésen jelenlévő Elnökség a stratégiát véglegesítést követően a helyi közösség elé elfogadásra javasolta felterjeszteni. A HKFS tervezet Közgyűlés általi elfogadását követően a folyamatos kommunikáció érdekében egy cikk jelenik meg a Mezőkövesdi Újság júliusi számában „Elfogadásra került a Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiája” címmel, valamint a város honlapjára is feltöltésre kerül.

Természetesen a város lakosságának, civil és gazdasági szereplőinek a bevonása mellett az igényfelmérés kapcsán az akciócsoport tagjai által a tervezők felé személyes interjúk keretében megfogalmazott helyzetelemzés, jövőkép, célrendszer és konkrét intézkedések is hangsúlyosan megjelennek a stratégiaalkotás folyamatában. Az akciócsoport közszéféra, civil és gazdasági szféra képviselő tagjai döntő befolyással bírtak a korábbi időszakban a városban megvalósuló fejlesztésekre, melyek eredményei az utóbbi években valamennyi városi lakos és városba látogató számára közvetlenül érzékelhető. A kialakított partnerség és a lefolytatott igényfelmérés eredményeként jelen stratégia a város fejlődésére meghatározó befolyással bíró szervezetek és a kisebb abszorpciós képességgel rendelkező, de a város életminősége szempontjából meghatározó helyi közösségek igényeit ötvözi.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A HKFS akcióterületét Mezőkövesd Város közigazgatási területe jelenti, a stratégia elsődleges célcsoportját pedig a város lakossága, mely 2014. év végén 16 394 fő volt.

A 10 000 fő feletti Mezőkövesd város közigazgatási területe jogosultság hiányában nem fed át a LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiákkal érintett szomszédos akcióterületekkel. A város határrégiós fekvését jól mutatja, hogy az országban (a fővárost nem számítva) egyedül álló módon a város közigazgatási területe négy Leader Akcióterülettel is határos.

Forrás: Lechnerkozpont.hu, saját szerkesztés

Szomszédos Leader Akciócsoportok illetékességei területei:

BÜKK-MAK LEADER Nonprofit Kft.: Alacska, Alsózsolca, Arnót, Bogács, Borsodgeszt, Böcs, Bükkábrány, Bükkaranyos, Bükkszentkereszt, Bükkzsérc, Cserépfalu, Cserépváralja, Dédestapolcsány, Emőd, Felsőzsolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kács, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Mályi, Mályinka, Muhi, Nyékládháza, Onga, Parasznya, Radostyán, Répáshuta, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólad, Sajólászlófalva, Sajópetri, Sály, Szirmabesenyő, Szomolya, Tard, Tardona, Tibolddaróc, Varbó, Felsőtárkány

Dél-Borsodi LEADER Egyesület: Ároktő, Berzék, Borsodivánka, Csincse, Egerlövő, Gelej, Girincs, Hejőbába, Hejőkeresztúr, Hejőkürt, Hejőpapi, Hejőszalonta, Igrici, Kesznyéten, Kiscséc, Köröm, Mezőcsát, Mezőkeresztes, Mezőnagymihály, Mezőnyárád, Nagycséc, Négyes, Nemesbikk, Ónod, Oszlár, Sajóhidvég, Sajóörös, Sajószöged, Szakáld, Szentistván, Tiszababolna, Tiszadorogma, Tiszakeszi, Tiszapalkonya, Tiszatarján, Tiszavalk, Vatta

Tisza-Tarna-Rima-Mente Fejlesztéséért Közhasznú Egyesület: Aldebrő, Átány, Besenyőtelek, Boconád, Dormánd, Egerfarmos, Erdőtelek, Erk, Feldebrő, Füzesabony, Heves, Hevesvezekény, Kál,

Kápolna, Kisköre, Kompolt, Kömlő, Mezőszemere, Mezőtárkány, Nagyút, Pély, Poroszló, Sarud, Szihalom, Tarnabod, Tarnaméra, Tarnaörs, Tarnaszentmiklós, Tarnaszdány, Tenk, Tiszanána, Tófalu, Újlőrincfalva, Zaránk

Eger vidék kincsei Térségi Vidékfejlesztési Nonprofit Kft.: Andornaktálya, Demjén, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szarvaskő, Tarnaszentmária, Verpelét

Ahogy a város 2008. évi Integrált Városfejlesztési Stratégiája és a 2015-ben elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégiája is tartalmazza, Mezőkövesd tipikusan mezővárosi kisváros, melyben széles körű városi funkció ellátottság (közigazgatási, közösségi, oktatási, szociális, gazdasági funkciók) érvényesül. Ezen funkciók rendelkezésre állása mellett azonban sem a város mérete, sem természetes és mesterségesen kiépített kapcsolatrendszere nem indokolja – soha nem is indokolta – önálló városi alközpontok, illetőleg az egyes városrészek közötti tényleges munkamegosztás kialakítását. Ily módon Mezőkövesd városrészekre történő felosztásának nincs sem szakmai, sem gyakorlati alapja. Ez azt jelenti, hogy a HKFS kidolgozása során a közösségi stratégia céljai tekintetében Mezőkövesdet, mint a város egészét tekintjük a stratégia akcióterületének, az akcióterület szűkítése nem indokolt. A HKFS keretében tervezett fejlesztések és programok a városközpont-Mátyás király utca-Zsóry fürdő tengelyre fűzhetők fel, kiegészítve az Északi- és Déli Hadas városrészrel a kulturális és közösségi élet szereplőinek integrálását szolgálják.

A kisvárosi jelleg, és az itt élő közösségek egymással szembeni nyitottsága és egymásra utaltsága lehetővé teszi a helyi szereplők közti interaktív, személyes kapcsolattartást, mely a stratégia sikerének kulcsa lehet. A városi lakosság, mint célcsoport körében az elsődleges identitás Mezőkövesd városához, másodsorban pedig a matyósághoz köthető. A mezőkövesdi lakosok matyósághoz fűződő identitása sokkal meghatározóbb a mindennapi élet során a megyei identitástudatuknál. Ez a kettős identitás a megyén belül is egyedinek tekinthető,

Mindemellett a városfejlesztési célok tekintetében városon belül megkülönböztethetők akcióterületek, melyek közül jelen stratégia szempontjából a Hadas akcióterület és a Zsóry fürdő területe emelhető ki, mely helyszínek a város közösségi, kulturális élete és turisztikai potenciálja szempontjából meghatározó jelentőséggel bírnak. Mezőkövesd nemzetközi jelentőségű turisztikai vonzerejét gyógyvize és tematikus útjai (Panoráma-utak, Vaskultúra útja), országos jelentőségű egyedi látvány- és városképe, a Hadas városrész, hagyománya (tánc, zene, ének), múzeumi és kiállítóhelyei (Kisjankó Bori Emlékház, Népi Művészetek Háza (Táncpajta), Matyó Múzeum, Városi Galéria, Iskolatörténeti Gyűjtemény); Mezőgazdasági Gépmúzeum (magángyűjtemény)) adják. A matyó népművészet 2012. decembere óta része az UNESCO szellemi világörökségeinek, illetve hungarikum is egyben, a Zsóry fürdőt és üdülőterületét pedig hivatalosan gyógyhellyé nyilvánították 2013-ban. Ezen adottságok maximális kihasználása megfelelő menedzsment, marketing és szolgáltatói hálózat működtetésével lehetséges. A meglévő turisztikai potenciál kihasználására irányuló turisztikai-gazdasági célú fejlesztések, és a HKFS városi lakosság életminőségének javítását szolgáló közcélú fejlesztések céljai és célcsoportja sem választható el egymástól, kiegészítik és erősítik egymást.

A város adottságai – ahogy az az ITS helyzetfeltáró fejezetéből is kiderül - a hasonló nagyságú és szerepkörrel bíró településekhez képest kiválóak. Az elmúlt évek pályázati ciklusában mind a for-profit, mind a non-profit szektor pályázatbevonó képességének köszönhetően a városban többszintű fejlesztések zajlottak (városrehabilitáció, turisztikai fejlesztések, KKV-k fejlesztései) elsősorban a város 2007-2013-as időszakra készített Integrált Városfejlesztési Stratégiája mentén, melynek keretében az egyes szektorok érdekei egyeztetésre kerültek és közös érdekek mentén valósultak meg (pl: városfejlesztés, gazdasági környezet javítása).

Mezőkövesd egy összességében fejlődő, erős gazdaságnak helyet biztosító település, amely az országosan jelentkező demográfiai és szociális problémák alól ugyan nem tudja magát kivonni (előregedés, képzetlenség munkanélkülisége), de részlegesen ezen a téren is jobb helyzetben van. A helyi kultúrával és természeti adottságokkal összefonódó szolgáltató szektor regionális szerepkörénél is erősebb helyzetbe hozza a várost. A város hagyományai, funkcionális ellátottsága, a lakosság és a civil szektor nagysága és a városi társadalom jellemzői alapján rendelkezik a stratégia sikeres megvalósításához szükséges helyi erőforrásokkal. A város járásközponti funkciójából adódóan a közsféra, gazdaságföldrajzi elhelyezkedésből (Alföld-Északi Középhegység, Bükk – Tisza tó földrajzi-tervezési régiók határa) a gazdasági szféra, természeti és kulturális adottságaiból adódóan pedig a civil szféra területén is jelentős erőforrásokkal rendelkezik. Célunk, hogy a kapcsolódási pontok felismerésével, közös projektek és több szektort érintő akciók révén elérhető városi szinergia

eredményeként a városi életminőség további növeléséhez szükséges kritikus, az egyes szektorok által önállóan nem előteremthető erőforrástömeget kapjunk a stratégia megvalósításával.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

A helyzetfeltárás Mezőkövesd közigazgatási területére, mint akcióterületre vonatkozik, a város ITS-ére, KSH adatokra és az önkormányzati intézmények beszámolóira támaszkodik. A pályázati felhívás célrendszerét figyelembe véve a helyzetelemzés szempontjából a kulturális és közösségi erőforrások és a városi közösségek működésének a feltételei jelentik a helyi közösségvezérelt fejlesztések keretét.

Térszerkezet specifikumai

Mezőkövesd Borsod-Abaúj-Zemplén megye dél-nyugati részén, a Bükk hegység déli lábánál, az Alföld és az Északi-középhegység találkozásánál a Borsodi-Mezőség kistájon helyezkedik el. A város a mezőkövesdi járás közigazgatási központja, Miskolctól 45 km-re, Budapesttől 132 km-re, Egertől 24 km-re, Debrecentől 107 km-re, Szolnoktól 101 km-re fekszik.

A mezőkövesdi járás a kedvezményezett járárok besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján kedvezményezett járárok közé tartozik, mivel a társadalmi és demográfiai, lakás és életkörülmények, helyi gazdaság és munkaerő-piaci, valamint infrastruktúra és környezeti mutatókból képzett komplex mutatószáma országos átlag alatti. A fejlettségi mutató szerinti növekvő rangsorban a 199 db járásból a 86. pozíciót foglalja el. Ugyanakkor Mezőkövesd Város, mint település nem tartozik a kedvezményezett települések besorolásáról szóló 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet hatálya alá.

A mezőkövesdi járás geopolitikai potenciálja hazai viszonylatban kiemelkedő. A hegyvidék és az Alföld találkozásának övezetében kialakult település kiváló földrajzi adottságokkal rendelkezik. A közlekedési kapcsolatai kiválóak, a település négy irányból is megközelíthető közúton. Az eltérő tájegységeket összekötő utak találkozási alapvető jelentőségű volt Mezőkövesd kialakulásában.

A város elhelyezkedéséből adódóan is több tájegységhez és településrendszerhez tartozik. Négy megye közelében fekszik: Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye, Szolnok megye és Hajdú-Bihar megye tartozik vonzáskörzetébe, bár Szolnok és Hajdú megyét a Tisza levágja. Az Alföld északi részén helyezkedik el, ebből adódóan az északi régió felől nézve pedig kaput jelent az Alföld és a Tisza-tó felé. A település síkságon épült közlekedési csomópontnak tekinthető, észak felé a bükkaljai községekbe és a hevesi megyeszékhelyre Egerbe, délre az Alföldre vezetnek az utak. A város közigazgatási határának közelében nem csak megyehatár húzódik, hanem a tervezési statisztikai régiók közötti határ is.

A Budapest-Miskolc-Kassa vasúti fővonal áthalad a városon, a 2x2 sávú M3 autópályára a várostól délre 1,5 km-re lehet felhajtani, a főváros autópályán másfél órán belül elérhető. Az autópálya és vasút mellett a régi 3. számú főút (E71) szintén összeköti a várost Budapesttel és Miskolccal. A legközelebbi folyó a Tisza, amely 25 km-re délre folyik a várostól.

A város közigazgatási területe 10 056 hektár (ebből a belterület 9%). A települést északról Szomolya, Bogács és Tard, keletről Mezőnyárad és Mezőkeresztes, délről Szentistván, Egerlövő és Mezőszemere, nyugatról Szihalom határolja.

A város főbb településszerkezeti elemeit és területfelhasználási egységeit vizsgálva megállapítható, hogy a város járásközponti szerepének megfelelően kiterjedt településközponti egyes funkciójú területtel rendelkezik elsősorban a település fő gyűjtőútjának számító Mátyás király úthoz kapcsolódóan. Emellett a lakóterületi (kertvárosias, kisvárosias, falusias) területfelhasználás a jellemző, mely területek tekintetében kiemelkedő a világörökségi matyó népművészetet képviselő Hadas városrész, mely a város turisztikai célú fejlesztésének kulcsterületét jelenti a különleges területfelhasználási besorolású Zsóry fürdő és a kapcsolódó üdülőtérület mellett. A város turisztikai potenciáljának további erősítése a meglévő adottságokra alapozva a Zsóry fürdő és városrész és Mozgásszervi Rehabilitációs Központ bázison fejlesztett gyógyturisztikai alprogram, illetve a Hadas városrészre alapozott kiemelt turisztikai attrakció és rendezvény csomagon keresztül tervezett a jövőben. A két idegenforgalmi fejlesztési területre vonatkozóan az önkormányzat pályázatait elbírálás alatt állnak a TOP és GINOP keretében. Jelen HKFS szempontjából mindkét fejlesztés kiemelt jelentőséggel bír, tekintettel ezek kapcsolódására és jelen stratégiával való szinergikus hatásokra.

Mezőkövesd korábban nem volt ipari település, felhagyott nehézipari terület nem található a városban, kihasználatlan barnamezős területnek a település délkeleti határában található volt Laktanya és a volt szovjet katonai repülőtér területe tekinthető. A területre vonatkozóan az elmúlt években több

hasznosíthatósági tanulmány készült. Ezek mindegyike a megrendelő igényét követve a teljes körű hasznosítást tűzi ki célul, ami alapján nemzetközi kereskedelmi repülőtérként javasolják megnyitni, ahol jelentős logisztikai és cargo bázis alakítható ki. Tanulmány készítésekor a tervezők felvállalták a népszerűtlen feladatot és rámutattak a nemzetközi kereskedelmi repülőtérként való hasznosítás irrealitására.

Jelenleg a repülőtér fejlesztése kapcsán előrehaladott tárgyalások folynak a terület hasznosítására vállalkozó tőkeerős ázsiai befektetővel. Ennek eredménye jelentős befolyással lehet a terület további sorsára, és a város gazdasági potenciáljának logisztikai központ irányultságú alakulására. A repülőtér a Budapest – Ferihegy – Kassa – Debrecen háromszögben helyezkedik el. Mindhárom nagyváros nemzetközi kereskedelmi repülőteret üzemeltet, ami kérdéssé teszi a mezőkövesdi repülőtér ilyen irányú fejlesztését.

A volt honvédelmi területek hasznosításának feltétele a talaj- és vízszennyezettség vizsgálata amennyiben szükséges megszüntetése rekultivációs tervek alapján.

Emellett a város dél-keleti, déli, nyugati és északi peremén szétszórtan található az ipari területek, melyek fejlesztése a városi gazdaságfejlesztés céljai között prioritást élvez. A déli iparterület fejlesztésére a Város Önkormányzatának pályázata a TOP keretében szintén elbírálás alatt áll.

A potenciális fejlesztési területek mellett meg kell említeni, hogy a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet alapján Mezőkövesden 4 területen teljesülnek a szegregátum definíciójának megfelelő jellemzők (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt). Az érintett utcákra a szegregációval érintett területek legtöbb jellemzője teljesül, a lakók a városi átlagtól jelentősen kedvezőtlenebb iskolázottsági, képzettségi, foglalkoztatási, jövedelmi és lakhatási viszonyokkal rendelkeznek. A szegregált területekből három az Északi-Hadas városrész mellett, egy a déli Hadas mellett található. Vagyis mindegyik szegregált terület a HKFS keretében is érintett történelmi városmag területén, a városközpont közvetlen szomszédságában található, mely a városfejlesztés számára is kihívást jelent. A szegregációval érintett területek társadalmi problémáinak a megoldása az egész város fejlődése szempontjából kiemelten kezelendő. A közösségfejlesztést, társadalmi befogadást elősegítő HKFS kiegészítő szerepe a szociális célú városrehabilitáció céljaival összefüggésben is érvényesítendő.

Környezeti adottságok

Mezőkövesd a Bükkalja déli oldalán, a Borsodi-Mezőséggel határos területen fekvő település. Területe az Alföld és az Észak-magyarországi-középhegység nagytájon belül két földrajzi kistájat is érint. Ezek az Észak-alföldi-hordalékkúp-síkság középtáj – Borsodi-Mezőség kistája (a település teljes bel-területe és a külterület nagyobbik része) és a Bükkvidék középtáj – Egri-Bükkalja kistája (a külterület északi része). A város éghajlata mérsékelt meleg, száraz. Az évi középhőmérséklet 10 °C, a legmelegebb nyári napok hőmérsékleti maximumainak sokévi átlaga 34,0-34,3 °C. A terület sokévi csapadékösszege évi 540-600 mm között változik. Az időjárás az év nagy részében kedvez a szabadtéri programok megvalósításának.

Mezőkövesd belterületét két jelentősebb vízfolyás szeli át közel észak-déli irányban, a Kánya-patak (hossz 35 km, vízgyűjtő terület 63 km²) és a Hór-patak (30 km, 152 km²), melyek a település közigazgatási területén a belterületről délre egyesülnek, és Borsodivánka fölött ömlenek a Rimába. A Zsóry-fürdőt az Ostoros patak (30 km, 106 km²) érinti, mely Mezőszemere alatt közvetlenül a Rimába torkollik. A települést a Nád és Kövesdi ér is érinti. Valamennyi térségi vízfolyásnak a közvetett befogadója a Tisza-tó, illetve a Tisza. A patakok állandó vízfolyások, de változó vízjárásúak. Árvizek főleg nyár elején fordulnak elő. Hevességüket a Bükk-hegység karsztos tározása tompítja. A nyár második felétől a patakok jellemzően kis vízhozamúak. A vízfolyások turisztikai, szabadidős hasznosításra korlátozottan alkalmasak.

A település közigazgatási területén több kisebb mesterséges tó is található, ilyen a Hór völgyében, a településtől északra létesített árvízmentesítő víztározó is. Elsődlegesen árvízcsúcs csökkentő és öntözési célú tározó, emellett halászati és szabadidős hasznosítása is megnőtt az utóbbi időben. Belterületen, a településközpontban található a Kavicsos-tó, mely a kavics- és vályogkitermelés megszüntével zöldövezeti szabadidős hasznosítással bír.

Mezőkövesd Város teljes közigazgatási területe a felszín alatti vizek védelme szempontjából „érzékeny” területen helyezkedik el. A város felszín alatti vizei tekintetében a terület legjelentősebb vízadói a Bükk karsztvízrendszerét alkotó mezozoós, karsztosodott mészköveihez kapcsolódnak. A Bükk déli előterében található a Bükki termálvíztest, melynek karsztos kőzetekben tárolt hévizét termelik és fürdőekben

hasznosítják Bogácson és a Mezőkövesd központjától 4 km-re nyugatra található Zsóry-fürdőben. Az itt található kút 66°C-os vize gyógyvíznek minősül. A fürdő története szerint az 1938-ban kezdődött fúrások eredményeként 1939-ben Mezőkövesden is kőolajat kerestek a fúró-tornyok és helyette bő vízü melegforrás tört fel a földből. Zsóry Lajos főszolgabíró birtokán a város nyugati határában, a Budapest-Miskolc közötti főút mellett kezdett a fúrásokba az állam. Ő lett a később róla elnevezett fürdő alapítója. A melegforrást termálkútnak építtette ki és 1940 januárjában már palackozta a vizet, júliusra pedig elkészült az első 33x18 méteres fürdőmedence. A víz fizikai, kémiai vizsgálatát az 1950-es években végezték el. A kalcium-magnézium-hidrogén-karbonátos szabad szénsavat tartalmazó, magas szulfidkén tartalmú hévíz több, mint 70 éve áll a gyógyulás szolgálatában, 1968 óta pedig hivatalosan is gyógyvíz minősítésű, amely alkalmas reumás megbetegedések, ízületi kopások, sérülések, ortopédiai műtétek gyógyítására, kezelésére. Javítja az anyagcserét, fokozza a szervezet ellenálló képességét. Mivel magas a szulfidkén tartalma, a kénes gyógyvizek csoportjába tartozik. A Zsóry-fürdő szolgálja ki 1986 óta a 2006-ban közel kétszáz ágyassá bővített Mozgásszervi Rehabilitációs Központ balneológiai kezelésre beutalt betegeit is.

A fürdő fejlesztése az 1970-es évek óta folyamatos és az utóbbi években európai uniós források felhasználásával újabb lendületet kapott, a fürdőt élménymedencékkel, úszómedencékkel, és a gyógyászati kezelések bővítésével folyamatosan fejlesztik.

A 11 hektáros parkosított fürdő 21 medencével rendelkezik és mára a régió leglátogatottabb turisztikai attrakciója. A szórakozást, felfrissülést hullámmedence, élmény-elemekkel gazdagított felnőtt- és gyermekmedencék szolgálják. Az egész évben nyitva tartó fedett fürdőben 7 különböző hőfokú gyógymedence, uszoda, pezsgőfürdő, szauna és gyógyászati részleg áll a vendégek rendelkezésére. A Zsóry Gyógy- és Strandfürdő 2013. augusztus 29-én hivatalosan is megkapta a gyógyhelyé minősítést, így a fürdő és üdülőövezete Magyarországon 15. helyszín, mely elnyerte ezt a kitüntetést. Az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Igazgatóság (OGYFI) jelenleg 16 gyógyhelyet tart nyilván. A 74/1999 NM rendelet alapján a gyógyhelyek minősítése 20 éves időszakra szól.

Ez egyben Kelet-Magyarország legnagyobb mozgásszervi és reumatológiai egészségügyi intézménye. A gyógy-és frissítő masszáz, vízszugár masszáz, csoportos gyógyúszás, súlyfürdő, kádfürdő, iszapkezelés, szauna azonban nem csak orvosi beutalóval vehető igénybe. A fürdőzők és gyógyulni vágyók kényelmét szolgálja a fürdő területén található étterem, büfé, a szárazföldön mozogni vágyókat pedig strandröplabda pálya és játszótér várja. Turisztikai szolgáltatásaival, kínálatával meghatározó szerepet tölt be a gyógy-és egészségturizmus hazai és nemzetközi piacán. Zsóry-fürdő a város üdülő övezete, hotelekkel, panziókkal, vendégházakkal, campinggel, magán szállásokkal, vendéglátóhelyekkel és kereskedelmi szolgáltatásokkal. A várost és Zsóry-fürdőt védett séta és kerékpárút köti össze.

Természetvédelem és táji értékek tekintetében Mezőkövesd átlagos adottságú, a város közigazgatási területének déli részét érintik a Natura 2000 hálózathoz, ezen belül a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó Borsodi-sík elnevezésű különleges Madárvédelmi területek.

A gyógyvíz mellett az épített környezet tekintetében Mezőkövesd településszerkezete is különleges értéket képvisel, az utcák vonalvezetésében számos archaikus vonást őriz. A halmazos, kétbelsőtelkes településszerkezet már önmagában is védendő érték. A város régi településmagjára a halmazos településformából adódóan a „zeg-zugos” szabálytalan úthálózati rendszer a jellemző, mely főbb elemei a lakosság által leggyakrabban használt járási vonalát követik. Az utak egymással gyakorlatilag párhuzamosak, keskeny, hosszú tömböket fognak közre, közöttük az átjárást keskeny közök biztosítják. A jellegzetes településszerkezeti elemek területére vonatkozóan az önkormányzat helyi értékvédelmi területet jelölt ki a Hadas történeti településmag területén a Szabályozási Terven jelölt területi határokkal. Helyi értékvédelem alatt áll ezenkívül a Kavicsos tó területe, a római katolikus temető területe és az izraelita temető területe.

Meghatározó hálózati elem Mezőkövesd esetében a főutca (Mátyás király utca), amely az ősi labirintusos településmag egyetlen határozott vonalvezetésű útja és a várost DNy-ÉK-i irányban osztja ketté. A 3. sz. főút forgalmát bonyolította le Miskolc és Budapest között, míg 1991-ben elkészült a 3. sz. út elkerülő szakasza. Ennek köszönhetően a Mátyás király utcán a közlekedés nyugodtabbá és biztonságosabbá vált, a városi közösségi élet központi elemének számít. A főutcán, illetve annak közelében, valamint a mérnökiileg tervezett külső városrészekben tömbszerű terek is megjelennek. Ezek rendszerint az újabb kori városrendezés eredményei, állapotuk változó. A város központi részén alakult ki a város főtere, mely méreti és határozott térfalai miatt is eltér a belső városrészek szabálytalan teresedéseitől. A zártos beépítésű, egy-két-három szintes épületekkel körülvett, zöldterületekkel és szélesen betorkolló utcákkal tagolt, térsorként megjelenő központ jellegében jellegzetesen kisvárosias. Mezőkövesd építészetiileg legértékesebb része a Mátyás király úttól északra és délre található Hadas városrész,

melynek épületei, alkotó és kézművesházai sajátosságait tekintve különösek, regionális szintű értéket képviselnek. A Hadas városrész jellemzője, hogy az utcák igen szűkek, hűen őrzik az eredeti városképet.

Mezőkövesd egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzői a XIX. század második felében alakultak ki. A település ekkor éli virágkorát, a jelentős gazdasági fejlődésnek köszönhetően számos középület, lakóház, kúria épül ebben az időszakban. A gazdasági fejlődés ellenére számos matyó lakóház is fennmaradt, amelynek legszebb darabja a Hadasban található műemléki védett Kis Jankó Bori Emlékház. Legismertebb matyó népművész, Kisjankó Bori (1876-1954) otthona 1850 körül épült és máig is híven őrzi a mezőkövesdi népi építészet jellegzetességeit, a lakásbelső pedig a híres „íróasszony” (hímzés minta rajzoló) tárgyait.

Műemléki védelem alatt áll ezenkívül a Hadas városrészben a Kisjankó Bori utca 6., 12., 21., 24., 30., 34. szám alatti népi lakóházak, a László Károly út 8., 18. és 22. sz. alatti és a Mogoró köz 4. sz. alatti népi lakóházak, az Anna köz 13. sz. alatti lakóház, a Szent László téri római katolikus templom és plébánia, a Szent László téri Szeplőtlen Szűz Mária és a három szent szobra.

Mezőkövesden a Kis Jankó Bori utca 22. szám alatt álló népi lakóház tájházként működik. Az épület, mint a magyarországi tájház hálózat része világörökségi várományos építménynek minősül.

A település felismerte a helyi építészeti értékek jelentőségét így számos épületet helyezett egyedi helyi védelem alá:

- volt Dohánybeváltó területéből kialakult ingatlanok (5371/1; 5371/2; 5371/3; 5371/11; 5371/12)
- Alkotóház, Mátyás király út 46. (593, 594 hrsz.)
- Matyó Háziipari Szövetkezet: volt Korona Szálló délkeleti homlokzata és kapuja
- Szent László Gimnázium épülete és területe, különös tekintettel a bejárati előtérre, homlokzatokra, a volt kápolna helyiségre, valamint az előkertre (2736/1 hrsz.)
- Mezőgazdasági Gépmúzeum területe (4605 és 4607 hrsz.)
- 5406 hrsz Szent István Katolikus Általános Iskola
- 5394 hrsz volt Római katolikus plébánia
- 1508 hrsz lakóház
- 1509 hrsz lakóház
- 1511 hrsz Polgármesteri Hivatal régi épületszárny
- 1577/1 hrsz Matyó Áruház
- 1581/9 hrsz Matyó Múzeum teljes épülete
- 4146 hrsz Városi Galéria
- 3835 hrsz lakóház

Mezőkövesd Város közigazgatási területén eddig 9 db tájérték kataszterezésére került sor, ezek közé többségében szobrok, fészületek tartoznak.

Mezőkövesd határában számos olyan halom is található, amely jelentős tájképi értékkel is rendelkezik, amelyeket a kulturális örökség védelméről rendelkező jogszabály alapján minden típusú beruházással el kell kerülni. Mezőkövesd egyik kiemelkedő régészeti lelőhelye, a határban hosszan elnyúló Csörsz-árok, amely a római korban épült hosszanti erődítésrendszer nyomait őrzi.

Az előzőekben felsorolt épített környezeti értékek mellett az általános infrastrukturális ellátottság tekintetében a város közlekedési felületei nagyrészt aszfaltozottak, általánosságban elfogadható az állapotuk. A gyalogos közlekedés többnyire önálló burkolt felületen van biztosítva. A vezetékes ivóvízhálózat és gázhálózat, szennyvízhálózat, elektromos és hírközlési hálózat kiépült. A kerékpárutak kiépítettsége nem éri el a kívánt szintet, azonban a következő években a Terület és Településfejlesztési Operatív Program keretében jelentős kerékpárforgalmi fejlesztéseket tervez a város végrehajtani belterületen, valamint Miskolc, Eger és Bogács irányában.

A közhasználatú zöldterület nagysága 189.000 m², amelyből 167 m² belterületi park. A városban 11 játszótér van kialakítva a gyermekek számára. Az utak és terek közös jellemzője Mezőkövesd településen – a hasonló halmazos szerkezetű alföldi városoktól eltérően – a közterületi növényzet hiánya, amely a szűk utcák és a sűrű beépítés eredménye. Csak a viszonylag szellősebben beépített külsőbb területeken jelenik egy-egy zöldfelület, fasor. A városi zöldfelületi rendszerére jellemző, hogy elszórtan elhelyezkedő, kapcsolat nélküli elemekből áll. Nagyobb összefüggő zöldterület a Mátyás király út mentén és a Kavicsos tavi szabadidőparkban található. A Zsóry-fürdő területén a legnagyobb összefüggő zöldterület az

„Arborétum”, mely örökzöldekből és lombos fajokból álló fásítás, amelyek között elszórtan cserjék, cserjesorok, változatos formájú örökzöldek kerültek elhelyezésre. A terület meghatározó színfolt.

A település viszonylag kiépített, jól működő kommunális, műszaki infrastruktúrával rendelkezik, azonban a lakosság komfort érzetének, életminőségének javítása, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még javítani és korszerűsíteni a kommunális infrastruktúra rendszereit. Az Önkormányzat nem rendelkezik külön energiagazdálkodási koncepcióval, mindemellett az utóbbi évek intézményfejlesztési beruházásainak fontos részét képezte, hogy energetikailag korszerű, modern hőtechnikai elvárásoknak megfelelő épületek adjanak helyet a szolgáltatásoknak. Az elmúlt években az önkormányzat által működtetett intézményekben nyílászárócsere és homlokzati szigetelés történt. A teljes város közvilágítási hálózatának korszerűsítésére – LED-es lámpatestek felszerelésére 100 %-os támogatást nyert a város. A fejlesztés 2015-ben megvalósult.

A hulladékkezelés megoldása a város jövőbeni céljai közé tartozik. A lakosság szemléletformálásán és bevonásán keresztül a város figyelmet kíván fordítani a hulladékok keletkezésének megelőzésére. A hulladék keletkezését gondos beszerzésekkel és folyamattervezéssel, a tématerületen működő civil szervezetek és a lakosság közvetlen bevonásával lehet elérni. A környezeti célok eléréséhez a HKFS is hozzá kíván járulni.

Kulturális erőforrások

Mezőkövesd nevét kiejtve legtöbb embernek a matyók, a színes hímzés, viselet jut az eszébe. Nem véletlen említik sok helyen a várost a Matyóföld fővárosaként. A környező települések közül Szentistván és Tard szintén matyók, ám hímzésük szín és formavilága eltér a mezőkövesditől, mely a leggazdagabb ilyen tekintetben. Nemzetközi hírnevét elsődlegesen a matyó folklór hagyományok ápolásának köszönheti. A „matyó fővárosként” aposztrófált település 2012-ben kulturális örökségével, hagyományörzésével -„A matyó népművészet – egy hagyományos közösség hímzéskultúrája”- címen felkerült az UNESCO világörökségi listájára, mint az emberiség szellemi kulturális örökségének egyik reprezentánsa. A város mindennapi életében a helyi népi iparművészet, a különféle kézműves ágak (bútorfestő, fazekas, mézeskalácsos, babakészítő) jelentős szerepet töltenek be. A matyó kultúra nem csupán a textil és bútordíszítésben merül ki, hanem az élet minden területére kiterjed, mint pl. tánc, népszokások, zene, nyelv, vallás. A város múzeumai, kulturális intézményei, a Hadas városrész tevékenységeiben az örökség védelmét és továbbvitelét erősítik a lakosságban és az ideérkező vendégekben egyaránt.

A hagyományok megőrzéséért mindig is sokat tettek a város lakói. A matyó néptánc hagyományait ápolja a Matyó Népművészeti Egyesület által működtetett Matyó Néptáncgyűttes, továbbá rendszeresen színesítik a helyi rendezvényeket a Matyó Nagymamaklub, a Matyó Népi Együttes tagjainak produkciói is. A Népi Művészetek Házában működő Borsóka Hímzőkör tagjai az ó- és újmatyó hímzések motívumkinceit dolgozzák fel. A városban több népi iparművész tevékenykedik, akiknek zsúrizett termékei messze földön híresek. A népművészeti ajándéktárgyak vásárlására lehetőség van egész évben a Matyó Múzeum épületében található ajándékboltban, a főutcán található Matyó Várban és a Matyó Portán, valamint szezonálisan a Hadas városrész alkotóházaiban és nyáron a Zsóry-fürdőnél kialakított Matyó Korzón.

A város turizmusának felkarolását és fejlesztését az 1999-ben megalakult Matyóföldi Idegenforgalmi Egyesület végzi. Az egyesület célja a turizmusban érdekelt szolgáltatók összefogása, a város turisztikai fejlődésének fellendítése. 2009-től az alapszabály módosításával, a tagság összetételének megváltozásával és a tagdíjrendszer átalakításával az egyesület Helyi TDM szervezetként működik. A tagok száma évről évre nőtt, jelenleg 35 főt számlál, köztük a helyi Önkormányzat, fürdő, múzeumok, szálláshelyek, éttermek és népi iparművészek. 15 éves fennállása során a Matyó Húsvét megszervezése volt az egyesület tagságának elsődleges feladata, mely mára a város leglátogatottabb rendezvényévé nőtte ki magát a Hadas városrészben a maga 12-15 ezer fős látogatószámával.

Visszatérő, hagyományos fesztiválok, rendezvények állandó programelemként jelennek meg a térségi kulturális kínálatban (Múzeumok éjszakája, Matyó Expo és Fesztivál - Fúvószenekarok és Mazsorett Csoportok Találkozója, Jazz Estek, Matyó Húsvét, Matyóföldi Folklórfesztivál, Országos Mezőgazdasági Gépésztalálkozó).

Mezőkövesd legjelentősebb rendezvényei

Rendezvény neve	Helyszín	Becsült látogatószám (fő)	Jelentőség
Matyó Rózsa Ünnepe	Közösségi Ház	1000	térségi

Matyó Húsvét Jézus Szíve ünnep, körmenet és búcsú	Hadas városrész Jézus Szíve templom	12000-15000 10000	országos regionális (egyházi)
Múzeumok éjszakája	Matyó Múzeum, Mezőgazdasági Gépmúzeum, Hadas városrész	500	térségi (országos programsorozat része)
I. Matyó Világtalálkozó (korábban Város Napja, Matyó Expo)	Kavicsos-tó Szabadidőpark	10000	országos
Zsóry-Fesztivál	Zsóry Gyógy- és Strandfürdő		regionális
Matyóföldi Folklorfesztivál	Hadas városrész	8-10000	országos
XVII. Országos Mezőgazdasági Gépész Találkozó	Hajdu Ráfis János Mezőgazdasági Gépmúzeum	2000	országos
Tour de Mezőkövesd	Kavicsos-tó Szabadidőpark	1500	helyi
Kulturális Örökség Napjai	Matyó Múzeum, Hadas városrész	500	térségi (országos programsorozat része)

Forrás: Matyóföldi Idegenforgalmi Egyesület

A város nevezetességei közül a Zsóry-fürdő és a Matyó hagyományok kapnak kiemelt szerepet. Zsóry a gyógyvize mellett a fesztiválok fürdője is. A legrangosabb rendezvény a hagyományosan július közepén megtartott Zsóry-Fesztivál, ahol többek között rangos hazai zenekarok, hagyományőrök lépnek fel valamint sportversenyek, vetélkedők szórakoztatják a vendégeket.

A fürdőt adottságai miatt évente mintegy félmillió látogató keresi fel, ez a látogatószám az utóbbi években elvégzett fejlesztéseknek köszönhetően, remélhetőleg a következő években nőni fog. A fürdő vizes infrastruktúrája az utóbbi években számos fejlesztésen, bővítésen átesett, viszonylag nagy területű zöldfelülettel rendelkezik, ugyanakkor a rendezvények számára a helyi lakosság számára is elérhető közterületi rendezvényterrel nem rendelkezik.

A város számos látnivalót kínál az arra látogatóknak, amit javasolt gyalogos sétaútvonalra fűzött fel. A séta a belvárosi Szent László térről indul, és sorba veszi a műemlék jellegű épületeket, templomokat, múzeumokat és kiállításokat

Főbb nevezetességek:

- Szent László templom: A műemlék jellegű templom Mária-kápolnájának freskói egyházművészeti jellegük mellett valóságos kultúrtörténeti értéket képviselnek. Megörökítik a matyó nép minden korosztályának népviseletét.

- Szent László tér parkjában található műemlék barokk szoborcsoportot Mária Terézia uralkodása idején építették hálából Istennek, hogy megszűnt a pestis.

- Városi Galéria, mely Takács István festőművész kiállításának ad otthont. Takács István (1901-1985) mezőkövesdi barokk freskó festőművész életműve Mezőkövesd kultúrájának legnagyobb értéke a Matyó népművészet mellett. A festő életműve országos jelentőségű, melynek teljes feldolgozására a mai napig nem került sor. A hozzáértők az ország legnagyobb késő barokk festőjének tartják. Főműve az egri bazilika két kupolafestménye és a magyar stáció képei, de munkásságát ország számos temploma őrzi. Jelentős megbízásokat kapott a váci és a szombathelyi székesegyházban is. Aki az általa festett több mint kétszáz templomot meg akarná ismerni, annak az egész országot be kellene járni, de megérné a fáradságot. Északon Sátoraljaújhely, délen Bajaszentiván, keleten Besenyszög, nyugaton Bozsok. Közben természetesen szülővárosának két temploma, ahol szétáradt tehetsége.

- Matyó Múzeum: A matyó hímzést és a matyók életének hétköznapijait, ünnepeit bemutató, gazdag kiállítás. A megye egyik leglátogatottabb múzeuma, amely 2006-ban elnyerte az Év Múzeuma címet, 2008-ban pedig „Poroszlai Ildikó Emlékére” elismerésben részesült. Igen nagy sikerrel, magas látogató számmal és színvonalas kiállításokkal, kiegészítő rendezvényekkel gazdagítja a város értékeit. Korlátozott anyagi lehetőségeik miatt országos nagyrendezvényekhez, kampányokhoz kapcsolódó látványos programot szerveznek (Múzeumi Majális, Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Világnapja, Kulturális Örökség Napja, Múzeumok Őszi Fesztiválja). Az elmúlt években több új programsorozat is elindult („Múzeumi Szalon-beszélgetések a kultúráról”, „Múzeumi Kultúr Mozgó”, „az Évszak Műtárgya”). Működtetését Mezőkövesd Város Önkormányzata látja el.

- Hadas városrész: Skanzen jellegű városrész - halmaz település - megőrizte a régi településszerkezetet. Apró telkeivel, szabálytalanul kanyargó utcákkal, meszelt falú, nádtetős parasztházaival 150-200 év

távlatából idézi fel az egykori mezővárosi életformát. Napjainkban a Mezőkövesden tevékenykedő neves kézműves mesterek alkotó házainak, így az élő matyó népművészetnek autentikus színhelye. A terület szívében áll a Népi Művészetek Háza – a Matyó Népművészeti Egyesület székhelye -, körülötte tájházak, védett népi épületek láthatók. A zeg-zugos utcákon 100-150 éves házakban bemutató, alkotóhelyek találhatóak (népi bútorfestő, hímzőház, mézeskalács bemutatóház)

- Hajdu Ráfis János Mezőgazdasági Gépmúzeum: A rendkívül gazdag, Európában egyedülálló kiállítás gépeink őseinek, őseink gépeinek állít emléket. Nemcsak százévesnél idősebb, működőképes gépmatuzsálemek láthatók, hanem matyó gazdasági porta is istállóval, ólas kerttel és a helyi népi iparművészek, valamint a gyűjtő saját alkotásaival díszített és berendezett pihenőház is. A Mezőgazdasági Gépmúzeum működtetését 2013-tól Mezőkövesd Város Önkormányzata látja el. Gyűjti, megőrzi és bemutatja a múlt emlékeit hordozó tárgyi és dokumentációs hagyatékat. Felhívja a társadalom tagjainak figyelmét, a történelmi értékeket hordozó, használatból kivont, elavult, egyre ritkábban látható termelőeszközök értékelésére, megbecsülésére. Hagyományos nagyrendezvényük (Mezőgazdasági Gépésztalálkozó) mellett számos más rendezvényt szerveznek, s vesznek részt azokon.

- Kavicsos-tavi Szabadidőpark: rendezett zöld és gyalogos felületekkel, pihenésre alkalmas utcabútorokkal ellátott közpark

A város központjában található Hadas városrész hangulatos utcáiban több ódon parasztház bújik meg. A látogatók elleshetik a fazekas mesterség fortélyait, megtekinthetik a bútorfestő, mézes-kalácsos, szövő, festő, tűzzománcos és hímző alkotóházakat.

Az élő matyó népművészetnek autentikus színhelyei, közösség számára látogatható terei:

Bútorfestő- és hímző alkotóház (Kisjankó Bori utca 8-10.)

A mezőkövesdi asztalosmesterek korszerű használati tárgyain a matyó hagyományokat viszik tovább. Mindkét parasztház kézzel festett bútorokkal van berendezve. A hímzőház matyó motívumokkal hímzett lakástextíliák bemutatóháza is egyben.

Fazekas műhely (Kisjankó Bori utca 38.)

Az épület XIX. századi nádfedeles lakóház, védett műemlék. 1982-től működő fazekasműhely. Hagyományos háromszatú - szoba, konyha/pitvar, kamra - parasztház. A szobában a mester munkáiból kiállítás látható. Az egykori konyhában működik a korong, a kamra raktárként szolgál. A kemence a fazekas szomszédos lakóházában (Eötvös J. u.23.) került elhelyezésre. A műhelyben a Közép-Tiszavidék ismert edénytípusai - Miska kancsók, madaras butellák, szilkék tányérok stb.- készülnek. A látogatók megtekinthetik az edénykészítés munkafolyamatait (korongozás, festés, égetés).

Gari Takács Margit emlékház és zeneház (Mogyoróköz 6.)

Gari Takács Margit, a nagy mesemondó, adatközlő egykori lakóháza.

Játékház (Mogyoróköz 4.)

A 2004-ben korhűen felújított műemlékvédelem alatt álló tájház ugyanazon év augusztusában nyitotta meg kapuit az érdeklődők előtt. Nevét onnan kapta, hogy állandó kiállítás látható népi játszóházak, kézműves táborok alkalmával készített tárgyakból. A vállalkozó kedvűek "beleköstölhetnek" néhány régi kézműves mesterségbe, mint például: szövés, fonás, gyöngyfűzés, gyöngyszövés, hímzés, játék-készítés, gyékény-, szalma- csuhéfonás stb. Igény szerint egyéni vagy csoportos foglalkozások megrendelhetők.

Kontyos ház (Mogyoró köz 8)

2008-ban befejezett népies stílusban épült, az egykori üstökös házakat idéző nádtetős lakóház. Nem látogatható, de nagyszerű példája annak, hogy egy ősi településrészbe tökéletesen illeszkedő családi ház hogyan kerülhet megvalósításra.

Mézeskalácsos ház (Kisjankó Bori u. 6.)

A 150 éves ház a matyók életéről mesél. A háromszatú elrendezés - tisztaszoba, konyha, kamra - hűen követi a régi építészeti jelleget. A bútorok, berendezési tárgyak és textilek részben családi hagyatékek részei, és a Matyó múzeum gyűjteményéből származik. A mézeskalácsosság ugyan nem jellegzetesen matyó, de a népi kultúra fontos része. A szimbólumokat bemutató süteménysütés közel 400 éves múltra tekint vissza, s ma is megmosolyogtató élményt jelent a látogatók számára. A ház adottságai lehetővé teszik kisebb-nagyobb létszámú csoportok számára a mézeskalácssütés, a díszítés fortélyainak kipróbálását.

Szövő- és festő alkotóház (Kisjankó Bori u. 30.)

Mezőkövesd egyik legrégebbi, 1817-ben készült, eredeti formájában helyreállított épülete. Építészeti értékeink fokozott védelme érdekében a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztere 1999-ben műemlékké nyilvánította. A hagyományos beosztású házat a kőből faragott ablakkeretek, a rendkívül ősi, "szabadkéményes" pitvar, valamint boltíves pince különleges építészeti értékévé teszik. Az alkotóházként és bemutatóházként is hasznosítható épületben a tulajdonosok mellett az Életfa Alkotóközösség munkáiból látható válogatás. A fonott díszek, kisebb-nagyobb szőttek mellett rajzok, grafikai lapok, különböző nyomatok, akril-, akvarell és olajfestmények is megtekinthetők. Az oktató és nevelőmunkában, művészeti, "múzeumi órák" során is jól alkalmazhatók a hely sajátos adottságai, népi építészetünk máig föllelhető értékei.

Tűzzománcos műhely (Kisjankó Bori u. 9)

Az épületben tűzzománc és pasztell képkiallítás látható. Az érdeklődők a tűzzománc készítésének technikájával is megismerkedhetnek.

Üvegcsiszoló műhely (Mogyoróköz 12.)

A műhelynek korábban helyet adó, de egy tűzeset áldozatául esett százéves nádfedeles ház helyén épült a városrész hangulatához illeszkedő népies ház. A műhelyben megtekinthető a különböző üveg dísz tárgyak készítése, a gravírozás művészete.

A Hadas városrész eredeti hangulatának visszaállítása, megőrzése érdekében az önkormányzat az elmúlt években több pályázatot nyújtott be, melyek eddig sajnos nem jártak sikerrel. A TOP 1. prioritása keretében benyújtott pályázat jelenleg elbírálás alatt áll. A projekt keretében az alábbiak tervezettek:

„Üstökös ház”: A 4768/1 hrsz-ú ingatlanon jelenleg található tájidegen épület és melléképület bontásra kerül. Az így kialakult építési telken a korábban Mezőkövesdről a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumba elvitt un. „Üstökös ház” kerül visszaépítésre, tájház funkcióval.

Bútorfestő, tojásfestő, hímző alkotóház: A pályázat másik eleme a Kis Jankó Bori utca 10. szám alatt lévő műemlék ingatlanon jelenleg működő bútorfestő, tojásfestő, hímző ház funkcionális bővítése, ami a szomszéd telken lévő épület bontása után egy új földszint és tetőtér beépítésű épület építésével történne. A jelenlegi műemlék ház tájházként a jelenlegi kiállító funkcióját megtartva üzemelne, még a szomszédos Kis Jankó Bori utca 8. szám alatt lévő ingatlanon a népi mesterség bemutatására és elsajátítására szolgáló alkotóház létesülne.

Táncpajta: 248 fő befogadására alkalmas nagyterem, 60 m²-es deszkázott tánctér, színpad, kiállító tér, tourinform iroda és 375 m²-es gyepes rendezvényter kialakítása.

A Hadas városrész és a városközpont ad otthont a város legjelentősebb országos jelentőségű programsorozatainak, így a Matyó Húsvétnek és a Matyó Folklorfesztiválnak. A rendezvényeket évente összesen 20-25 ezer fő helyi lakos és turista látogatja, így Zsóryhoz hasonlóan a városi infrastruktúra komoly hiányosságának tekinthető, hogy a városközpont nem rendelkezik a programok megrendezése kapcsán az utcai helyszíneket kiegészítő nagyobb közösségi központtal, ahol egész évben megrendezhetők közösségi, kulturális programok.

Közszolgáltatások

A város járasközponti szerepkörének megfelelő intézményhálózattal rendelkezik. Minden intézményre jellemző a városi funkció mellett a körzeti vonzás, mely a járás, illetve a korábbi kistérség területére terjed ki. A település infrastrukturális ellátottsága mind az épületállomány minősége, mind a benne folyó szolgáltatás színvonala alapján jónak mondható. Az elmúlt pályázati ciklusban a város törekedett arra, hogy az általa működtetett intézmények korszerűsítése megtörténjen (kapacitásbővítés, energetikai korszerűsítés, akadálymentesítés, szervezetfejlesztés).

A település lakói számára a közszolgáltatási feladatok jelentős része helyben hozzáférhető. A közfeladatokat ellátó intézmények, bölcsőde, óvoda, általános iskola, az alapfokú művészetoktatás, az egészségügyi alapellátás és a szakorvosi ellátás helyben elérhető.

Mezőkövesd közigazgatási intézményei mind a város, mind a járás lakosságát szolgálják. Működik a városban bíróság és ügyészség, földhivatal és munkaügyi kirendeltség. Az közigazgatási feladatokat a Város Polgármesteri Hivatala, illetve a B. A. Z. Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatala látja el. A B-A-Z Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatalával egy épületben található az

Okmányirodai Osztály, a Hatósági Osztály és a Járási Gyámhivatal. A Városháza, valamint az újonnan kialakított kormányablak a modern és kulturált ügyintézésre ad lehetőséget. A pénzügyi szolgáltatók közül több bank és biztosító áll a lakosság rendelkezésére.

Az óvodai és bölcsődei ellátásról az akciócsoportban is tag Városi Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde gondoskodik, melynek fenntartója Mezőkövesd Város Önkormányzata. 2003-ig a városban működő négy óvoda külön intézményként működött, ekkor az Önkormányzat az intézményhálózat racionalizálása miatt az óvodákat összevonta, majd 2009. július 1-től integrálta a 2 telephellyel működő bölcsődéket.

Tagintézményei:

- Városi Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde, László Károly úti székhely (5 csoport, 100 férőhely)
- Egri úti Tagóvoda (6 csoport, 150 férőhely)
- Dohány utcai Tagóvoda (5 csoport, 125 férőhely)
- Móra Ferenc utcai Tagóvoda (5 csoport, 110 férőhely)
- Deák Ferenc utcai Bölcsőde (9 csoport, 100 férőhely)

A város jó oktatási potenciállal rendelkezik, mind a kötelezően ellátandó alapfokú oktatás, és az önként vállalt középfokú oktatás viszonylatában. A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről rendelkező törvényjavaslatban foglaltakra tekintettel 2013. január 1-jétől az oktatási feladatokat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ látja el. A KLIK a Mezőkövesdi Járásban is létesített Tankerületi Hivatalt, mely 2012. december 1-jétől kezdte meg működését.

Mezőkövesdi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola által ellátott feladatok: általános iskolai nevelés-oktatás (alsó tagozat), általános iskolai nevelés-oktatás (felső tagozat), alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágon, alapfokú művészetoktatás táncművészeti ágon, alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágon.

Tagiskolái Mezőkövesden:

- Mezőkövesdi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (székhely)
- Mező Ferenc Tagiskola
- Bárdos Lajos tagiskola
- Szent Imre Tagiskola
- Alapfokú Művészeti Iskola

A középfokú oktatás tekintetében a városban működő Szent László Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola a nyelvi előkészítővel, a szakközép iskolai képzés közgazdasági, egyéb szolgáltatások szakmacsoport oktatásával várja a fiatalokat. A Zempléni TISZK tagjaként felnőttképzés keretében logisztikai ügyintéző és utazási ügyintéző képzés folyik.

A Széchenyi István Szakképző Iskola három szakmacsoportban (gépészet, informatika, kereskedelem-marketing) szakközépiskolai képzést folytat. Szakiskolai képzést indít bútorasztalos, gépi forgácsoló, géplakatos, élelmiszer- és vegyi áru eladó, mezőgazdasági gépszerelő, gépjavító, női szabó, központi fűtés- és csőhálózat-szerelő, villanyszerelő, kőműves szakmákban. Az érettségire épülő szakképzés során 3 szakmát sajátíthatnak el a tanulók (autószerelő /gépjárművillamosság-szerelő/, kereskedő, gazdasági informatikus). Az iskolai eddig is prioritásként kezelte, hogy a Mezőkövesden működő cégek szakemberigényéhez megfelelő munkavállalókat tudjon kibocsátani. A képzett munkaerő településen tartásához nagyon fontos, hogy a jövőben is igazodjon a képzés szerkezete a városban és vonzáskörzetében működő gazdálkodó szervezetek igényeihez.

A városban felsőoktatási intézmény nem működik.

Az egészségügyi alapellátásban jelenleg 7 területi ellátással rendelkező felnőtt háziorvos és 2 területi ellátási kötelezettség nélkül dolgozó háziorvos, valamint 3 területi ellátással rendelkező gyermek háziorvos dolgozik. A városban hat vegyes körzeti, egy iskola-egészségügyi és egy ifjúsági feladatot ellátó védőnő dolgozik.

A Rendelőintézet a városközpontban a Mátyás király út és a Széchenyi István utca között található, ahol a térség betegeinek szakellátása történik. A rendelőintézetben az alábbi szolgáltatások érhetőek el: ideggyógyászat, endokrinológia, fül-, orr-, gége, belgyógyászat, diabetológia, érsebészet, fizioterápia, sebészet, röntgen, ultrahang vizsgáló, nőgyógyászat, pszichiátria, ortopédia, reumatológia, szemészet, laboratórium, urológia, bőrgyógyászat, sterilizáló, ambulancia, kardiológia, gyógyszertár.

A városban a szociális ellátás szervezése a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat feladata. Az intézmény kistérségi szinten az alaptevékenységi körében ellátja az alábbi szociális és gyermekjóléti alapeladatokat:

- Családsegítő Szolgálat
- Gyermekjóléti szolgálat
- Házi segítségnyújtás
- Idősek Otthona

Az intézményi egység tartós bentlakást nyújtó, idősek ellátását szolgáló intézmény, 27 fő kapacitással 100 %-os kihasználtsággal. A bentlakók részére kulturális programokat, rendezvényeket szervez.

- Idősek Klubja

Napközbeni ellátást nyújt idősek, egészségi állapotuk és szociális körülményeik miatt arra rászorulóknak részére. Kulturális rendezvényeket, egyéb szabadidős tevékenységeket szervez számukra. Az idősek nappali ellátása 2005 óta 30 fő számára engedélyezett, az elmúlt években az intézményi szolgáltatás kapacitáskihasználtsága 50%-os.

- Idősek Gondozóháza

Az intézményi egység átmeneti bentlakást nyújtó - idősek, valamint egészségi állapotuk miatt rászoruló személyek ellátását szolgáló intézmény. A bentlakók részére kulturális programokat, rendezvényeket szervez. Az Időskorúak Gondozóházának befogadóképessége 23 fő, kapacitáskihasználtsága csaknem 100%.

Fentiekben túl nem állami szervezetek fenntartásában működő tartós bentlakásos ellátást nyújtó intézmény Mezőkövesden a Szent József Idősek Otthona, az "Add a kezed" Lakóotthon valamint a "Matyóföld" Idősek Otthona.

Mezőkövesd Város Önkormányzata feladatellátási szerződést kötött a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Mezőkövesdi szervezetével, mely szerint a Máltai Szeretetszolgálat látja el a fogyatékosokkal kapcsolatos feladatokat.

A városban a szociális étkeztetést az Önkormányzat biztosítja

A hajléktalan ellátást megállapodás alapján szintén a Máltai Szeretetszolgálat Mezőkövesdi Csoportja végzi a városban, ennek keretében hajléktalan éjjeli menedékhelyet és nappali melegedő szociális ellátást biztosít az arra rászorulóknak.

A városban működő kulturális intézmények, a kulturális erőforrásoknál bemutatásra kerültek:

- Matyó Múzeum
- Hajdu Ráfis János Mezőgazdasági Gépmúzeum
- Takács István Életmű-kiállítás (Galéria)
- Kisjankó Bori Emlékház
- Bútorfestő alkotóház hímezőház
- Fazekas ház
- Festő, szövő alkotóház
- Gari Margit Emlékház és Zeneház
- Játékház
- Mézeskalács ház
- Tűzzománcos és hímező ház
- Matyó porta
- Zsóry Gyógy- és Strandfürdő

Az önkormányzat közművelődési feladatait, célkitűzéseit a képviselő-testület 67/2011. (III.30.) önkormányzati határozatában megfogalmazott közművelődési koncepció tartalmazza. Ennek alapján a közművelődési feladatok legnagyobb részét a 2009-ben létrehozott Mezőkövesdi KÖZKINCS-TÁR Nonprofit Kft. látja el, mely az akciócsoport tagja. A Kft. a saját szervezésű rendezvényein kívül az önkormányzat intézményei számára szükséges szakmai és tárgyi feltételeket is biztosítja. Ugyancsak hasonló tevékenységgel támogatja minden évben a mezőkövesdi civil szervezetek, klubok, közösségek munkáját, melyet az évente megkötött megállapodások szabályoznak.

A Nonprofit Kft. által működtetett intézmények, melyek egyben a korábban bemutatott autentikus matyó színhelyek mellett a városban élők kulturális életének legfőbb színhelyei:

Közösségi Ház: A városközponti épület 2006-2007-es évben történő részleges korszerűsítése után 2011-ben külső felújításon és akadálymentesítésen esett át. Az épület otthont ad színházi bemutatóknak, kiállításoknak, városi és civil kezdeményezésű rendezvényeknek (Pedagógusnap, Ünnepi könyvhét,

Semmelweis-nap, Idősek világnapja, Hátrányos helyzetűek, valamint Idősek karácsonya). A felnőtt és gyermek színházi programok látogatottsága az elmúlt években folyamatosan nőtt, ezt a tendenciát meg kell őrizni és tovább kell javítani. A Közösségi Ház több, a városban működő civil szervezet otthona az önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás alapján. Korlátozottan rendelkezésre álló eszközeivel hozzájárul működésük, rendezvényeik megvalósításához. A művelődési ház 550 fős színházteremmel rendelkezik, mely technikai felszereltsége és állapota alapján nem alkalmas színvonalas kulturális rendezvények lebonyolítására.

A Mezőkövesdi Városi Könyvtár melynek logója, az "Olvasó nő". A városi könyvtár középfokú ellátást biztosító általános gyűjtőkörű nyilvános, részben önálló közművelődési intézmény. A hagyományos dokumentumok mellett elektronikus anyagok is elérhetőek, folyamatosan működik a könyvtárközi kölcsönzés. A beiratkozottak és a látogatók létszáma évről-évre nő, köszönhetően a kihelyezett a könyvtár óráknak, könyvbemutatóknak, előadásoknak, író-olvasó találkozóknak és egyéb kiegészítő programoknak, (például kézműves foglalkozások, vetélkedők, megemlékezések) továbbá a bővülő szolgáltatásoknak. (e-ügyintézés, adó ügyintézés, jogszabály-keresés, fax küldés-fogadás). Több rendezvényt a Matyófüldi Alkotók és Művészet Pártolók Egyesületével és a Pedagógusok Nyugdíjas Klubjával szerveznek, s egyben e két klubnak otthont is ad. A mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás megbízásából, 19 településen lát el a mozgókönyvtári szolgáltatást.

Kis Jankó Bori emlékház: a Hadas városrész meghatározó szereplője.

Iskolatörténeti Gyűjtemény: A Gyűjtemény 2006 óta látogatható. Az épület kézműves-foglalkozásoknak, gyermekprogramoknak is otthont ad.

Tourinform Iroda: Az iroda a térségi információs adatgyűjtés és szolgáltatás mellett a nyári időszakban a Zsóry-fürdő területén szezonális információs irodát működtet. Munkájukkal nagyban hozzájárulnak a sikeres idegenforgalmi marketing munkához, szervezik az Utazás Kiállításon való városi megjelenést, részt vállalnak a Matyó Húsvét rendezvény lebonyolításában is, a városi rendezvényekre való kitelepüléssel segítik a városba látogatók informálását.

Városi Galéria- Takács István életmű kiállítás: A 2011-ben megkezdett városrehabilitációs projekt eredményeként került sor az épület felújítására, ezzel együtt Takács István mezőkövesdi festőművész munkásságának bemutatására állandó tárlatot alakítottak ki. A gyűjtemény az életműnek csak egyes elemeit mutatja be.

A város rendkívül aktív és eredményes sportélettel rendelkezik. A versenyszerű és a szabadidős célú sportolást szolgálják a város megújított sportlétesítményei, melyeket - a Zsóry-fürdő uszoda kivételével, melyet a Mezőkövesdi VG. Zrt. üzemeltet - a Mezőkövesd Zsóry Kft. üzemeltet. A legfontosabb sportlétesítmények a

- Városi Sportcsarnok
- Városi Stadion
- Temető utcai Utánpótlás Központ
- Hadnagy úti Sportcentrum
- Zsóry-fürdő uszoda

Az elmúlt években a városban számos fejlesztése valósult meg a gazdaságfejlesztés, városfejlesztés, turisztikai, közlekedési, oktatási, szociális infrastruktúra fejlesztése terén. A kulturális, közösségi célú tereket ezek közül csak a funkcióbővítő városrehabilitációs projekt érintette, mely keretében a városi galéria felújítására és a Közösségi ház akadálymentesítésére került sor.

A társadalom állapota

Mezőkövesd az országosan és a megyében jelentkező demográfiai és szociális problémák alól ugyan nem tudja magát kivonni (népességfogyás, elöregedés, képzetlenek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők magas aránya), de részlegesen ezen a téren is jobb helyzetben van. A demográfiai környezetet vizsgálva a térségben lévő települések lakossága folyamatos csökkenést mutat és ez alól Mezőkövesd sem kivétel. Megvizsgálva a lakónépesség csökkenésének mértékét, látjuk, hogy a város szűkebb és tágabb környezete – azaz az ország, a régió és a megye – aggasztó adatokkal jellemezhető, ezen belül a város lakosságcsökkenésének aránya a megyei adatokkal mutat közel egyenlő mértékűt.

1870-től egészen a második világháborúig népszámlálási adatok tanúsága szerint dinamikusan nőtt a lakosságszám. Míg 1870-ben 9.324 főt számoltak össze, addig az 1941-es népszámlálásnál Mezőkövesden 20.988 személyt írtak össze. Ez volt a legnagyobb népessége a településnek. Az ezt követő népszámlálásoknál lassú csökkenés figyelhető meg. A Magyarországon jellemző népességcsökkenő tendencia a rendszerváltást követő két évtizedben Mezőkövesd városára is jellemző volt. 2001-ben 18.080 lakosa volt, 2010-ben 16.607 fő, 2014-ben már csak 16 394 fő. Mezőkövesden az élveszületések száma jócskán elmarad a halálozások számától, ami a népesség öregedését is magyarázza. A két szám közötti különbség magasnak mondható, hiszen a születések aránya kiegyenlítően csupán 50%-a a halálozások arányának, azaz minden újszülöttre átlagosan két halálozás jut. A vándorlási egyenleg ugyan negatív, de a mértéke kedvezőbb a térségi adatoktól és nem mutat olyan mértékű különbséget, ami a lakosságszám fogyását megmagyarázná. A vándorlási egyenleg és a természetes szaporodás viszonya szerint Mezőkövesd a demográfiai szempontból jellemzően az erodáló térségek közé tartozik. Jelenleg nem látszanak a tendencia megváltozásának a jelei.

Forrás: KSH

A három fő korcsoport közül (gyermekkorúak, aktív korúak, időskorúak) a népességvesztés jelentős részét a 0 -14 éves korúak szenvedték el, azaz a lakosságszám csökkenése a drasztikusan csökkenő gyermekszámmal magyarázható leginkább. A 2014. évi adatok alapján a 65 éven felüliek lakónépességen belüli aránya 19,6%, arányuk az utóbbi években nő. Az öregedési index a településen nagyon magas eléri a 140%-ot, ez önmagában is magában hordozza a lakosságszám fogyását. Reális veszélyként jelentkezik az idősödés, azaz az idősök arányának a lakónépességen belüli oly mértékű megnövekedése, amely egyrészt a lezárult reprodukciós időszakok következtében már nem szolgálhat alapjául a későbbi népességnövekedésnek és a trendek megfordításának, részben inaktivitásukból, romló egészségi állapotukból, valamint az önmagukat teljes mértékben ellátni nem képes idősök számának törvényszerű növekedéséből ellátásuk feladatként, valamint előteremtendő költségként fog megjelenni.

A lakosság nemek szerinti megoszlása megfelel az országos átlagnak.

A népmozgalmi adatokat tovább vizsgálva egy újabb, szintén a hazai negatív trendekhez illeszkedő, jelenség figyelhető meg, mégpedig a házasságkötések számának fokozatos csökkenése, valamint a házasságkötések számához viszonyítva magas válási esetszám. A válási arányszám jelentős romlásából fakadó, továbbható következményei között számolni kell a születések számnak csökkenésével, a vándorlás erősödésével, a töredék családok anyagi nehézségeinek növekedésével, az elvált szülők gyermekeinek nem törvényszerű, de várható romló iskolai teljesítményével és sérülésükből fakadó viselkedési problémáival, a családból kilépő szülő (többnyire apa) esetleges deviáns lecsúszásával. Számolni kell továbbá a családon belüli erőszak esélyének megnövekedésével, valamint az érintettek mentálhigiénés veszélyeztetettségével, melyekre a személyes gondoskodást nyújtó szociális szakemberek fel kell készülniük. Ezen problémák a városi társadalom befogadásra való hajlandóságát, érzékenységét is próbára fogják tenni. A felsorolt problémák megelőzése kapcsán fontos szerep hárul a városban működő civil szervezetekre is.

A város lakosságára jellemző képzettségi mutatók az elmúlt időszakban javultak, csökkent a maximum általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a keresőképes korú lakosságon belül, valamint nőtt az érettségivel és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, amely a magasabban kvalifikált munkakörök betöltését teszi lehetővé. A lakosság képzettségi adatainak javulása mellett is kialakult

azonban időszakos, vagy tartósabb munkaerőhiány olyan képzettségek esetén, amelynél hirtelen megnő a kereslet, vagy egyébként is hiányszakmának számít.

A 2000-2013 közötti időszakot figyelve Mezőkövesden a regisztrált munkanélküliek száma egy-egy évben csökkent az előző évhez képest, de tendenciákat tekintve növekedés tapasztalható. Az adatok vizsgálata kapcsán megjegyzendő, hogy a rövid ideig közmunkát végző személy már aktívnak számít, míg korábban nem számított annak.

A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül mind országosan, mind egyes területi egységekre vetítve növekedett a népszámlálási adatok tükrében. A növekedés mértéke, azaz a gazdaságilag inaktív lakosság arányának növekedése Mezőkövesden kedvezőbb képet mutat.

Az aktív korú lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya nőtt, a városi adatok (58,6%) kedvezőbb képet mutatnak, mint a járási (53,6%) és országos (57,9%) arányok.

A munkanélküliek iskolai végzettség szerinti összetételében jelentős változás, hogy a diplomával rendelkezők aránya majdnem megkétszereződött, a középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya jelentősen javult, ezen belül a szakmunkásképzőt és szakiskolát végzettek aránya egyenesen maradt, viszont az érettségizettek száma 2001. óta megduplázódott. Megállapítható, hogy a magasabban kvalifikált munkaerő helyben nem talál a végzettségének megfelelő munkát.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányának csökkenése országos tendencia, Mezőkövesd ezen a téren is az országos adatokat meghaladó mértékű javulást tudott felmutatni a két legutóbbi népszámlálás között. Feltételezhető, hogy Mezőkövesd kedvező gazdasági pozíciói kihatnak a szociális problémák szintjére, mértékére is, azaz az országos romló tendenciák itt enyhébben vagy nem jelennek meg.

A város foglalkoztatási helyzetet döntően a nagyobb vállalkozások, a közsféra foglalkoztatási helyzete, valamint nagy számuk miatt az egyéni vállalkozások gazdasági helyzete és munkaerő felvevő képessége határozza meg.

Az elsődleges munkaerőpiac mellett Mezőkövesd Önkormányzata él azokkal a foglalkoztatási programok nyújtotta lehetőségekkel, amely révén a település 100%-os támogatás mellett tudja foglalkoztatni a program résztvevőit. A városban folyamatosan működik a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás, több mint 500 fővel. A közmunkások egy része a közterületek és a település zöldfelületének tisztán tartásában és gondozásában vesznek részt. A közfoglalkoztatás másik pillére a mezőgazdasági földmunkaprogram, amely szintén látványos eredményekkel zajlik a városban. A Zsóry Gyógy- és Strandfürdő területén kialakított virágkertészetben található két fóliasátorban folyamatosan zajlik a virág-, illetve az uborkatermesztés, valamint a Bogácsi út mellett 4,5 hektáron alapvető zöldségeket (hagyma, bab, burgonya, répa, bor-só) ültettek. A program harmadik eleme a matyó hímzésre épül, amely keretében az egykori hímző bedolgozó ipart élesztik újjá. Országos szinten teljesen egyedülállónak mondható a közfoglalkoztatásnak az az ága, amely 2013-ban indult Mezőkövesden. A matyó hímzésre épült ún. Matyóház programban 11 nő bevonásával készülnek a különböző matyó mintával, hímzéssel ellátott textíliák, ajándéktárgyak, ruhadarabok.

A transzferjövodelemből élők száma és aránya az utóbbi néhány évben csökkent, ez azonban nem a gazdaság és a munkaerő-piac fejlődésének köszönhető, hanem a nagyszabású közmunkaprogramnak, amely felszívta a korábbi rendszeres szociális segélyezettek egy részét. A változás egyértelmű pozitívumai mellett (munkajövedelem) meg kell említeni, hogy a közmunkával szereshető jövedelem alacsony mértéke, illetve a közmunka időbeli korlátozottsága miatt az transzferjövodelemek bővülő szerepével kimutatott szociális probléma-komplexum növekedése, mélyülése nem fordult meg, csupán más adatok mögé rejtőzött. Ez jól nyomon követhető az önkormányzat segélyezésre fordított kiadásai között, míg a segélyek mértéke összességében csökkent, a foglalkoztatási programok költsége nőtt.

Az ország többi városához hasonlóan a Mezőkövesd egyes részein is problémát okoz a lakosság elszegényedése és részben ezzel összefüggésben a lakásállomány állapotának leromlása. A folyamat sajátossága Mezőkövesden, hogy a szegregáció inkább csak egyes utcákat érint és nem a város peremén, hanem a városközpont közeli területeken. A társadalmi egyenlőtlenségek kialakulását a városban befolyásolja az idős generáció magas aránya és az elszegényedett roma családok helyzete. Az egyenlőtlenségek hatására a 90-es években szegregálódás indult el elsősorban a város középső területén. A folyamatot erősítették a térséget is sújtó kedvezőtlen egymással összefüggő gazdasági-társadalmi folyamatok, a munkahelyek hiánya, a képzett munkaerő elvándorlása a roma lakosság arányának a növekedése. Az alacsony iskolai végzettséggel és alacsony jövedelemmel rendelkezők aránya egyes utcákban jelentősen meghaladja a városi átlagot. Az itt élők az évek során életviteli és kulturális különbözőségeikkel számos konfliktust okoztak pl.: a lakókörnyezetük gondozatlansága, közüzemi díjtartozás miatt. Az alacsony iskolai végzettség, a szakképzetlenség miatt a szegénység

mellett megjelent a generációs és etnikai szegénység, ami a lakóhelyi kötöttséggel együtt szegregált településrészek kialakulásához vezetett.

Ahogy az ITS Megalapozó vizsgálat helyzetértékelés részéből is kiderül, a KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján, Mezőkövesden mindkét (30% és 35%) kategóriát figyelembe véve összesen 3 szegregációval veszélyeztetett terület és 4 szegregált terület található. Ezek között területileg szinte teljes átfedés figyelhető meg.

Mezőkövesd lakónépességének mintegy 3,6 %-a lakik a 4 szegregátumban (35% feletti szegregációs mutató) és Mezőkövesd lakónépességének mintegy 5,2%-a a szegregációval veszélyeztetett városrészekben. A szegregációval érintett utcákra a szegregációval érintett területek legtöbb jellemzője teljesül, a lakók a városi átlagtól jelentősen rosszabb iskolázottsági, képzettségi, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyokkal rendelkeznek, a lakhatási feltételek rosszabbak a városi átlagtól.

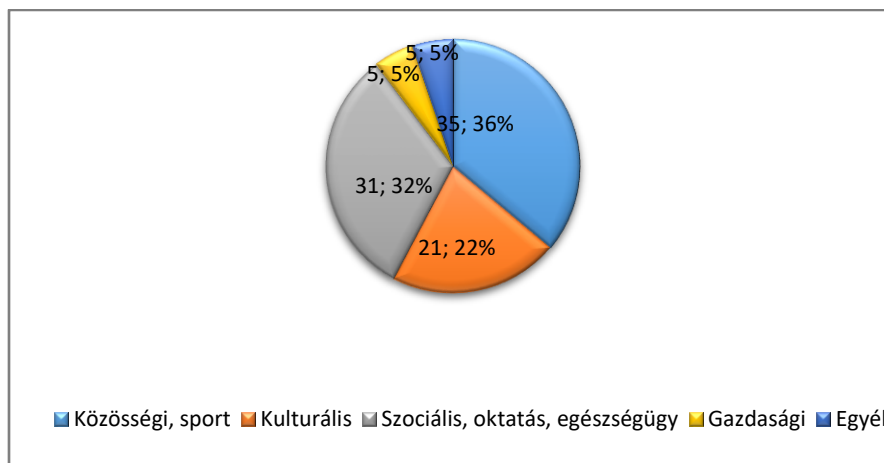
A szegregált területekből három az Északi-Hadas városrész mellett, egy a déli Hadas mellett található. Mindegyik szegregált terület a történelmi városmag területén, a városközpont közvetlen szomszédságában található, mely a városfejlesztés számára is kihívást jelent. A szegregációval érintett területek társadalmi problémáinak a megoldása az egész város fejlődése szempontjából kiemelten kezelendő.

A szegregáció összefügg a roma lakosság arányával. A 2011-es népszámlálás adatai szerint Mezőkövesden a lakosság 95% vallotta magát magyarnak, 4%-a cigány származásúnak és 0,8%-a valamilyen más (német) nemzetiséghez. A városban Mezőkövesdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. A nemzetiségi önkormányzat gondoskodik a működéséhez szükséges feltételek megteremtéséről, a települési önkormányzattal való kiegyensúlyozott együttműködésről,- a rendelkezésre bocsátott források tervezéséről és felhasználásáról,- a nyilvánosság megteremtéséről, helyi fórumok megszervezéséről, a nemzetiséghez tartozó választópolgárok álláspontjának megismeréséről,- a helyi nemzetiségi ünnepek, rendezvények előkészítéséről, lebonyolításáról. A romákat érintő legerőteljesebben jelentkező probléma az előítéletesség és a hátrányos megkülönböztetés, amely akadálya a partnerségi megközelítésnek, a bizalomnak, és így a társadalmi kohézióknak. A szocializációs hátrányok a társadalomba való beilleszkedést is akadályozzák

Mezőkövesd város közösségi élete tekintetében kiemelt szerepe van a civil szervezetek működésének. Jelenleg 97 db regisztrált civil szervezet van a városban (1. sz. melléklet), számuk emelkedett az utóbbi években. A civilek többségében aktívan vesznek részt a közéletben, saját szerepvállalásuk mellett előadásokat, versenyeket, fesztiválokat, nagyrendezvényeket szerveznek. A civil szervezetek jellemzően az alábbi területeken és meghatározott célokkal működnek a városban:

- a matyó népi kultúra megőrzése, matyó hagyományok ápolása
- a sport, az egészségmegőrzés területén lehetőséget biztosítva a városban a rendszeres testedzéshez, a szabadidő hasznos eltöltéséhez
- a kultúra, városszépítés területén biztosítva az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életésélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek segítését, a környezetkultúra javítását, a városesztétikai kultúra fejlesztését, a kegyeleti kultúra és az ünnepek kultúrájának gondozását, az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatását, különös tekintettel a kiemelkedő értékeket produkáló művészeti és szellemi alkotóközösségek, műhelyek tevékenységére
- a helyi idegenforgalom, a helyi gyógyturizmus fejlesztése
- rászorulóknak megsegítése, a közrend, a közbiztonság védelme

Mezőkövesdi civil szervezetek megoszlása tevékenységük szerint

Forrás: Önkormányzat, saját szerkesztés

A civil szervezetek nagy része tagja a Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesületnek. Az ernyőszervezet segítségével sikerült több tréninget, képzést is helyben megszervezni pályázati támogatásokból, illetve több városi rendezvényben fontos szervezőként segítik a sikeres megvalósítást (Majális, Civilek hete, Város Napja, stb.). A mezőkövesdi népművészek alkotó tevékenységének ösztönzője és támogatója a Matyó Népművészeti Egyesület, mely 1991-ben elsőként alakult meg Mezőkövesden a kulturális tevékenységet végző civil szervezetek közül.

A civil szervezetek nagyban segítik az önkormányzat munkáját is, ezért az önkormányzat különbözőképpen támogatja a szervezeteket:

- a Közösségi Ház infrastruktúrájának ingyenes, illetve kedvezményes igénybevétele
- pályázati úton történő támogatás (működésre, rendezvényekre)

Az önkormányzat 2014-ben 44 szervezetet részesített támogatásban.

A civil szervezetek mellett erős közösségformáló erővel bírnak a helyi egyházak. A 2011. évi népszámlálás adatai szerinti vallási megoszlásában a vallást gyakorló lakosság meghatározó része római katolikus, akik a Szent László Római Katolikus Egyházközség és a Jézus Szíve Római Katolikus Plébánia közösségéhez tartoznak.

A plébánia épület az egyházközség ifjúsági csoportjainak, cserkész csapatának és felnőtt közösségeinek szolgálatát is ellátja. Az új templommal szemben van a Szent István Katolikus Általános Iskola, melyben az iskolát működtető plébánia szerepét a Jézus Szíve Plébánia tölti be. Az iskolát a helyiek "zárda"-ként is emlegetik, mivel a világháborút követő időszakig apácák tanítottak az intézményben. A településen mindig is a katolikusok voltak többségben, szemben a környező településekkel, ahol a protestáns felekezet az erős. A városban a más nagyegyházak közül máig csak a református tudta megvetni a lábát.

A gazdaság helyzete

Mezőkövesd gazdaságilag erős település, fejlődésének üteme gyorsabb, mint a környező területeké. Ez részben nyilvánvalóan jó közlekedés földrajzi szerepének is köszönhető – vasúti fővonal, autópálya –, valamint annak, hogy a nagyobb regionális központokat (Eger, Miskolc, Debrecen) Budapesttel összekötő forgalma áthalad a városon. Ez a logisztikai szempontból előnyös pozíció megfelelő gazdaságfejlesztési stratégia és kedvező helyi adottságok (adókedvezmények, képzett és olcsó munkaerő stb) esetén ösztönzőként hat az iparfejlesztésre, foglalkoztatásra.

A vállalkozások száma évről évre növekszik (2014-ben 2 282 regisztrált vállalkozás volt a városban, (KSH)), méretüket tekintve fontos kihangsúlyozni, hogy a kisvállalkozások mellett megtalálhatók a közép és nagyvállalkozások is, akik jelentősen hozzájárulnak a település és a térség foglalkoztatásához.

A város gazdaságára az ipar-építőipar túlsúlya jellemző, melyek arányukban meghaladják az országos arányt. Emellett a kereskedelem, vendéglátás területén is számos vállalkozás indult, ez az ágazat is sok embert foglalkoztat, hiszen a város nevezetességeire, leginkább a matyó kultúrára és a gyógyvízre építve számos vendéglátó-és szálláshelyet hoztak létre. A város fő gazdasági profilját az ipari termelés és turisztikai szolgáltatások határozzák meg.

A város dél-nyugati részén található Ipari Park jó földrajzi fekvésű és infrastruktúra helyzete is kedvező, mely a nemzetközi folyosó mellett található, valamint Kassa és Miskolc közelsége is meghatározó szerepű. A város dél-nyugati területén található ipari övezet mellett Mezőkövesd több pontján találni

gazdálkodó egységeket, amelyek a helyi és környékbeli embereknek is munkalehetőséget kínálnak. A legtöbb alkalmazottat a gépjármű-alkatrészeket gyártó cégek foglalkoztatják, amelyek a 2008-ban bekövetkezett gazdasági válságot követően ismét fejlődő pályára álltak.

A városban nagy számban vannak jelen a külföldi érdekeltségű vállalkozások, emellett ugyanolyan nagy szereppel bírnak a hazai tulajdonú vállalkozások. Az elmúlt támogatási időszakban (2007-2013) mind a kisebb, mind a nagyobb vállalkozások nagy tőkebefektetést igénylő beruházásokat hajtottak végre, tartalmukat tekintve telephelyfejlesztést, technológiai fejlesztést, munkahelyteremtő beruházásokat. Emellett szerepet kapott a minőségi szálláshelyek kialakítása, a szolgáltatásfejlesztés, és a munkaerő képzés is.

Mezőkövesd turisztikai vonzerőivel, kínálatával nemzetközi, országos és térségi szinten egyaránt meghatározó jelentőséggel bíró kisváros a kulturális örökség valamint a gyógy- egészségturizmus turisztikai szolgáltatói piacon. Mezőkövesd gyógyhelyként Miskolc mögött a leglátogatottabb települése mind a megyének, de jelentős a Hadas városrészhez köthető matyó kultúra világörökségi cím elnyerésének turisztikai hatása. A város turisztikai célú beruházásai tudatos tervezésen alapulnak. Erre kitűnő példa a matyó hagyományok és építészeti értékek megőrzése, mind a gyógyvízre alapuló fürdőkultúra. Ehhez kapcsolódóan Mezőkövesd bővelkedik különböző színvonalú és ennek megfelelően különböző áru kereskedelmi és magán szálláshellyel. Mezőkövesden 283 megfelelő minőségű és mennyiségű szálláshely áll rendelkezésre összesen 3001 férőhellyel ebből kereskedelmi szálláshelyen 1553 férőhely és magánszálláson 1448 férőhely van. Dinamikus növekedés tapasztalható a kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmában, elsődlegesen a belföldi vendégszám növekedésben, melyben jelentős fejlesztések mellett szerepe van a cafeteria rendszer szolgáltatásainak is.

A kereskedelmi szálláshelyek közül a legnagyobb befogadóképességű (267 fő) a Zsóry-fürdőn található Balneo Hotel Zsori Thermal & Wellness****, ami magas színvonalú wellness szolgáltatást, és reumatológiai, komplex balneo és fizioterápiás gyógykezelést is biztosít az idelátogatóknak.

Szintén 4 csillagos színvonalú a 115 fő befogadására alkalmas Zsóry Hotel Fit****, amely szintén wellness és gyógyászati szolgáltatásokat kínál.

A szállodák száma 2007 óta 5, a szállodai vendégek száma az előző évekhez képest 2009-ben nőtt meg drasztikusan, pár ezer főről megközelítette a húszeszes nagyságrendet. Ennek oka vélhetően az, hogy 2008-ban megnyitotta kapuit a Balneo Hotel Zsori Thermal & Wellness****.

A városban 4 panzió és 4 üdülőház működik. A jelenleg 500 fős kemping a vendégszám elemzése alapján nem preferált szálláshely az ide érkezők körében.

A Mezőkövesdre látogató vendégek száma 2008-2015 között csaknem megháromszorozódott, a vendégéjszakák száma duplázódott, míg a tartózkodási idő átlaga 2008-hoz képest némiképpen csökkent, de az országos trendeknek megfelelően alakul. Amíg 2000-2008 között években az egy vendégre jutó éjszakák száma 3,0 és 3,9 között mozgott, addig 2009 után az itt eltöltött éjszakák száma 2,3 és 2,9 közötti. Valószínűleg ez részben annak köszönhető, hogy a szállodai ajánlatokban a 3 nap 2 éjszakát tartalmazó ajánlatok a legkedvezőbbek, szélesebb fizetőképes kereslet mutatkozik ebben az irányban. Ugyanakkor más típusú szálláshelyen is jellemzően az egy vendégre jutó éjszakák száma hasonló tendenciát és átlagot mutat, ami az üdülési szokások változásával van összefüggésben.

A kereskedelmi szálláshelyeken megforduló vendégek több mint 80%-a hazánkból érkezik. 2000 és 2004 között a külföldről idelátogatók aránya 40-47% között mozgott, majd ezt követően a külföldiek számának növekedése mellett (érzékeltetően 2009-től) arányuk lecsökkent, hiszen a hazai látogatók száma jelentősen megnőtt.

Időszak	Vendégek száma a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Külföldi vendégek aránya a kereskedelmi szálláshelyeken (fő)	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi szálláshelyeken (db)	Átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken
2008. év	13 766	26%	45 485	3,3
2009. év	27 214	18%	68 247	2,5
2010. év	30 297	18%	80 313	2,7
2011. év	35 966	26%	84 846	2,4
2012. év	27 803	29%	66 506	2,4
2013. év	32 574	20%	85 861	2,6

2014. év	38 337	19%	105 706	2,8
2015. év	34 912	15%	87 348	2,5

Forrás: KSH alapján saját szerkesztés

A szezonális problémájára Mezőkövesd sem kerül el. Az évnek a májustól-augusztusig tartó időszakában érkezik jellemzően a vendégek legalább 40%-a a kereskedelmi szálláshelyekre. (2011. év: 49%, 2012. év: 40%, 2013.év: 42%, 2014. év: 44%, 2015. év: 40%). A fennmaradó 8 hónapra pedig az érkező vendégek 50-60%-a oszlik el.

A városban a város környezetéhez képest összességében kedvező gazdasági helyzet ellenére tovább kell javítani a foglalkoztatási, jövedelmi viszonyokat, mely hatására a lakosság számának csökkenésére, a lakosság előregedésére, valamint a hátrányos helyzetű csoportok további leszakadására vonatkozó negatív tendenciák is megfordíthatók.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

Külső koherencia, kiegészítő jelleg

A 2014-2020-es időszakra vonatkozó operatív programok céljait és prioritásait vizsgálva jelen stratégia kapcsolódási pontjai szempontjából elsősorban a Terület – és Településfejlesztési Operatív Program, a Vidékfejlesztési Program és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs program emelhető ki.

A közösségi és kulturális terek kialakítása és a helyi identitást erősítő, közösségfejlesztést szolgáló helyi közösségvezérelt szoft intézkedések, más operatív programokban nem támogatható a 10 000 fő feletti városok akcióterületein. A HKFS a városi lakosság identitásának erősítésére, a helyi lakosság életminőségére, a vidéki város népességmegtartó erejének javítására irányuló céljai illeszkednek a TOP 2. Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés prioritási tengelyéhez. A TOP keretében közösségi, kulturális funkciók terek fejlesztése barnamezős területeken támogatható, illetve a zöld város rehabilitáció keretében már meglévő, üzemelő kulturális terek megújítására van lehetőség akcióterületi fejlesztés keretében. Emellett a szociális célú rehabilitáció biztosít lehetőséget a települések leromlott részei szegregációjának az oldását szolgáló közösségi funkciók fejlesztésekre. A Vidékfejlesztési Programot jelen stratégia területi lehatárolás alapján egészíti ki a 10 000 fő feletti városok akcióterületeinek helyi közösségvezérelt fejlesztésével. A TOP a 10 000 fő feletti városok helyi közösségeit támogatja, városfejlesztési tartalommal (kulturális-közösségi és kapcsolódó helyi gazdaságfejlesztési tevékenységek), a VP a 10 000 fő alatti települések CLLD programjaihoz nyújt támogatást, vidékfejlesztési tartalommal. Jelen stratégia akcióterülete szomszédságában közvetlenül négy LEADER HACS működik. A HKFS keretében megvalósítható közösségi alapú helyi gazdaságfejlesztés a TOP és GINOP keretében megvalósuló közvetlen gazdaságfejlesztési intézkedéseket egészíti ki. A TOP gazdaságfejlesztésre irányuló felhívásai tekintetében Mezőkövesd Városa az Ipari Parkjának fejlesztésére, valamint a Hadas városrész korábbiakban részletezett turisztikai célú fejlesztésére is pályázott, mely fejlesztéseket a tervezett közösségi és kulturális terek és közösségfejlesztés egészítik ki. A Zsóry fürdő, mint gyógyhely turisztikai célú fejlesztésére a GINOP keretében az Önkormányzat által benyújtott pályázat is elbírálás alatt áll. A HKFS keretében elsődlegesen Mezőkövesd lakosságának tervezett városi közösségfejlesztést, kulturális és sport programokat szolgáló nyitott közösségi térrel válna teljessé a GINOP pályázat keretében elsősorban a városba látogatók számára tervezett gyógyhelyfejlesztési projekt, melyben az alábbi turisztikai célú komplex szolgáltatásfejlesztés tervezett:

I. a helyszín egyediségére építő, a turisztikai élmény alapjául szolgáló innovatív attrakciófejlesztés:

- Köd/páraszínház
- Emberi erővel hajtott kerékpár meghajtású szökőkút
- 3 D-s aszfaltrajzok – fotópontok

A turistafogadás látogatóbarát feltételeinek létrehozása, vendégfogadó terek kialakítása, élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, interaktív bemutatási formák:

- Fogadó tér, információs központ és sportszerkölcsonzó
- Látogatóirányító rendszer

A célcsoport igényeinek megfelelő aktív kikapcsolódást célzó szolgáltatások:

- Jógatér és Thai chi mező
- Aktív kikapcsolódás, mozgás petanque pályák
- INFO Egészség mezsgye- egészségpark – állapot felmérési pontokkal
- állapotfelmérő állomások eszközei 8 db
- Gyógy-sétány

- Kneipp sétaút
- Rekortán futópálya
- Tenispályák
- Tematikus fitnesspálya eszközökkel
- Tematikus játszóparkok 1-6 éves korosztály; Tematikus játszóparkok 6-10 éves korosztály; Tematikus játszóparkok 10-15 éves korosztály. (Matyó Mese gyermekjátszó park)
- E-bike és segway kölcsönző (kialakítása, eszközök beszerzése)

II. Önállóan nem támogatható, kapcsolódó tevékenységek

1. vonzó városkép kialakítása, ezen belül:

a) parkosítás

- Fólia tó és gyaloghíd
- Ökológiai tanösvény
- Zsóry fürdő bejárat előtti tér rekonstrukció, zöld felület rekonstrukció
- Arborétum, zöldfelületek, parképítés és park rekonstrukció, látvány elemekkel, közművekkel, térvilágítással
- Díszburkolatú tér tájépítészeti elemekkel.

b) információs táblák,

c) egyedi adottságokra alapozott fejlesztések, pl. zenepavilonok, ivókutak

- Szökőkút

2. az attrakció megközelítése és a parkolás kezelése érdekében szükséges közlekedési kapcsolatok átszervezéséhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések, településfejlesztési jellegű beruházások

- Utca rekonstrukció, parkoló, buszmegálló
- Kerékpártárolók

3. a fő tevékenységekhez kapcsolódó, egyéb infrastrukturális fejlesztések

a) Elektromos kerékpár/gépkocsi-töltési lehetőség későbbi, burkolatbontás nélkül történő kialakítása

- 2 db elektromos Kerékpártöltő, 2 db elektromos autótöltő

b) A desztináció kínálatához, arculatához illeszkedő ajándéktárgyak kereskedelméhez szükséges helyi jelentőségű infrastruktúra, vendéglátó egységek, kialakítása, fejlesztése.

- Matyó ajándékbolt
- Kávézó, büfé
- Egészséges helyi biopiac

A GINOP projekt keretében megjelenő kapcsolódó tevékenységek a közösségi terek városi lakosság általi elérhetőségét is támogatják, valamint a HKFS keretében célként megjelenő helyi közösségi célú gazdaságfejlesztési célokkal is összhangban vannak a helyi termékek piacra jutásának fürdő területén történő támogatásával.

A HKFS keretében is priorizált helyi gazdaság lehetőségeinek további bővülésére lehet számítani a Mezőkövesd dél-keleti határában található volt katonai bázis és a repülőtér területeinek felhasználásával, melyre vonatkozóan a város előrehaladott tárgyalásokat folytat ázsiai befektetővel. A város kedvező közlekedés-földrajzi helyzetét tekintve az Észak-magyarországi régió logisztikai központjává válhat.

Mindezek mellett a városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. Hasonló önálló fejlesztésre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség, a szociális városrehabilitáció keretében kiegészítő jelleggel közvetett támogatás működött, melyre azonban Mezőkövesd város nem pályázott. Az egyébként is forráshiánnyal küzdő civil szféra támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek, a mezőkövesdi civil szervezetek közvetlen infrastrukturális fejlesztéseire az Észak-Magyarországi Operatív Program keretében mindössze az ÉMOP-3.3.1-11 pályázati forrás biztosított lehetőséget. Eszközbeszerzésre csak kiegészítő jelleggel volt lehetőség. A rendelkezésre álló régiós forrás mértéke a civil szervezetek számához és a fejlesztési igényekhez mérten rendkívül korlátozott volt, Mezőkövesden támogatott fejlesztés nem valósult meg.

Fentiek mellett meg kell említeni, hogy a település civil szervezeteinek támogatása, a Művelődési ház fejlesztése, a Hadas városrész közösségi és kulturális életének a fejlesztése, a közösségépítés hatással lesz Mezőkövesd város szegregációval érintett utcáinak hátrányos helyzetű lakosságára. A szegregációval érintett területek mindegyike a HKFS akcióterületének központjában, a Hadas városrész szomszédságában található, így az infrastrukturális fejlesztések, programok, akciók megvalósításának hatásaitól a szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek nem függetleníthetők. A közös programok, akciók a társadalmi befogadás erősítésének és szegregáció oldásának a legfontosabb eszközei lehetnek. A HKFS intézkedései kapcsán szempont, hogy az esélyegyenlőség elvének érvényesítésével a szegregáció oldására is figyelemmel kerüljenek kialakításra, mely az országos

(OFTK), térségi (ITP) és városi (ITS Antiszegregációs Program, HEP) tervezési dokumentumokban is hangsúlyos célkitűzésként jelenik meg.

A HKFS tartalmát befolyásoló megyei, járási, települési vagy egyéb területi szinten megfogalmazott fejlesztési prioritások/beavatkozási területek/projektek, amelyek befolyásolják a HKFS tartalmát

A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat, a vidéki térségek népességeltartó képességének növelése, kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése, területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése mind az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) területi céljai között szerepel, melyekhez Mezőkövesd HKFS-ja közvetlen illeszkedik a városi életminőség javításán, a helyi identitástudat erősítésén, a város egyedi hagyományaira és természeti adottságaira épülő helyi gazdasági potenciáljának erősítésén keresztül.

Az országos szintű koncepció mellett a HKFS BAZ megye Integrált területi programjával, a város fejlesztési, tervezési dokumentumaival való koherenciája is biztosított.

A település közösségi, kulturális szolgáltatásainak fejlesztése, bővítése hozzájárul a vállalkozások számára vonzóbb üzleti környezet kialakulásához, ezzel és a város turisztikai központjainak fejlesztésével a város gazdasági potenciálja és versenyképessége erősödik, így a fejlesztés hozzájárul az ITP 1. célkitűzésének eléréséhez (a gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése). A közösségi alapú helyi gazdaságfejlesztés támogatásával, a helyi kézműves hagyományokra épülő helyi termékek piacra jutási feltételeinek javításával a HKFS illeszkedik az ITP 2. célkitűzéséhez (helyi vidéki társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodóképességének javítása, közösségi célú foglalkoztatás ösztönzése, szociális gazdaság bővítése).

Az ITP 4. célkitűzésének céljait (Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása, Természeti és kulturális örökségértékek turisztikai célú fenntartható hasznosítása, társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés), a helyi közösség igényeire épülő intézkedések közvetlenül szolgálják. A stratégia Mezőkövesd Város erősségein, a helyi matyó kézműves és népi iparművészeti hagyományokon, a Hadas városrész rendezvénysorozatain alapszik, így a meglévő turisztikai adottságok erősítésére irányuló intézkedések közvetlenül hozzájárulnak az ITP 4. célkitűzésének teljesüléséhez. A termálfürdő közösségi és kulturális célú fejlesztése szintén illeszkedik az ITP célkitűzéséhez.

A stratégia sikeres megvalósulása eredményeként javul a városban élők életminősége, erősödik a helyi identitástudat, a település lakókörnyezete vonzóbbá válik a vállalkozások számára és élhetőbbé válik a lakosság számára, javul a településkép, a város népességmegtartó képessége erősödik a kedvezőtlen demográfiai trendekkel szemben. Mindezek közvetlenül hozzájárulnak a megye ITP-jében szereplő 6. célkitűzés eléréséhez (környezeti állapot és környezetbiztonság javítása, vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés)

Mezőkövesden az Unesco listáján szereplő Matyó népművészeti hagyományok területi helyszínét őrző Hadas városrész kulturális-turisztikai kínálatának megújítása – összhangban a Zsóry-fürdő egészség-turisztikai fejlesztésével célkitűzés BAZ Megye Fejlesztési Programjának 6. prioritásában is nevesítésre került, melynek a HKFS kiegészítését adja mind ERFA, mind ESZA oldalról.

Jelen stratégia helyzetelemző része nagy részben a város 2015-ben készült Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalapozó munkarészen alapul. Az ITS-ben megfogalmazott jövőkép: „Mezőkövesd a térség kulturális, igazgatási, idegenforgalmi, egészségügyi (humán), kereskedelmi központja funkcióban megerősödik, és a gazdasági és logisztikai funkciókban országos jelentőségű kiemelt központ lesz. Lakosai számára kiegyensúlyozott, folyamatosan megújuló életkörülményeket, kiszámítható, versenyképes gazdasági környezetet biztosít, megőrizve a város hagyományait.” Ezen jövőkép egyes elemeivel a városi HKFS közvetlenül összefügg. A HKFS Mezőkövesd kulturális és közösségi funkciójának erősítésére irányul, kiegyensúlyozott együttműködő városi lakosságra, erős civil szférára és a város hagyományaira építve.

Az ITS-ben megfogalmazott mindhárom stratégiai cél esetében megtalálható a kapcsolódás jelen stratégiával. Az ITS stratégiai céljai:

1. stratégiai cél: Versenyképes gazdaság - A város előnyös közlekedés-földrajzi helyzetére és jól prosperáló ipari hátterére alapozott, több lábon álló helyi gazdaság megerősítése és továbbfejlesztése
2. stratégiai cél: A település átfogó, integrált fejlesztése – a Mezőkövesden élők életkörülményeinek javítása, minőségi életfeltételek megteremtése és fenntartása
3. stratégiai cél: Turisztikai potenciál erősítése

Az ITS 5 tematikus célja (TC) közül az alábbi részcélokat és intézkedéseket egészítik ki a HKFS közösségi, kulturális szolgáltatásfejlesztésre, a helyi közösségi és kulturális programok kínálatának bővítésére és a közösségi alapú gazdaságfejlesztésre vonatkozó intézkedései:

TC I. A gazdasági teljesítmény növelése és a versenyképesség javítása elsősorban helyi és térségi erőforrásokra támaszkodva

- TC I.2 Vállalkozói környezet támogatása szolgáltatás-fejlesztéssel (intézkedés: vállalkozói tanácsadás, tanácsadói hálózatok kialakítása)
- TC I.3. Mezőgazdasági termékek piacra jutásának támogatása (intézkedés: helyi termékek kialakítása és piacra jutásának elősegítése)

TC III. Településfejlesztés

- TC III.2. Vonzó városi környezet kialakítása (A település vonzásának megtartása, növelése)
- TC III.3. A városkép esztétikai értékeinek megőrzése (intézkedés: A település városi (egyedi) arculatának fejlesztése, a településkép alakítása, Városközpont esztétikai és közösségi funkció szerinti fejlesztése)

TC IV. Közszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése

- TC IV.1. Közösségi, városi funkciók bővítése, a szolgáltatások minőségének és elérhetőségének javítása (intézkedések: Közösségi szolgáltatások és intézményrendszer helyi igényeknek megfelelő fejlesztése, közösségi tér kialakítása)
- TC IV.2. A lakosság és az ide látogatók számára megfelelő színvonalú kulturális élet biztosítása (intézkedések: Sokszínű közösségi és kulturális élet biztosítása, A világhírű városi hagyományok megőrzése, népszerűsítése)

TC V. Turisztikai potenciál erősítése

- TC V.1. A Zsóry-fürdő, mint turisztikai célpont fejlesztése (intézkedések: Zsóry-fürdő városrész turisztikai célú, komplex fejlesztése)
- TC V.2. Hagyományokra épülő turisztikai attrakciók fejlesztése (Helyi hagyományokhoz kötődő képműipari termékek piacra jutásának támogatása, Hadas városrész turisztikai célú fejlesztése, Helyi és térségi rendezvények szervezése)
- TC V.3. Turisztikai szolgáltatások egységes fejlesztése, turisztikai marketing (intézkedések: A város turisztikai, idegenforgalmi, kulturális-oktatási, igazgatási adottságainak hasznosítása, célorientált fejlesztése)

Az ITS-ben CLLD forrásból megjelölt elképzelés a jelenlegi belváros átalakítása révén egy modern kisvárosi belső rész kialakítását irányozta elő. Az ITS tervezett fejlesztéseket összefoglaló fejezete alapján a jelenlegi Hősök tere területét felhasználva és ingatlanok vásárlásával a terület további növelésével egy új városi közösségi tér kialakítása volt tervezve. A tér szerkezeti Hadas városrészhez csatlakozna, nagyrendezvények a két területen együtt lennének megvalósíthatók.

A stratégia készítését megelőző helyzetelemzés kiértékelését követően a kulcsprojekt eltér az ITS-ben tervezett helyszíntől. A Hadas városrészbe tervezett közösségi tér kialakítása részlegesen már megvalósításra kerül a város által beadott TOP turisztikai pályázatból, mely keretében a Hadasban található Táncpajta fejlesztésével és területrendezésével, egy részben fedett közösségi tér kerül kialakításra.

A helyzetértékelés és igényfelmérés eredményeként a kulturális és közösségi élet városi központjának a város Közösségi Házának fejlesztését határoztuk meg kulcsprojektként. Az épület a funkcióbővítő városrehabilitációs projekt keretében 2011-ben külsőleg felújításra került és az akadálymentesítése is megtörtént, azonban a belső terek a 60-as évek óta nem kerültek fejlesztésre, az eszközellátottsága hiányos. A tervezett fejlesztés keretében a színházterem színpada és nézőtere innovatív és interaktív módon kerülne fejlesztésre (pl.: forgószínpad, 3D-s mozi, modern hang és fénytechnika, stb.). A terem jelenleg nem alkalmas nagyobb rendezvények lebonyolítására, a fejlesztést követően a mai kornak megfelelő, interaktív színházterem kerül átadásra a helyi lakosságnak.

A másik kulcsprojekt az Alkotmány úti rendezvényközpont felújítása less. Az épület korábban étteremként működött, majd mióta visszakerült az önkormányzat tulajdonába, nem sikerült megtalálni a funkcióját. A fejlesztéssel a város valamennyi civil szervezete számára használható városi közösségi-kulturális központ jönne létre a város központjában.

Az ITS mellett a város rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal. A HEP-ben megfogalmazott célok az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosítása, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés, a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése.

A HKFS egyes intézkedéseinek a célcsoportját jelentő civil szervezetek több intézkedés esetében is partnerként jelennek meg a HEP IT-ben (pl: nők foglalkoztatásának elősegítése, munkahelyteremtés, közösségfejlesztés)

A HKFS tartalmát befolyásoló, a település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások

A HKFS támaszkodik a város önkormányzata által elfogadott, 2014-2020 közötti időszakra szóló gazdasági program fő célkitűzéseire. A gazdasági programban megfogalmazott legfőbb cél, hogy a 2014-2019-es önkormányzati ciklus során Mezőkövesd megmaradjon a korábbi években megszokott fejlődési pályán. A gazdasági programban célként jelenik meg a helyi közösségek erősítése. A program alapján cél, hogy az UNESCO világörökség részét képező Hadas városrész a térség, az ország és a környező országok számára is ismert és elismert turisztikai attrakcióvá váljon.

A város idegenforgalmi koncepciójában és településfejlesztési koncepciójában is rögzítésre került, hogy a város idegenforgalma húzóágazatként jelenjen meg a település fejlődésében. A város idegenforgalma több bázisú kell, hogy legyen az adottságok kihasználásával, melynek egyik pillére a Matyó kultúra bemutatása, és a települési értékvédelem és települési rehabilitáció. Az idegenforgalom területi fejlesztéssel növelhető és a kulturális központ szerepkör vállalásával, programok szervezésével fokozható. Mindhárom idegenforgalmi ág összehangolt fejlesztésére szükség van, mely során a HKFS szintén megfelelő kiegészítése a más operatív programok (TOP, GINOP) keretében megvalósuló fejlesztéseknek.

A Hadas városrész ad otthont a város legjelentősebb országos jelentőségű programsorozatainak, így a Matyó Húsvétnek és a Matyó Folklorfesztiválnak. A rendezvényeket évente 20-22 ezer fő látogatja. A Hadas mellett a másik turisztikai központ a Zsóry, mely a gyógyvize mellett a fesztiválok fűrdője is. A legrangosabb rendezvény a hagyományosan július közepén megtartott Zsóry-Fesztivál, ahol többek között rangos hazai zenekarok, hagyományőrök lépnek fel valamint sportversenyek, vetélkedők szórakoztatják a vendégeket. A fűrdőt adottságai miatt évente mintegy félmillió látogató keresi fel, ez a látogatószám az utóbbi években elvégzett fejlesztéseknek köszönhetően, remélhetőleg a következő években nőni fog. A városi infrastruktúra komoly hiányosságának tekinthető, hogy előzőek ellenére a Hadas és a Zsóry sem rendelkezik a programok megrendezése kapcsán az utcai és fűrdő helyszíneket kiegészítő elsősorban a város lakossága számára rendelkezésre álló és a fő turisztikai szezonon kívül is használható nagyobb központi közösségi rendezvénnyel. A városi fűtér a kifejezetten a Hadashoz és a fűrdőhöz köthető programok kiszolgálására a távolság miatt nem alkalmas.

A tematikus célok mellett az ITS Antiszegregációs program fejezetében a szegregáció oldása kapcsán meghatározott feladatok közül a HKFS a Civil projektek, tervek összehangolásához közvetlenül is hozzájárul. Az Antiszegregációs programban meghatározott közösségfejlesztésre vonatkozó intézkedés célja és tartalma teljes mértékben összhangban jelen stratégia céljaival és intézkedéseivel.

A stratégia keretében tervezett ERFA és ESZA elemek a város jelenlegi kulturális és turisztikai programkínálatát, kulturális és közösségi szolgáltatásait valamint infrastrukturális elemeit egészítik ki a helyi közösségek bevonása mellett. A stratégia intézkedéseinek eredményeként remélhetőleg további civil szervezetek is csatlakoznak, melyek a korábbi időszakban forráshiány miatt nem vagy csak részben tudták programjaikat megvalósítani. A helyi közösségek körének szélesítésével a város kulturális és közösségi életének további színesítése várható.

A település –muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 77. § szakasza szerinti – közművelődési rendelete

Mezőkövesd Város közművelődési és kulturális feladatainak ellátásáról szóló 8/2004.(IV.1.) ÖK számú rendelete várhatóan 2016. augusztusában kerül felülvizsgálatra. A felülvizsgálatra elsősorban a közművelődési és kulturális feladatokat ellátó intézményrendszer átalakulása miatt van szükség.

Az önkormányzat közművelődési feladatait, célkitűzéseit a képviselő-testület 67/2011. (III.30.) önkormányzati határozatában megfogalmazott közművelődési koncepció tartalmazza. Ennek alapján a közművelődési feladatok legnagyobb részét a 2009-ben létrehozott és a stratégiában korábban már bemutatott Mezőkövesdi KÖZKINCS-TÁR Nonprofit Kft. látja el.

A HKFS céljai szoros kapcsolatban állnak az Önkormányzat közművelődéssel kapcsolatos céljaival, melyek:

- Mezőkövesd város és környéke természeti, történeti, kulturális, közösségi értékeinek közismertté tétele,
- A város közművelődési-kulturális hagyományainak ápolása, továbbfejlesztése,
- Az egyetemes, nemzeti és kisebbségi kultúra megismertetése,

- A lakosság életvezetése és szakmai ismereteinek növelése,
- A speciális helyzetű népességcsoportok művelődési közösségeinek gondozása, szolidaritási akciók fogadása, gondozása
- A helyi kulturális nyilvánosság növelése
- A civil közösségek működésének, együttműködésének ösztönzése,
- A közösségi művelődéshez méltó esztétikus környezet és infrastruktúra biztosítása,
- Találkozók, fesztiválok, kiállítások rendezése.
- A kapcsolat ápolása a testvér, és partnervárosok kulturális intézményeivel, egyesületeivel.
- A kulturális turizmus támogatása,
- Az ifjúság kulturális életének fejlesztése, művelődési kezdeményezéseinek segítése,
- Az időskorú népesség közművelődési lehetőségeinek, közösségi életének támogatása

A célok mellett az önkormányzat által vállalt feladatok ellátása is megvalósul a stratégia keretében, úgy mint:

- Mezőkövesd város környezeti, szellemi művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a mezőkövesdi művelődési szokások gondozása, gazdagítása
- Az ismeretszerző, az amatőr alkotó szándékok, a művelődő közösségek tevékenységének támogatása
- A mezőkövesdi társadalom kulturális kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítések, a nyilvánossági fórumok működésének segítése
- A különböző kultúrák közötti kapcsolatok építésének és fenntartásának támogatása
- A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez szükséges feltételek biztosítása
- A művelődést segítő egyéb lehetőségek biztosítása

A stratégia sikeres megvalósítása a közszférának és a szabályozási környezetet irányító Városi Önkormányzatnak kiemelt érdeke, a stratégia megvalósítása egyben a város kulturális és közművelődési céljainak a megvalósulásához is nagy mértékben hozzájárulna.

3.3 SWOT

Erősségek (E)

1. Kedvező gazdaságföldrajzi elhelyezkedés, térségi jelentőségű közlekedési csomópont, autópálya közelsége
2. A város természeti adottságaira (termálvíz) épített turisztikai potenciálja országos jelentőségű
3. A város gazdasági helyzete a vállalkozások számának és nagyságának köszönhetően jó
4. A település városi funkciókkal való ellátottsága járásközponti szerepkörének megfelelően jó
5. Közoktatás helyzete mind alapfokon, mind középfokon kedvező
6. Jó színvonalú és teljes körű az egészségügyi és a szociális ellátás
- 7. A város a térség kulturális központja**
- 8. Kétlábton álló turisztikai potenciál Hadas városrész, műemlék épületek**
- Zsóry fürdő, mint régiós szinten vezető turisztikai attrakció, gyógyvíz, gyógyfürdő**
9. Minőségi szálláshelyek, turisztikai szolgáltatások jelen vannak
10. Szervezett turisztikai fejlesztések, TDM szervezet
- 11. Matyó kultúra építészeti értékei és Takács István munkásságának öröksége**

Gyengeségek (G)

1. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok, elöregedő helyi társadalom, alacsony születésszám, növekvő természetes fogyás, negatív vándorlási egyenleg
2. A munkaerő-kereslet és munkaerő-kínálat nincs átfedésben egymással
3. A gazdaság szerkezete érzékeny, beszállítói kiszolgáltatottság
4. Eلسzórt ipari területek
5. Szegregált területek városközponti elhelyezkedése
6. Összefüggő zöldfelületi rendszer hiánya
- 9. Kiemelt városrészek (városközpont, Hadas, Zsóry fürdő) közösségi terek hiánya**
- 10. Helyi szereplők együttműködésének alacsony szintje**
11. Az idegenforgalmi nevezetességek helyéről tájékoztató információs rendszer hiánya
12. Szezonális a város idegenforgalmában

<p>12. UNESCO szellemi világörökség részét képező matyó népművészeti hagyományok, népi iparművészet és matyó hagyományőrző csoportok aktivitása</p> <p>13. Civil szervezetek nagy száma, hagyományőrző- és teremtő rendezvények, színes kulturális élet, kialakult, ismert branddévált események, programsorozatok (pl: Matyó Húsvét)</p> <p>14. Testvérvárosi kapcsolatok</p> <p>15. A 2007-2013-as uniós tervezési ciklusban a gazdasági és közszféra pályázati forrásabszorpciók képessége átlag feletti volt</p>	
<p>Lehetőségek (L)</p> <p>1. Logisztikai szerepkör erősítése, repülőtér hasznosítása</p> <p>2. Iparterületek fejlesztése</p> <p>3. Vállalkozói beszállítói hálózat erősítése</p> <p>4. Vállalkozásösztönzés, innovációs képesség javítása</p> <p>5. Helyi munkaerőre alapozott vállalkozások bevonása</p> <p>6. Az iskolák képzési struktúrája piackövető, fiatalok településen maradásának támogatása (jövőkép)</p> <p>7. Szociális gazdaság fejlesztése</p> <p>8. Turisztikai potenciál erősítése, komplex turisztikai termékkínálat fejlesztése</p> <p>9. Egész évben jól kihasználható fürdőhely</p> <p>10. Hadas városrész fejlesztése</p> <p>11. Forráshiányos civil szervezetek magas pályázatbevonó képessége, civil szervezetek innovációs készsége</p> <p>12. Lakosság kettős, városi és matyó identitása</p> <p>13. Fejlesztési tervek összekapcsolása, városi szereplők együttműködése, térségi és határon túli partnerekkel való együttműködés</p> <p>14. Pályázati források bevonása</p>	<p>Veszélyek (V)</p> <p>1. Új szegregátumok kialakulása, marginális helyzetben élők problémái erősödnek</p> <p>2. A város szociális terhei nőnek</p> <p>3. A negatív vándorlási egyenleg erősödik</p> <p>4. Turisztikai szokások megváltoznak, az érdeklődés csökken a város iránt</p> <p>5. Civil szervezetek, lakosság motivációjának, bizalmának hiánya</p> <p>6. Tőkebefektetések, pályázati források elmaradása</p>

A földrajzi elhelyezkedésének, az autópálya közelségének, termál-gyógyvizének köszönhetően a város kiváló természeti és gazdasági adottságokkal rendelkezik, épített örökségben gazdag, tradicionális kultúrával, kézműves hagyományokkal rendelkezik. A város jelen stratégiával összefüggő erőssége továbbá, hogy magas az aktív civil szervezetek száma a városban, tevékenységük a város hagyományainak megfelelően sokszínű.

	Belső erősségek	Belső gyengeségek
Külső lehetőségek	<p>Offenzív stratégia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Meglévő természeti erőforrásokra és kulturális hagyományokra alapozott gazdaságélénkítő stratégia külső források bevonásával - Komplex turisztikai programcsomagok kialakítása a városi értékek összekapcsolásával, innovatív elemek előnyben részesítésével - Az civil szervezetek aktivitásának fokozása, közösségfejlesztés, kapcsolati hálók erősítése gazdasági 	<p>Fejlesztő stratégiák</p> <ul style="list-style-type: none"> - Városi infrastruktúra hiányosságainak pótlása külső források bevonásával - A városi közösségi, kulturális szolgáltatások bővítése és városi életminőség javítása érdekében - munkaerőigényes szociális, illetve közösségi alapú helyi gazdaság ösztönzése

Külső veszélyek	szférával, közszférával, fejlesztési tervek összehangolása	
	Védekező stratégiák - Hátrányos helyzetű városi rétegek felzárkóztatási programja helyi erőforrásokra és intézményrendszerre alapozva Társadalmi befogadás erősítése és szegregáció oldása civil szervezetek bevonásával	Elkerülő stratégiák - Városi infrastruktúra romlásának elkerülése - A hátrányos helyzet újratermelődésének megakadályozása - Helyi szereplők és lakosság negatív attitűdjeinek minimalizálása

3.4. Fejlesztési szükségletek azonosítása

A város jelenlegi helyzetének elemzése kapcsán világossá vált, hogy a stratégiát az akcióterület erősségeire és lehetőségeire kell alapozni. Az infrastrukturális fejlesztések kapcsán hiánypótló fejlesztési stratégiát, a kapcsolódó közösségi és kulturális programok, akciók kapcsán pedig a meglévő helyi erőforrásokra alapozva offenzív stratégiát célszerű folytatni. A kitűzött célok elérése várhatóan maga után vonja a gyengeségnek számító kedvezőtlen jellemzők és folyamatok javulását és a külső veszélyek bekövetkezésének elkerülését.

Városi infrastruktúra hiányosságainak pótlása külső források bevonásával a városi szolgáltatások bővítése érdekében – Közösségi, kulturális terek kialakítása, felújítása

A minőségi városi élet megteremtésének és a helyi közösségek aktivizálásának alapvető feltétele a színvonalas közösségi, kulturális programoknak helyszínt biztosító infrastruktúra kialakítása. A helyi közösségek körében végzett igényfelmérés alátámasztja a minőségi városi közösségi-kulturális terek hiányát.

Az elmúlt években a városban számos beruházás valósult meg a gazdaságfejlesztés, városfejlesztés, turisztikai, közlekedési, oktatási, szociális infrastruktúra fejlesztése terén. A kulturális, közösségi célú tereket ezek közül csak a funkcióbővítő városrehabilitációs projekt érintette, mely keretében a városi galéria felújítására és a Közösségi ház külső felújítására és akadálymentesítésére került sor.

A városi infrastruktúra hiányosságának tekinthető, hogy nem rendelkezik a programok megrendezése kapcsán a szabadtéri helyszíneket kiegészítő nagyobb közösségi, kulturális központtal. A Közösségi ház nagytermének jelenlegi állapota és felszereltsége nem alkalmas színvonalas kulturális rendezvények megrendezésére. A városnak a matyósághoz köthető hagyományait leginkább a Hadas városrészben található régi alkotó- és kézművesházak, valamint a helyi múzeumok tudnak reprezentálni, felújításukkal interaktív közösségi foglalkozásokra is alkalmassá tehetők.

A matyó kultúra mellett Mezőkövesd kultúrájának legjelentősebb hagyatéka Takács István festőművész munkássága. Az életmű teljes körű feldolgozásának halogatása a város kultúrájának 20 éves hiányossága. Az országos jelentőségű életmű feldolgozására a helyi közösségek részéről igény mutatkozik.

A Hadas városrész turisztikai fejlesztésére vonatkozó TOP és a Zsóry-fürdő komplex gyógyhelyfejlesztésére benyújtott GINOP program keretében mindkét turisztikai helyszínen nyitott szabadtéri közösségi tér jön létre, melyeket megfelelően egészítene ki a városközpontban elsődlegesen a városi közösségek számára létrehozott kulturális-közösségi központ és Mezőkövesd hagyományait, kulturális örökségét reprezentáló közösségi-kulturális terek felújítása, innovatív fejlesztése.

Helyi közösségek közösségépítő, kulturális tevékenységének az aktivizálása

Mezőkövesden összesen 97 db regisztrált civil szervezetet (1. sz. melléklet) és 3 egyházközséget tartanak nyilván. Tevékenységük számos területet érint és kiemelten fontos a helyi közösségek számára, hiszen jelenlétük, munkájuk jelentősen befolyásolja a lakosság életminőségét, közösségi motivációs,

mozgósító szerepet töltenek be. A városban a lakosságot a helyi civil szervezetek, egyházak fogják össze. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi társadalom aktivizálásában, helyi identitásának formálásában.

A civil szervezetek önként vállalt feladataik ellátását megnehezíti a forráshiány, ebből adódóan eszközellátottságuk gyakran nem megfelelő. A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. Hasonló közösségvezérelt fejlesztésekre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség, a szociális városrehabilitáció keretében kiegészítő jelleggel közvetett támogatás működött, melyre azonban Mezőkövesd város nem pályázott. Az egyébként is forráshiánnyal küzdő civil szféra támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek.

A civil szervezetek számos megvalósításra váró elképzeléssel, tervvel, ötlettel rendelkeznek a városi élet szinte valamennyi területén, közte a kultúrára és közösségépítésre vonatkozóan is.

Helyi közösségek együttműködésének, külső kapcsolatainak erősítése

A helyzetelemzés alapján a város erős civil, gazdasági és közszférével rendelkezik, azonban az elmúlt időszakban kevés példa volt az egyes szereplők együttműködésén alapuló közösen megvalósított akciókra. Etekintetben már maga a HKFS tervezése kapcsán eddigiekben elért eredmények is pozitívumként hatnak a helyi szereplők körében azzal, hogy a tervezés során megtörtént igényeik felmérése és figyelembevételre került a stratégia céljai és intézkedései meghatározása során.

Szükség van a helyi közösségek közti kapcsolódási pontok felismerésére, közös projektek és több szektort érintő akciókra, hogy a városi szinergia eredményeként a városi életminőség további növeléséhez szükséges kritikus, az egyes szektorok által önállóan nem előteremthető erőforrástömeget kapjunk.

Helyi gazdaság közösségi alapú fejlesztése, helyi termékek piacára jutásának elősegítése (matyó népi iparművészet)

Mezőkövesd az UNESCO szellemi világörökség részét képező matyó kézműves és népművészeti hagyományok központja, megtalálhatók a hagyományos mesterségek művelői, népművészi igényű kézműves munkák előállítói. A térség agrárius jellegéből adódóan kiválóak az adottságok az élelmiszer alapanyagú helyi termékek előállítására, hiszen a jó minőségű alapanyagok rendelkezésre állnak. Az meglévő egyedi adottságokra épülő helyi gazdaság megerősítése terén az utóbbi időszakban a Város Önkormányzata részéről is több kezdeményezés volt.

Mezőkövesd Önkormányzata a helyi adottságokat próbálja összekapcsolni a foglalkoztatási programok nyújtotta lehetőségekkel. A közfoglalkoztatási program egyik pillére a mezőgazdasági földmunkaprogram, amely látványos eredményekkel zajlik a városban. A Zsóry Gyógy- és Strandfürdő területén kialakított virágkertetben található két fóliasátorban folyamatosan zajlik a virág-, illetve az uborkatermesztés, valamint a Bogácsi út mellett 4,5 hektáron alapvető zöldségeket (hagyma, bab, burgonya, répa, bor-só) ültettek. A program másik eleme a matyó hímzésre épül, amely keretében az egykori hímző bedolgozó ipart élesztik újjá. Országos szinten teljesen egyedülállónak mondható a közfoglalkoztatásnak az az ága, amely 2013-ban indult Mezőkövesden. A matyó hímzésre épült ún. Matyóház programban 11 nő bevonásával készülnek a különböző matyó mintával, hímzéssel ellátott textíliák, ajándéktárgyak, ruhadarabok.

Az önkormányzati programok bővítése a civil szervezetek ötleteinek támogatásával, a helyiek jövedelemszerzési lehetőségeinek javítása a város gazdasági és társadalmi céljait szolgálja és kiegészíti a gazdaságfejlesztési és városfejlesztési beavatkozásokat.

A TOP-7.1.1-16 pályázati forrásán kívül a város turisztikai adottságainak, közlekedési, gazdasági- és zöldinfrastrukturájának a fejlesztési szükségletei emelhetők ki, melyek elsősorban Mezőkövesd Város Önkormányzatának TOP és GINOP keretében tervezett turisztikai és városi infrastrukturális fejlesztései révén kerülhetnek kielégítésre. Ezeket a nagyobb volumenű fejlesztéseket a HKFS helyi intézkedései kiegészítik és megerősítik.

4. A stratégia jövőképe

A HKFS hosszú távú jövőképe „Sportos és kulturális pezsgés a Matyó fővárosban”, melynek eléréséhez a stratégia sikeres megvalósítása nagy mértékben hozzá tudna járulni.

A HKFS megvalósulása esetén Mezőkövesd magas színvonalú és változatos kulturális és közösségi szolgáltatásokat nyújtó várossá válna, ahol a város kulturális életének alakításában a helyi közösségek részt vesznek, a változatosságot az együttműködő helyi szereplők sokszínűsége és az infrastrukturális feltételek rendelkezésre állása együttesen biztosítja. A jövőkép szerint Mezőkövesd olyan hely, ahol - a város hagyományaira és helyi kulturális erőforrásaira építve - a helyi közösségek „soft” típusú tevékenységeikkel képesek hozzájárulni a város gazdasági potenciáljának és jövedelemtermelő képességének növeléséhez, a közösségi célú tevékenységek kiegészítik és erősítik a for-profit célú tevékenységeket. Mindezek eredményeként a város lakóinak városhoz és az itt élő közösségekhez való kötődése erősödik, a városban élők életminősége javul, ezzel a város népességmegtartó ereje nő és vonzóbbá válik az ide látogatók részére.

A kulturális, közösségépítő, szabadidős tevékenységek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése a legfontosabb helyet foglalja el a stratégia céljai között, hiszen e terület fejlesztésének eredményeképpen a helyi közösségek kulturális és közösségi értékei, a közösség társadalomformáló ereje, meglévő népművészeti hagyományok, a város népi iparművészete valamint a meglévő országos jelentőségű turisztikai potenciál minél teljesebb kihasználása számára is lehetőség nyílik. Ennek eredményeként a tervezett infrastrukturális és soft elemek a kimutatható közvetlen társadalmi haszon mellett közvetetten a városban élők jövedelemszerzési lehetőségeit is javítják, helyi gazdaságfejlesztési célokat is szolgálnak.

5. A stratégia célhierarchiája

A stratégia megvalósításának átfogó célja a város kulturális és közösségi szolgáltatásainak a fejlesztése és bővítése, helyi közösségek és a városi identitástudat megerősítése révén a városban élők életminőségének és a város népességmegtartó képességének a javítása.

Specifikus célok:

Specifikus cél	Eredménymutató és célértéke	Beavatkozási terület
1. Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtése	- A HKFS keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya (10%-os növekedés) - A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (10%-os növekedés) - Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest (3 db)	- Művelődési Ház belső felújítása felújítása, közösségi-kulturális központtá alakítása (kulcsprojekt) - A HADAS városrész alkotóházainak bemutathatóvá tétele - Helyi múzeumok, kiállító terek gyűjteményeinek interaktív és innovatív fejlesztése
2. Helyi kulturális, közösségi, szabadidős élet felpezsdítése	A HKFS végrehajtás keretében megvalósított programokon részt vevők száma összesen Célérték: 10 000 fő	- Helyi szervezetek kulturális tevékenységének erősítése kismértékű eszközbeszerzések által - Közösségfejlesztés és városi sportélet felpezsdítése infrastruktúrafejlesztés és helyi szervezetek kismértékű eszközbeszerzései által - Takács István alkotói hagyatékának, mint a város kulturális örökségének teljes körű feltárása és dokumentálása - Települési és térségi kapcsolati hálók megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító programok, akciók, rendezvények, fesztiválok, kiállítások, kiadványok támogatása
3. Helyi közösségek együttműködésének, valamint helyi és térségi kapcsolati	Együttműködésben megvalósuló programok, akciók száma (3 db)	Települési és térségi kapcsolati hálók megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító programok, akciók,

háló kialakulásának az elősegítése	célérték: Alátámasztó dokumentum: együttműködési megállapodások, konzorciumi megállapodások stb)	rendezvények, fesztiválok, kiállítások, kiadványok támogatása
------------------------------------	---	---

Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtése

A város az UNESCO által a világörökség részének nyilvánított egyedi népi hagyományokkal, sokszínű helyi kultúrával és az épített örökség értékes elemeivel rendelkezik, melyek ápolásával számos helyi civil szerveződés foglalkozik. A matyó kultúra nem csupán a textil és bútordíszítésben merül ki, hanem az élet minden területére kiterjed, mint pl. tánc, népszokások, zene, nyelv, vallás. Ezen adottságok városi életminőségre, helyi identitástudatra gyakorolt pozitív hatásainak, a minőségi városi élet megteremtésének és a helyi közösségek aktivizálásának alapvető feltétele a közösségi, kulturális programok szervezését biztosító infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése. A város nem rendelkezik a helyi közösségek kulturális és közösségi életének igényeit kielégítő, a város kulturális központi szerepéhez mértén megfelelő kiszolgáló infrastruktúrával.

A Hadas turisztikai fejlesztésére vonatkozó TOP és a Zsóry-fürdő gyógyhelyfejlesztésre benyújtott GINOP programok keretében mindkét turisztikai helyszínen nyitott szabadtéri közösségi tér jön létre komplex turisztikai célú fejlesztés keretében, melyeket kiegészítenek az elsődlegesen a városi lakosok számára létrehozott kulturális-közösségi foglalkozásokra alkalmas és a város kulturális örökségét reprezentáló terek, épületek.

A célkitűzés eredményeként javul a városi kulturális, közösségi szolgáltatások minősége és bővül a városi kulturális közösségi szolgáltatások köre, aminek eredményeként várhatóan nőni fog a kulturális, közösségi épületeket igénybe vevő városi lakosság aránya. A városi lakosok szabadidős lehetőségeinek a bővülése, és ezzel az életminőségének a javulása számos hosszútávú társadalmi és gazdasági hatással jár, a város népességmegtartó képességének az erősödésétől a helyi lakosok egészségi állapotának és a város versenyképességének a javulásáig.

Helyi kulturális, közösségi, szabadidős élet felpozíciója

A városban 97 civil szervezet (1. sz. melléklet) és 3 helyi egyházközösség működik. Tevékenységük számos területet érint és fontos a helyi közösségek számára, hiszen jelenlétük, munkájuk jelentősen befolyásolja a lakosság életminőségét, mozgósító és motivációs szerepet töltenek a helyi társadalomban. A legtöbb helyi civil szerveződés a város egyedi értékével, az UNESCO által a szellemi világörökség részének nyilvánított matyó népművészet, egyedi népi hagyományok, sokszínű helyi kultúra ápolásával foglalkozik. Ezen kívül a városban számos sportkör működik (labdarúgás, úszás, kézilabda, röplabda, küzdősportok, triatlon, motrosport, horgász-vadász körök, postagalambsport), fontos szerepe van a város életében a sportnak, mint közösségépítő elemnek. Önként vállalt feladataik ellátását megnehezíti a forráshiány, ebből adódóan eszkozellátottságuk gyakran nem megfelelő. A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil és egyházi szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására, melyre jelenleg más támogatási forrásból nincs lehetőség Mezőkövesden.

A helyi értékeket középpontba állító rendezvények, fesztiválok, kiállítások, sportprogramok megrendezésének támogatása, Mezőkövesd kulturális értékeinek bemutatása révén a közösséghez való tartozás, a hagyományörzés, kultúra ápolása, közösségi szemléletet élénkítő hatás, az identitás tudat erősítése, a város lakosságának szemléletformálása, valamint az együttműködések erősítése jelenik meg.

A stratégia keretében tervezett programok, akciók a város programsorozatait egészítik ki, kulturális a helyi közösségek szélesebb körű bevonása mellett. A célkitűzés intézkedéseinek eredményeként remélhetőleg további civil szervezetek is csatlakoznak, melyek a korábbi időszakban forráshiány miatt nem vagy csak részben tudták programjaikat megvalósítani. A helyi közösségek körének szélesítésével a város kulturális és közösségi életének további színészedése, a programkínálat bővülése, minőségének javulása várható, mely eredményeként bővül a programokkal elérhető aktív városi lakosság köre.

A célkitűzés eredményeként várhatóan nőni fog a helyi közösségi, kulturális programokon résztvevő városi lakosok száma és aránya, melynek hatására erősödik a lakosok helyi identitása a helyi értékek iránt. A célkitűzés elősegíti Mezőkövesden a népesség, kiemelten a fiatalok helyben maradását, illetve megtartását.

Helyi közösségek együttműködésének, valamint helyi és térségi kapcsolati hálók kialakulásának az elősegítése

A helyzetelemzés alapján a város erős civil, gazdasági és közszférával rendelkezik, azonban az egyes szektorok közötti együttműködés szintje alacsony. A szervezetek közötti együttműködés az egymást erősítő hatású programok, fejlesztések valamennyi érintett számára előnyt jelenthet és a szervezetek által képviselt helyi közösségeket is közelebb hozhatja egymáshoz. Ezenkívül a város testvérvárosi kapcsolatokkal is rendelkezik, melyek erősítése szintén hozzájárulhat a stratégia közösségépítő, kulturális és közvetett gazdaságfejlesztési céljaihoz.

A városi közösségfejlesztés szempontjából kulcsfontosságú a kapcsolati hálók, együttműködések erősítése. Ennek érdekében támogatni szükséges a város közösségeit egymáshoz közelebb hozó, egymás értékeinek megismerését elősegítő rendezvények, akciók lebonyolítását.

A célkitűzés eredményeként nő az együttműködésben résztvevő szervezetek száma, javul a helyi szereplők együttműködési készsége és erőforrásokkal való ellátottsága, mobilitása. A helyi, térségi és nemzetközi kapcsolatok erősítése hatására javul a helyi társadalom innovációs készsége, erősödik a helyi identitás és a társadalmi befogadásra való képesség.

Matyó népi iparművészetre és hagyományokra épülő helyi gazdaság megerősítése alternatív jövedelemszerzési lehetőségek támogatása, helyi termékek piacra jutási lehetőségeinek javítása által

Mezőkövesd az UNESCO által a szellemi világörökség részévé nyilvánított matyó kézműves és népművészeti hagyományok központja. A városban nagy hagyománya van és kézműves és népművészeti hagyományoknak, helyi lakosok egy része a hagyományos mesterségek művelői, népművészi igényű kézműves munkák (bútorfestő, fazekas, mézeskalácsos, babakészítő) előállítói közé tartozik.

A meglévő egyedi adottságokra épülő helyi gazdaság megerősítése terén az utóbbi időszakban a Város Önkormányzata részéről több kezdeményezés volt, a városban működő közfoglalkoztatási program egyik pillére az országban egyeülálló módon helyi kézművestermékek előállítására épül. Ennek bővítése a civil szervezetek ötleteinek támogatásával, a helyiek jövedelemszerzési lehetőségeinek javításával a város gazdasági és társadalmi céljait szolgálja és kiegészíti a gazdaságfejlesztési és városfejlesztési beavatkozásokat. Jelen stratégia ezen célokhoz közvetetten, a matyó népművészeti helyi termékek piacra jutásának közösségi alapú támogatásán keresztül képes hozzájárulni a hagyományos helyi termékek piacképessé tételével.

A kézműves és népművészeti termékek előállításának feltételei, piacra juttatása, népszerűsítése, értékesítési csatornák kiépítése szükséges. A tevékenységek fejlesztése hozzájárul a vidéki gazdaság több lábbon állásához, új munkahelyek teremtéséhez, továbbá nő a családok által megszerezhető kiegészítő jövedelem nagysága. Az intézkedés elősegíti a Rövid Ellátási Lánchoz (REL) való kapcsolódást, mely révén erősödnek, és a korábbinál gyakoribbá válnak a tevékenységet végzők közötti együttműködések.

Mezőkövesden a helyi közösségvezérelt fejlesztések céljai hozzájárulnak a TOP egyéb prioritásai keretében, ezen belül is a helyi gazdasági infrastruktúra és turisztikai fejlesztések, valamint a vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés keretében tervezett fejlesztések céljaihoz. A párhuzamosan tervezett fejlesztések tekintetében a korábbiakban bemutatott Hadas turisztikai attrakció fejlesztése és a GINOP keretében tervezett Zsóry gyógyfürdő fejlesztés céljaihoz kapcsolódnak a legszorosabban jelen stratégia céljai. Mezőkövesd kulturális, közösségi szolgáltatásainak a fejlesztése nem választható el Mezőkövesd turisztikai potenciáljának és gazdasági versenyképességének alakulásától.

Stratégia output indikátorai:

Közösségi szinten irányított városi helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő) indikátor célértéke: 16 394 fő

A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db): 15 db

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

Inézkedés sorszáma	1.
Megnevezés	Művelődési Ház belső felújítása felújítása, közösségi-kulturális központtá alakítása (kulcsprojekt) ERFA
Indoklás, alátámasztás	A város egyedi népi hagyományokkal, sokszínű helyi kultúrával rendelkezik, melyek ápolásával számos helyi civil szerveződéssel rendelkezik. Ezen adottságok városi életminőségre, helyi identitástudatra gyakorolt pozitív hatásainak, a minőségi városi élet megteremtésének és a helyi közösségek aktivizálásának alapvető feltétele a város kulturális központjában a közösségi programok szervezését biztosító infrastruktúra kialakítása A városi infrastruktúra komoly hiányosságának tekinthető, hogy nem rendelkezik a programok megrendezése kapcsán az utcai és fürdő helyszíneket kiegészítő nagyobb közösségi, kulturális központtal.
Specifikus cél	Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtése
Támogatható tevékenységek	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (ERFA) - Városi közösségi terek infrastrukturális kialakítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas téré alakítása. - A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása. - Épületekhez kötött műtárgyak, épülettartozékok, díszítőelemek restaurálása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A Hadas turisztikai fejlesztésére vonatkozó TOP és a Zsóry gyógyhelyfejlesztésére benyújtott GINOP programok keretében mindkét helyszínen nyitott szabadtéri közösségi terek jönnek létre komplex turisztikai célú fejlesztés keretében, melyeket megfelelően egészítene ki a városközpontban elsődlegesen városi lakosok számára létrehozott kulturális-közösségi központ.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: Önkormányzat elsődleges célcsoport: helyi lakosság, helyi civil közösségek közvetett célcsoport: városba látogatók
Forrás (ezer Ft)	60 000
Támogatás (ezer Ft)	60 000
Pályázatok száma (db)	1
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. április – 2020. június
Outputindikátorok	A HKFS keretében megújított közösségi terek száma (1 db) A HKFS keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (400 m ²)

A városi infrastruktúra alapvető hiányosságának tekinthető, melyet az igényfelmérés is megerősített, hogy a város nem rendelkezik a programok megrendezése kapcsán az utcai és fürdő helyszíneket kiegészítő nagyobb közösségi, kulturális központtal.

A célkitűzés eredményeként a városközpontban, egy olyan központ jönne létre, mely kialakításában, eszközellátottságában alkalmas helyszíne egyrészt a helyi közösségek mindennapi programjai, foglalkozásai részére, másrészt pedig lehetőség nyílik a városban magas színvonalú kulturális programok megrendezésére. A célkitűzés eredményeként várhatóan növekedni fog a kulturális, közösségi programokat látogató városi lakosok aránya.

Inézkedés sorszáma	2.
Megnevezés	A HADAS városrész alkotóházainak bemutathatóvá tétele ERFA
Indoklás, alátámasztás	A városnak a matyóságához köthető hagyományait leginkább a Hadas városrészben található régi alkotó- és kézművesházak tudnák reprezentálni, felújításukkal interaktív közösségi foglalkozásokra is alkalmassá tehetők.

Specifikus cél	Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtése
Támogatható tevékenységek	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (ERFA) - Városrészi alkotóházak, kézművesházak infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térré alakítása. - A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása. - A városi közösségi terek funkcióinak kialakítása a helyi gazdaságfejlesztés szempontját is figyelembe véve, olyan terek, térrészek kialakítása, amelyek alkalmasak a helyi termékek bemutatására, innovatív formában történő értékesítésére, a helyi hagyományok, kulturális örökség részét képező, arra építő, értékeit továbbvivő helyi termékek előállításának bemutatására, oktatására, illetve a fiatalabb korosztály számára a kreativitást fejlesztő innovatív tevékenységek elsajátítására.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A Hadas turisztikai fejlesztésére vonatkozó TOP keretében nyitott szabadtéri közösségi tér és további két kézművesház kerül kialakításra, melyeket kiegészít a helyiek identitástudatát erősítő, helyi kézműves hagyományok megismerését lehetővé tevő további alkotóházak és kézműves házak felújítása.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: civil szervezetek, közszféra szervezetek, nonprofit szervezetek elsődleges célcsoport: helyi lakosság, elsősorban fiatalok, helyi civil közösségek közvetett célcsoport: városba látogatók
Forrás (ezer Ft)	1 000
Támogatás (ezer Ft)	Min: 300, Max: 1 000
Pályázatok száma (db)	1-2
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2021. december
Outputindikátorok	A HKFS keretében megújított közösségi terek száma (db) A HKFS keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m2)

Inézkedés sorszáma	3.
Megnevezés	Helyi múzeumok, kiállító terek gyűjteményeinek interaktív és innovatív fejlesztése ERFA
Indoklás, alátámasztás	A város számos egyedi népi hagyományokra, sokszínű helyi kultúrára épülő kiállítással és gyűjteménnyel rendelkezik. A múzeumok, kiállító termek innovatív, modern és interaktív fejlesztése által a kiállított tárgyak és történetük a mai látogatóközönség számára is izgalmas és élvezetes időtöltést tesz lehetővé.
Specifikus cél	Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális feltételeinek megteremtése
Támogatható tevékenységek	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (ERFA) - Városi múzeumok, kiállító terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térré alakítása. - A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Kulturális tevékenységeket magában foglaló múzeumok felújítására, helyi örökségvédelemre Mezőkövesden más forrásból nincs lehetőség. A fejlesztés turisztikai és városfejlesztési célokhoz is hozzájárul.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: civil szervezetek, közszféra szervezetek, nonprofit szervezetek elsődleges célcsoport: helyi lakosság, helyi civil közösségek közvetett célcsoport: városba látogatók
Forrás (ezer Ft)	5 000
Támogatás (ezer Ft)	Min: 300, Max: 3 000
Pályázatok száma (db)	2-5
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2021. december

Outputindikátorok	A HKFS keretében megújított közösségi terek száma (db) A HKFS keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m2)
--------------------------	---

Inézkedés sorszáma	4.
Megnevezés	Helyi szervezetek kulturális tevékenységének erősítése kismértékű eszközbeszerzések által ERFA
Indoklás, alátámasztás	Mezőkövesden összesen 97 db regisztrált civil szervezetet és 3 egyházközösséget tartanak nyilván. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi társadalom aktivizálásában, helyi identitásának formálásában. A civil szervezetek feladataik ellátását megnehezíti a forráshiány, ebből adódóan eszközellátottságuk gyakran nem megfelelő.
Specifikus cél	Magas színvonalú kulturális és közösségi élet infrastrukturális megteremtése.
Támogatható tevékenységek	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (ERFA) - Községi terek eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térére alakítása. - A helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész fejlesztése eszközbeszerzések támogatásával. - A városi közösségi terek funkcióinak kialakítása a helyi gazdaságfejlesztés szempontját is figyelembe véve, olyan terek, térrészek kialakítása eszközbeszerzések által, amelyek alkalmasak a helyi termékek bemutatására, innovatív formában történő értékesítésére, a helyi hagyományok, kulturális örökség részét képező, arra építő, értékeit továbbvivő helyi termékek előállításának bemutatására, oktatására, illetve a fiatalabb korosztály számára a kreativitást fejlesztő innovatív tevékenységek elsajátítására.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. Hasonló önálló fejlesztésre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség. Az egyébként is forráshiánnyal küzdő civil szféra támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: önkormányzati szervezetek, civil és nonprofit szervezetek, egyházak (tulajdonukban lévő terület/épület kapcsán)
Forrás (ezer Ft)	6 300
Támogatás (ezer Ft)	Min: 300, Max: 3 000
Pályázatok száma (db)	5-20
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2021. december
Outputindikátorok	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)

Inézkedés sorszáma	5.
Megnevezés	Közösségfejlesztés és városi sportélet felpezsdítése infrastruktúrafejlesztés és helyi szervezetek kismértékű eszközbeszerzései által ERFA
Indoklás, alátámasztás	A városban a helyi közösségeket a helyi civil szervezetek, egyházak fogják össze. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi társadalom aktivizálásában. A város számos sportági szervezettel rendelkezik, fontos szerepe van a város életében a sportnak, mint közösségépítő elemnek. A lakosság életminősége szempontjából kiemelkedő szerepe van a szabadidő hasznos eltöltésének, a rekreációs és szabadidős tevékenységeknek. Ezen adottságok városi életminőségre, helyi identitástudatra gyakorolt pozitív hatásainak, a minőségi városi élet megteremtésének és a helyi közösségek aktivizálásának alapvető feltétele a közösségi és sport programok szervezését biztosító infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése.
Specifikus cél	Helyi kulturális, közösségi, szabadidős élet felpezsdítése
Támogatható tevékenységek	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése (ERFA) - Községi terek infrastrukturális felújítása, bővítése, eszközfejlesztése, kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térére alakítása. - Közterek „községi tér funkcióinak” bővítése. A helyi közösség által szervezett

	rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész kialakítása, fejlesztése, kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása.
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. Hasonló önálló fejlesztésre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség. Az egyébként is forráshiánnyal küzdő civil szféra támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: önkormányzati szervezetek, civil és nonprofit szervezetek, egyházak (tulajdonukban lévő terület/épület kapcsán)
Forrás (ezer Ft)	57 000
Támogatás (ezer Ft)	Min: 300, Max: 20 000
Pályázatok száma (db)	5-20
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2021. december
Outputindikátorok	A HKFS keretében megújított közösségi terek száma (db) A HKFS keretében létrehozott vagy helyreállított nyitott közösségi terek nagysága (150 m2) A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)

Inézkedés sorszáma	6.
Megnevezés	Takács István alkotói hagyatékának, mint a város kulturális örökségének teljes körű feltárása és dokumentálása, ESZA
Indoklás, alátámasztás	A XX. Század egyik legjelentősebb alkotói hagyatékát a város nem hagyhatja, hogy feledésbe merüljön. Egyházi körökben ismert és elismert művésznök életművének feldolgozása a helyi kultúra része. Az életmű teljes körű feldolgozásának halogatása a város kultúrájának 20 éves hiányossága. Az országos jelentőségű életmű feldolgozására a helyi közösségek részéről igény mutatkozik.
Specifikus cél	Helyi kulturális, közösségi, szabadidős programélet felpezsdítése Helyi hagyományok és kultúra ápolása
Támogatható tevékenységek	Helyi közösségszervezési tevékenységek (ESZA) - helyi identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése, a helytörténeti és helyismereti- a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő bemutatása, kiadványok
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Mezőkövesd kulturális örökségének védelmére vonatkozóan forrás nem áll rendelkezésre. A fejlesztés turisztikai és városfejlesztési célokhoz is hozzájárul.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: civil és nonprofit szervezetek, egyházak
Forrás (ezer Ft)	3 250
Támogatás (ezer Ft)	Min: 500, Max: 2 000
Pályázatok száma (db)	1-2
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2022. június
Outputindikátorok	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)

Inézkedés sorszáma	7.
Megnevezés	Települési és térségi kapcsolati hálók megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító programok, akciók, rendezvények, fesztiválok, kiállítások, kiadványok támogatása ESZA
Indoklás, alátámasztás	Mezőkövesden összesen 97 db regisztrált civil szervezetet és 3 egyházközösséget tartanak nyilván. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi társadalom aktivizálásában, helyi identitásának formálásában. A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. A civil szervezetek számos megvalósításra váró elképzeléssel, tervvel, ötlettel rendelkeznek a városi

	élet szinte valamennyi területén, közte a kultúrára és közösségépítésre vonatkozóan is.
Specifikus cél	Helyi kulturális, közösségi, szabadidős programélet felpezsdítése Helyi közösségek együttműködésének, valamint helyi és térségi kapcsolati hálók kialakulásának az elősegítése
Támogatható tevékenységek	Helyi közösségszervezési tevékenységek (ESZA) - helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek: helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, ünnepek átadása, felelevenítése, a helytörténeti és helyismereti- a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő bemutatása - megújított infrastruktúra közösségi használatát biztosító megoldások kialakítása, kulturális, közösségi programok szervezése, lebonyolítása, a szabadidő-eltöltés minőségének javítása, közösségi önképzési folyamatok helyszínnel és programokkal történő támogatása (közösségi tér esetében az adott tér (intézmény) közösségi bevonásra építő irányítása, köztér esetén annak programokkal, közösségi aktivitással való megtöltését és egyben állagmegóvását is elősegítő lakossági együttműködések) - helyi (városrészi, szomszédsági) aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek (önkéntes tevékenységek, kulturális- és sportprogramok megszervezése, adományozói kultúra fejlesztése stb.)
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A városban aktívan működő helyi, elsősorban civil szervezetek körében jelentős igény mutatkozik a kisléptékű, helyileg irányított fejlesztések megvalósítására. Hasonló önálló fejlesztésre a városban a korábbi időszakban nem volt lehetőség. Az egyébként is forráshiánnyal küzdő civil szféra támogatási forrásai az utóbbi időszakban jelentősen csökkentek.
Célcsoport	Pályázó szervezetek: önkormányzati szervek, civil és nonprofit szervezetek, egyházak (olyan személyek, szervezetek megtalálása és támogatása célszerű, akik mozgósítani tudják a városban lakókat a programokra, akciókra (pl. kulturális, sport, egészségmegőrzést, környezettudatos magatartást támogató rendezvények). A támogatandó programok kiválasztásának elvei: pl. célcsoport köre, szervezett programok tartalma; civil szervezet képessége a rendezvényszervezésére.
Forrás (ezer Ft)	80 000
Támogatás (ezer Ft)	Min: 1 000, Max: 40 000
Pályázatok száma (db)	5-25
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2019. január – 2022. június
Outputindikátorok	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db) Helyi, térségi vagy határon túli együttműködésben megvalósuló programok, akciók száma (3 db)

A Mezőkövesd Közösségéért Szervezet fontosnak tartja a szomszédos akciócsoportokkal, elsősorban a 2007 óta a mezőkövesdi járás területén eredményesen működő, a helyi fejlesztések terén közel 10 év tapasztalatával rendelkező Dél-Borsodi LEADER Egyesülettel a kulturális, turisztikai, ifjúság témakörökben végezhető együttműködések, a velük való közös együttműködés a jó gyakorlatok átvételére, illetve a helyi termékek kölcsönös megjelenésének biztosítására és a helyi szereplők kulturális programokon való kölcsönös részvételre nyújtana lehetőséget.

A város számos testvérvárosi kapcsolatokat épített ki a korábbi évek során, amelyeket a jövőben is szeretne fenntartani és a HKFS keretében megerősíteni. A testvérvárossal való nemzetközi együttműködés megerősítése jelen stratégia céljaihoz járulna hozzá, amely szintén a hagyományörzés, turisztika és a helyi termékek piacra jutásának területén kínálna értékteremtő partnerséget. A társadalmi tőke erősítését szolgálja a fenntartható együttműködési támogatási formák támogatása, települések közötti illetve nemzetközi szintű közös rendezvények, tanulmányutak szervezése.

A társadalmi szférák (civil, gazdasági, köz) közötti kapcsolatok erősödnek, a közösségépítő akciók fejlesztő hatással bírnak az akcióterület szereplőire, a rendezvények közösségépítő, vendégcsalogató szerepe felerősödik.

A stratégia a forrásfelhasználás arányát meghaladó mértékben járul hozzá a TOP indikátorvállalásainak teljesüléséhez.

Mutató megnevezése	TOP	Mezőkövesd Közösségéért	Mezőkövesd Közösségéért részaránya (hozzájárulás mértéke)
Forráskeret millió Ft	45 644	250	0,548%
A HKFS keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya (%)	növekszik	10%-os növekedés	illeszkedik
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (pontérték)	növekszik	10%-os növekedés	illeszkedik
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest (db)	növekszik	3 db	illeszkedik
Közösségi szinten irányított városi helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő)	1 500 000	16 394 fő	1,09%
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db)	716	15 db	2,09%
A HKFS keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m ²)	8 500	400 m ²	4,7%
A HKFS keretében létrehozott vagy helyreállított nyitott közösségi terek nagysága (m ²)	90 000	150 m ²	0,167%

A nyitott közösségi terek kialakítása jelen stratégiában csak kiegészítő jelleggel jelenik meg a meglévő városközponti főtér és a párhuzamosan tervezett Hadas és Zsóry-fürdőt érintő turisztikai fejlesztések mellett.

6.2 Együttműködések

A stratégia célrendszerében a meglévő erősségekre építve hangsúlyos szerepet kapott a helyi közösségek együttműködésének elősegítése, kapcsolati háló kialakítása, valamint nemzetközi és térségi partnerkapcsolatok révén mintaprojektek, Mezőkövesd kulturális értékeinek, helyi termékek bemutatása, jó gyakorlatok átvétele, térségi turisztikai attrakciókban való részvétel.

A helyzetelemzés alapján feltárásra került, hogy Mezőkövesden számos civil és gazdasági szervezet működik, akiknek a tevékenységük rendkívül szerteágazó, változatos, ebből következően érdekeik sok esetben különbözőek. Munkájuk jelentősen befolyásolja a lakosság életminőségét, a közösségek aktivizálásában kulcsszerepet töltenek be. Feladataik ellátását, ötleteik megvalósítását megnehezíti a forráshiány, ebből adódóan eszközellátottságuk gyakran nem megfelelő. A helyi szervezetek együttműködési készségük alacsony, az elmúlt időszakban kevés program, projekt, akció megvalósítása alapult a helyi szereplők együttműködésén. Jellemző, hogy az egyes szférákon belüli szereplők kisebb nagyobb köre kapcsolatban áll egymással, azonban a civil-közsféra és gazdasági szféra közötti kapcsolati háló gyengék. Leginkább a közsféra szervezetek közötti együttműködés szorosa az Város Önkormányzatának koordinációja mellett. A városban működő 97 civil szervezetből az önkormányzat 20 szervezettel tart kapcsolatot, elsősorban a városi rendezvények kapcsán. A civil szervezetek nagy része tagja a Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesületnek, melynek céljai a civil irodán keresztül a város és kistérsége bekapcsolódó civil szervezeteinek segítése, tréningek, tanfolyamok, akkreditációs képzések tartása, a Civil Kerekasztal megbeszélésekkel az összefogás, kapcsolattartás erősítése, érdekvédelem biztosítása, kapcsolattartás országos szinten más szervezetekkel a folyamatos fejlődés érdekében.

A város ezenkívül testvérvárosi kapcsolatokat ápol az alábbi településekkel vannak:

- Kézdivásárhely (Románia)
- Kiskövesd (Szlovákia)

- Nagykövesd (Szlovákia)
- Petriolo (Olaszország)
- Bad Salzungen (Németország)
- Zory (Lengyelország)

A testvérvárosokkal való együttműködés legfőbb területe a kultúra, mely keretében a testvérvárosok kölcsönösen hívják egymás művészeti csoportjait, egyesületeit egymás rendezvényeire vendégfellépőként, Pl.: a Matyóföldi Folklorfesztiválon rendszeresen fellépnek a testvértelepülések csoportjai.

A testvérvárosi civil szervezetek, művészeti csoportok között egyébként is szoros az együttműködés. (kórus, fúvószenekar, alkotóművészek). Petriolo fúvószenekara többször volt már vendége a Mezőkövesdi Fúvószenekarnak, és természetesen a kövesdi fúvósok is rendszeresen részt vesznek a petrioloi fúvószenekari fesztiválon. 2015-ben a Mezőkövesdi Amatőr Színjászó Kör Egyesület Kézdivásárhelyen az Őszi Sokadalmon vendégszerepelt. Bad Salzungenben és Zoryban is járt már koncertkörúton a Szent László Kórus Egyesület.

A Zoryban minden évben megrendezett művészeti alkotótáborban is rendszeresen vesznek részt mezőkövesdi alkotóművészek. Nemrég az alkotótábor anyagából kiállítás is nyílt Mezőkövesden.

Mint látszik az együttműködés legfőbb területe a kultúra,

A tapasztalatok alapján helyi termelők, népi iparművészek termékeinek piacra jutása jelenleg is problémás terület. A hazai és testvérvárosi szinten is támogatni kívánjuk a helyi termelők termékeinek piacának bővítését.

Mivel a város jelenleg is széleskörű programkínálattal rendelkezik a közösségi, kulturális programok terén, ennek további bővítése, színesítése a méretük vagy forráshiányuk miatt bekapcsolódni nem képes helyi civil szervezetek, valamint a város környezetében működő és határon túli testvérvárosi szervezetek bevonásával válna lehetővé. Ezenkívül a térségek közötti együttműködés keretében a helyi termékek, hagyományok és Mezőkövesd turisztikai értékeinek népszerűsítésére helyezzük a hangsúlyt.

Erre vonatkozóan kiadvány készítését és terjesztését tervezzük a térségi és határon túli partnerekkel közösen. Emellett fogadjuk a partner akcióterületek közösségeinek a kulturális és gazdasági célú megjelenését a város rendezvényein. A város szellemi és közösségi élet fejlesztését elősegítheti a települési együttműködésen alapuló, helyi értékeket középpontba állító kiadványok elkészítése, a városmarketing fejlesztése, mely segítségével az akcióterület gazdasági, társadalmi és kulturális felemelkedését elősegítő, nyomtatott bemutatkozó anyagok készítésére kerülhet sor.

A települési kapcsolati háló megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító rendezvények, fesztiválok, kiállítások megrendezésének támogatása révén a közösséghez való tartozás, a hagyományörzés, kultúra ápolása, közösségi szemléletet élenítkő hatás, az identitás tudat erősítése, a város lakosságának szemléletformálása valamint az együttműködések erősítése jelenik meg. A társadalmi szférák (civil, gazdasági, köz) közötti kapcsolatok erősödnek, a közösségépítő akciók fejlesztő hatással bírnak az akcióterület szereplőire, a rendezvények közösségépítő, vendégcsalogató szerepe felerősödik.

A társadalmi tőke erősítését szolgálja a fenntartható együttműködési támogatási formák támogatása, települések közötti illetve nemzetközi szintű közös rendezvények, tanulmányutak szervezése.

Térségi együttműködés

A Mezőkövesd Közösségéért Szervezet fontosnak tartja a szomszédos akciócsoportokkal, elsősorban a 2007 óta a mezőkövesdi járás területén eredményesen működő, a helyileg irányított fejlesztések terén közel 10 év tapasztalatával rendelkező Dél-Borsodi LEADER Egyesülettel a kulturális, turisztikai, sport és ifjúságfejlesztés témakörökben végezhető együttműködések, a velük való közös együttműködés a jó gyakorlatok átvételére, illetve a helyi termékek kölcsönös megjelenésének biztosítására és a helyi szereplők kulturális programokon való kölcsönös részvételre nyújtana lehetőséget.

Határon átnyúló együttműködés

A város számos testvérvárosi kapcsolatokat épített ki a korábbi évek során, amelyeket a jövőben is szeretne fenntartani és erősíteni. Mezőkövesd város testvérvárosi kapcsolatokat ápol Kézdivásárhely (Románia), Kiskövesd (Szlovákia), Nagykövesd (Szlovákia), Petriolo (Olaszország), Bad Salzungen (Németország), Zory (Lengyelország) településekkel.

A testvérvárossal való nemzetközi együttműködés megerősítésére lenne lehetőség jelen stratégia céljai mentén, amely szintén a hagyományörzés, turisztika és a helyi termékek piacra jutásának területén kínálna értékteremtő partnerséget.

A célkitűzés megvalósítására jelen stratégia 7. intézkedése keretében allokált forrás 20 millió Ft.

Együttműködő partnerként a Mezőkövesd Közösségéért Szervezet is szívesen csatlakozna olyan kapcsolatok kiépítéséhez, amelyek során hasonló érdekeltségű szervezetekkel együttműködések lehet kialakítani a közös érdekek mentén a közösségfejlesztés együttes megteremtésében.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A Mezőkövesd Közösségéért Szervezet 2016. májusában alakult az Irányító Hatóság által közzétett regisztrációs felhívásban foglalt feltételek mentén. A helyi közösséget alkotó 11 szervezet a konzorciumi formában történő működés mellett döntött, az egyesületi forma létrehozását a tagok nem vállalták a pályázat benyújtásáig. A helyi közösség tervezési területe Mezőkövesd Város közigazgatási területét foglalja magában. A megalakult közösség elsődleges feladata a TOP-7.1.1.-16 pályázati felhívás szerinti regisztráció benyújtása volt, melynek érdekében az alakuló ülés és a tagok nyilatkozatai alapján a tagok között együttműködési megállapodás került aláírásra 2016. május 30-án. A helyi közösség tagságában a közsféra, a vállalkozói szféra és a civil szféra megfelelő arányú képviselőket kapott. A tagok megállapodtak abban, hogy a helyi közösség nyilvántartásba vétele érdekében valamennyi lényeges kérdésben konszenzusos döntéseket hoznak. A tagok a Helyi Közösség képviselőjére Mezőkövesd Város Önkormányzatát jogosították fel, a közösség elnökének és a képviselőre jogosult személynek Dr. Fekete Zoltánt, Mezőkövesd Város polgármesterét választották. A stratégia támogatása esetén az akciócsoport közgyűlése 3 tagú elnökséget, 3 fős helyi bíráló bizottságot és szintén 3 fős felügyelő bizottságot kíván létrehozni.

A munkaszervezet feladatait a Mezőkövesd Zsóry Sportegyesület tag biztosítja, mely alaptevékenységén felül haszonszerzésre irányuló egyéb tevékenységet nem végez, tehát non-profit szervezet.

A megalakult helyi közösség elsődleges feladatáként 2016. június 30-ig a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (HKFS) megalkotását jelölte meg.

A közösen megalkotott stratégia célja, hogy a helyi viszonyok és igények figyelembevételével tartalmazza mindazon irányokat, melyek – kiegészítve a város egyéb fejlesztéseit - az itt élő közösségek számára egy élhető, pezsgő kulturális és közösségi-sport élettel bíró, gazdasági szempontból is versenyképes vidéki város megteremtését eredményezhetik. A HKFS a város közösségi, kulturális szolgáltatásainak a bővítését és minőségi javítását az infrastrukturális feltételek innovatív fejlesztésével, a helyi közösségek közösségfejlesztő és kulturális tevékenységének támogatásával, a helyi közösségek együttműködésének elősegítésével kívánja elérni. A települések arculatának javításán keresztül növeli a lakosság komfortérzetét, erősíti a lokális identitást és a város népességmegtartó erejét.

A célok megvalósítása érdekében a Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösség fontosabb tevékenységei:

- az akciócsoport létrehozásával és a helyi közösségi fejlesztési stratégiaalkotással kapcsolatos tájékoztatásra irányuló intézkedések; helyi közösségek aktivizálása
- a helyi közösségi fejlesztési stratégia előkészítéséért és végrehajtásáért felelős szervezeti struktúra kialakítása, kiválasztása;
- helyi közösségi fejlesztési stratégia megalkotásának menedzselése;
- helyi fejlesztési stratégia végrehajtása;
- helyi köz, gazdasági- és magánszférabeli partnerségek kialakítása;
- Mezőkövesd országos és határon túli ismertségének megteremtése, területközi együttműködés kialakítása

A Mezőkövesd Közösségéért működése során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerint szabályozott polgári jogi társaságra vonatkozó szabályok az irányadóak.

A HACS tagjai tevékenységüket a HKFS-ben meghatározott célok elérése érdekében közös akarattal fejtik ki. A felek együttműködésük során vagyoni hozzájárulást nem teljesítenek, ellenben az együttműködésük során személyes munkavégzést vállalnak. A felek tevékenységükért vállalt kockázatot vagyoni hozzájárulás hiányában is közösen viselik. Valamennyi tag jogosult az ügyek menetét megismerni, így különösen az ezekkel kapcsolatos iratokba, dokumentumokba betekinteni, a képviselőre jogosultaktól, a HACS szervezeti egységeitől felvilágosítást tájékoztatást kérni.

Az akciócsoport nyitott, biztosítja a korlátozásmentes tagfelvételi lehetőséget, tagjai sorába bárki, bármikor beléphet. A Helyi Közösségnek tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, gazdálkodó szervezet, egyéb szervezet, aki egyetért a Közösség céljaival, és felvételéhez a Közgyűlés a jelenlévők egyszerű többségével hozzájárul.

A tagfelvétel mellett a Közgyűlés kizárhatja azt a tagját, aki a Közösség működését vagy közgyűlési határozatát (és így a Közösség céljainak megvalósítását) súlyosan vagy ismételten sértő módon veszélyezteti. A kizárást a tagok kezdeményezhetik. A Közgyűlés a jelenlévők egyszerű többségével indokolt határozatban dönt a kizárásról. Súlyos sérelemnek minősül minden olyan magatartás, amely alkalmas arra, hogy a Helyi Közösség és annak tisztségviselői, alkalmazottai, megbízottjai és vele kapcsolatban álló személyek jóhírnevét, társadalmi, anyagi, szakmai, stb. megbecsülését hátrányosan befolyásolja. Sértő magatartás minden olyan magatartás, amely ellentétes a Közösség céljaival, a Közösségre vonatkozó jogi normákkal, szabályokkal.

A HACS összetétele (elnökség, tagság, munkacsoportok taglistája név/szervezet, a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével)

A Mezőkövesd Közösségéért Szervezet akciócsoport 11 szavazati joggal és egy 1 tanácskozási joggal rendelkező taggal jött létre. A tagok képviselői alkotják a Helyi Közösség legfőbb döntéshozó szervét a Közgyűlést, mely döntéseit egyszerű többséggel hozza, tehát a döntés meghozatalához a jelen lévő tagok többségének azonos tartalmú igen szavazata szükséges. A tagok többségének azonos tartalmú igen szavazatai hiányában a közgyűlés döntést nem hoz.

A HACS közgyűlése határozatképes, amennyiben a tagok több, mint a fele jelen van. A tagságban a helyi közsféra, civil és gazdasági szféra is képviselteti magát, valamennyi tag egy szavazattal rendelkezik a közgyűlés döntéseinek meghozatala során. A szervezet munkájában tanácskozási joggal részt vevő Borsod Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a közgyűlés munkája során javaslattevői, illetve véleményezési joggal rendelkezik. A Közgyűlés rendszerint félévente fog ülésezni, de rendkívüli ülés bármikor összehívható valamely tag kezdeményezésére az Elnökség döntése alapján. A közgyűlés üléseit megelőzően minimum 8 nappal meghívó kerül megküldésre valamennyi tag részére a munkaszervezeten keresztül. A meghívónak tartalmaznia kell az ülés helyét, idejét, a tárgyalásra kerülő napirendi pontokat, az írásos előterjesztést. Az ülések napirendje a tagok által kiegészíthető. Az ülésekről minden esetben írásos jegyzőkönyv készül a munkaszervezet által, melyet a levezető elnök és a jegyzőkönyv hitelesítő írnak alá. A jegyzőkönyv tartalmazza az ülés helyét idejét, a napirendi pontokat, a közgyűlés egyes döntéseit a tanácskozás rövid lényegét, a hozzászólásokat, javaslatokat.

A Közgyűlés feladatai:

- Együttműködési megállapodás elfogadása, módosítása
- Tisztségviselők megválasztása, szervezeti struktúra kialakítása
- HKFS elfogadása
- Éves költségvetés és beszámoló elfogadása
- Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösség stratégiai irányítása (működés, megvalósítás, monitoring)

Akciócsoport tagok:

• tagszervezet neve:	Mezőkövesd Város Önkormányzata
székhely:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király út 112.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	726478
képviselő neve:	Dr. Fekete Zoltán
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király út 112.
Tel/fax:	06 30/555-8680
E-mail:	polgarmester@mezokovesd.hu
Besorolás	közsféra
Pozíció	Képviselőre jogosult, elnök, HBB elnöke
Szakterület	városfejlesztés, vagyongazdálkodás

• tagszervezet neve:	SZILVÁSI Építő, Beruházó, Kereskedő és Szolgáltató Kft.
székhely:	3400 Mezőkövesd, Eper út 51.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-09-018416
képviselő neve:	Szilvási András
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Eper út 51.
Tel/fax:	06 30/928-8012
E-mail:	szilvasi.andras@szilvasigroup.hu
Besorolás	gazdasági szféra
Pozíció	Felügyelő Bizottság tagja, HBB tag

Szakterület	vállalkozásfejlesztés, műszaki megvalósíthatóság, beruházások
-------------	---

• tagszervezet neve:	GOMVILL Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
székhely:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király u. 175
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-09-005101
képviselő neve:	Gomány János
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király u. 175
Tel/fax:	06 30/953-0013
E-mail:	gomvill@t-online.hu
Besorolás	gazdasági szféra
Pozíció	HBB tag
Szakterület	KKV fejlesztés, műszaki megvalósíthatóság

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi KÖZKINCS-TÁR Kulturális, Könyvtári, Turisztikai és Múzeumi Nonprofit Kft.
székhely:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-09-016634
képviselő neve:	Kazárné Kalber Nikolett
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
Tel/fax:	06 20/414-6184
E-mail:	kozkinostar@gmail.com
Besorolás	közfelfüggetelt
Pozíció	HBB tag
Szakterület	városi közművelődés, kulturális élet, idegenforgalom

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi Média Nonprofit Kft.
székhely:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 17.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-09-017756
képviselő neve:	Bodnár Ágota
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 17.
Tel/fax:	06 70/394-5405
E-mail:	szabobodnaragota@gmail.com
Besorolás	gazdasági szféra
Pozíció	
Szakterület	tájékoztatás, nyilvánosság, partnerség

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi Amatőr Színjátszó Kör Egyesület
székhely:	3400 Mezőkövesd, Madách u. 1.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-02-0003734
képviselő neve:	Takács Norbert
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Madách u. 1.
Tel/fax:	06 70/2345-321
E-mail:	takacsnorbi@gmail.com
Besorolás	civil szféra
Pozíció	Felügyelő Bizottsági tag, HBB tag
Szakterület	városi kulturális élet, közösségfejlesztés

• tagszervezet neve:	Mezőkövesd Zsóry Sportegyesület
székhely:	3400 Mezőkövesd, Széchenyi út 9.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-02-0000739
képviselő neve:	Hagyacki József
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Széchenyi út 9.
Tel/fax:	06 70/322-4536
E-mail:	mezokovesdzsory@gmail.com
Besorolás	civil szféra
Pozíció	Elnökségi tag, HBB tag, munkaszervezet

Szakterület	városi közösségi és sportélet, partnerség
-------------	---

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi VG Nonprofit Kft.
székhely:	3401 Mezőkövesd, Dózsa Gy.u.2.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-10-000066
képviselő neve:	Szabó János
levelezési cím:	3401 Mezőkövesd, Dózsa Gy.u.2.
Tel/fax:	(06 49) 505 149
E-mail:	mkvarosgondnoksag@gmail.com
Besorolás	gazdasági szféra
Pozíció	
Szakterület	városfejlesztés, műszaki megvalósítás, erőforrásgazdálkodás

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsőde
székhely:	3400 Mezőkövesd, László Károly út 1.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	686750
képviselő neve:	Lázár Endréné
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, László Károly út 1.
Tel/fax:	49/411-892
E-mail:	mkovoda@freemail.hu
Besorolás	Közszféra
Pozíció	Felügyelő Bizottsági elnöke
Szakterület	oktatás, készségfejlesztés, gyermekvédelem, közösségfejlesztés

• tagszervezet neve:	Mezőkövesdi Járási Hivatal – BAZ Megyei Kormányhivatal
székhely:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király utca 112.
azonosító:	789279
képviselő neve:	Kerékgyártó László
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Mátyás király utca 112.
Tel/fax:	
E-mail:	
Besorolás	közszféra
Pozíció	HBB tag
Szakterület	városfejlesztés, erőforrásgazdálkodás

• tagszervezet neve:	Matyó Kertbarát Egyesület
székhely:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-02-0065025
képviselő neve:	Herkely Károly
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
Tel/fax:	+36706984183
E-mail:	matyokertklub@gmail.com
Besorolás	civil szféra
Pozíció	HBB tag
Szakterület	városi kulturális élet, közösségfejlesztés

• tagszervezet neve:	Hoórvölgye Horgászegyesület
székhely:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-02-0000387
képviselő neve:	Kertész Gyula
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 24.
Tel/fax:	06/30/387-4901
E-mail:	matyohorgasz@gmail.com
Besorolás	civil szféra

Pozíció	HBB tag
Szakterület	városi kulturális élet, közösségfejlesztés

Tanácskozási joggal rendelkező tag:

• tagszervezet neve:	BOKIK
székhely:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 17.
nyilvántartási szám/cégjegyzékszám:	05-02-0001818
képviselő neve:	Dienes Lóránt
levelezési cím:	3400 Mezőkövesd, Szent László tér 17.
Tel/fax:	06 30/424-0649
E-mail:	dienes.lorant@bokik.hu
Besorolás	üzleti szféra
Pozíció	javaslattétel, véleményezés
Szakterület	vállalkozásfejlesztés, gazdaságfejlesztés, partnerség

Az Elnökség:

Az Elnökség az akciócsoport delegáltakból álló döntéshozó szerve, amely 3 tagból, 1 Elnökből és 2 elnökségi tagból áll, akiket a közgyűlés választ meg. Az Elnököt az Elnökségben a Közgyűlés által megválasztott helyettese is képviselheti. Az elnökségben az akcióterület civil, vállalkozói, és közszférabeli szervezeteit 1-1 fő képviseli. Az elnökség akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van. Az elnökség határozatait a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza. Az elnök hatásköre nem különbözik az elnökség többi tagjától, ugyanakkor ő jogosult a szervezet képviseletére.

Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik, és legalább negyedévente egy alkalommal ülésezik. Az elnökséget az elnök hívja össze meghívóval, mely meghívó tartalmazza az ülés helyét, idejét, a tárgyalásra kerülő napirendi pontot, az írásos előterjesztést. Az elnökségi ülésekről írásos emlékeztető készül a munkaszervezet által.

A három tagú elnökség legfontosabb feladata a közgyűlés által rá ruházott hatáskörben operatív, a mindennapi tevékenységet segítő jogi, pénzügyi döntések meghozatala.

Elnökség feladatai:

- Mezőkövesd közösségéért Helyi Közösség operatív irányítása
- Jogilag és pénzügyileg felel az akciócsoport működéséért.
- Figyelemmel kíséri a HKFS megvalósulását.
- Szükség esetén kezdeményezi a HKFS módosítását.

Az Elnök:

Dr. Fekete Zoltán - Mezőkövesd Város Önkormányzat (közsféra)
3400 Mezőkövesd, Mátyás király út 112.

Az Elnökség további tagjai:

- Bodnár Ágota (Alelnök)- Mezőkövesdi Média Nonprofit Kft. (gazdasági szféra)
3400 Mezőkövesd, Széchenyi út 9.

- Hagyacki József - Mezőkövesd Zsóry Sportegyesület (civil szféra)
3400 Mezőkövesd, Széchenyi út 9.

Az elnökség tagjai kötelesek a közgyűlésen részt venni, a közgyűlésen a HACS-csal kapcsolatos kérdésekre válaszolni, a HACS tevékenységéről és gazdasági helyzetéről beszámolni. Az elnökség felel a közgyűlés által, számára delegált ügyekért. Az elnökség feladata első sorban az operatív irányítás, a HKFS megvalósulásának figyelemmel kísérése.

Felügyelő Bizottság:

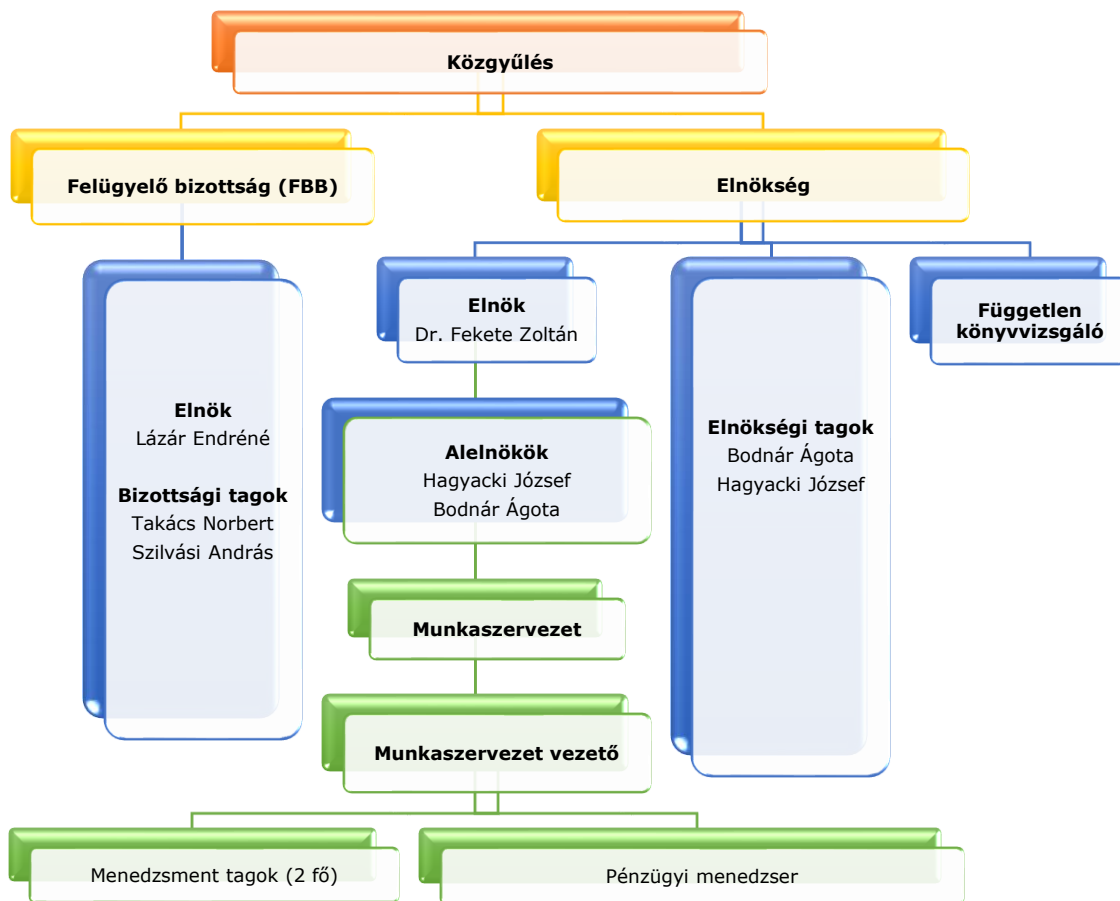
A Közgyűlés által létrehozott Felügyelő bizottság 3 tagú lesz, a civil, vállalkozói, és közszféra szervezeteit 1-1 főnek kell képviselnie. A Felügyelő bizottság elnökét maga választja tagjai közül. A felügyelő bizottság akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van. A Felügyelő bizottság határozatait a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza. A Felügyelő bizottság a HACS közgyűlése számára jelentést készít a HACS működéséről és gazdálkodásáról. Feladata a HACS szerveinek gazdálkodásának a jogi és pénzügyi ellenőrzése, illetve a különböző jogszabályok, az alapszabály és a határozatok végrehajtásának, betartásának ellenőrzése. A HACS tagsággal rendelkező felügyelő bizottsági tagok nem viselhetnek a HACS-ban más tisztséget.

Helyi Bíráló Bizottság:

A HBB-t szintén 3 szavazati joggal rendelkező tag megvalasztásával kívánja létrehozni az akciócsoport Közgyűlése, tagjait a közgyűlés választja a HACS tagságából. A civil, vállalkozói és közsféra szervezeteit a HBB-ben is 1-1 főnek kell képviselnie. Minden tag egy szavazattal rendelkezik.

A HBB projektkiválasztási folyamat során speciális szakterületi kérdésekben (pl.: műszaki megvalósíthatóság, környezeti fenntarthatóság) tanácskozási joggal tanácsadókat, szakértőket is igénybe vehet. Üléseit a projektkiválasztási folyamathoz és a helyi felhívásokhoz igazodva tartja.

Feladata a HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása a közgyűlés által elfogadott kiválasztási szempontok szerint. A projektjavaslatok értékelését követően felállított sorrend alapján javaslattételi joggal rendelkezik a projektek kiválasztására vonatkozóan a Közgyűlés és az Irányító Hatóság felé. Munkáját az IH és a tagok által elfogadott ügyrend szerint végzi (rendelkezés a tagság megszűnéséről, határozatkéesség minimum követelményei, titoktartás és összeférhetlenség szabályozása). Az HBB üléseiről minden esetben írásos emlékeztető készül, melybe a projektkiválasztásban érdekelték a rájuk vonatkozó részbe előzetes kérelem alapján betekinhetnek. A HBB döntéseit a jelenlévő tagok szavazásán keresztül hozza, írásbeli szavazásra nincs lehetőség. A HBB akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van. Döntéseit a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza. Összeférhetlenség esetén az érintett tag nem szavaz.

Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

A helyi pályázatokat/intézkedéseket éves rendszerben, félévenkénti megjelenéssel a cselekvési tervben meghatározottak alapján kívánjuk meghirdetni a központi dokumentumsablonokat a HKFS specifikus elemeire szabva. A pályázati felhívások szerkezete és a projektkiválasztási folyamat kialakítása során a 272/2014 (XI.5.) Korm. rendeletet vesszük alapul. A projektkiválasztás során a standard szakaszos projektkiválasztási eljárástípust alkalmazzuk, a formai és tartalmi értékelések a négy szem elvének érvényesítése mellett történik.

Cél az intézkedésekre allokált források teljes felhasználása. Az ütemezési tervben figyelembe kell venni az időszakonkénti felülvizsgálati lehetőséget az egyes intézkedések közötti esetleges forrás átcsoportosítás érdekében.

A folyamatban részt vevő döntéshozatali és előkészítő szinteket, feladatukat az alábbi táblázat tartalmazza:

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása:

	Közgyűl és	Elnökség	HBB	Munkaszervezet
A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is.	Döntés	Döntési javaslat	-	Végrehajtás, pályázói körrel való kapcsolattartás, tanácsadás, animáció, minőségbiztosítás
A pályázatok során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, műveleteknek az adott stratégiai célkitűzések és adott célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén. A pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a helyi közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, pályázati felhívások előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával. A támogatási kérelmek befogadása és értékelése	Döntés Döntés	Döntési javaslat	Döntési javaslat	Előkészítés Előkészítés, Végrehajtás a projekt kiválasztási folyamat során, jogszabályi megfelelésség biztosítása
Pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a Támogatóhoz a támogathatóság végső ellenőrzése céljából.	-	-	-	Döntés előkészítés, pályázatok objektív szempontok alapján, felterjesztés HBB felé
A HKFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása.	-	-	Kiválasztás, döntés a támogatásra javasolt projektjavaslatokról, felterjesztés a Támogató részére	Adatrögzítés, adminisztráció
	-	-	-	Projektmonitoring, adatgyűjtés, előkészítés

A döntéshozatal módja:

- a helyi pályázati felhívásban rögzített pontozásos értékelési szempontrendszer alapján pontozással, a felhívásban előírt tartalmi értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti sorrendiség alapján

A pályázati felhívások kialakítása során a kiválasztási szempontrendszernek hangsúlyosan tartalmaznia kell a HKFS céljaihoz való illeszkedés vizsgálatát, kiemelve a közösségfejlesztés, együttműködést, innovativitást.

A projektkiválasztás során alapfeltétel, hogy csak olyan projekt valósulhat meg a stratégia keretében, mely a vállalt indikátorok teljesüléséhez közvetlenül hozzájárul. Az akciócsoport a forrásfelhasználás során a stratégia céljaihoz való illeszkedés kötelező feltételén túl előnyben kívánja részesíteni az alábbi szempontoknak megfelelő projektötleteket:

- az együttműködésen alapuló, a közösségek kapcsolati hálóinak erősítését és a közösségfejlesztést elősegítő projektek
- innovatív, a városban újszerűnek számító megoldások alkalmazását tartalmazó projektötletek
- más (Európai uniós, központi költségvetési, magánérős) forrásból megvalósuló fejlesztésekhez, kiemelten gazdaságfejlesztéshez, idegenforgalomhoz közvetlenül kapcsolható szinergikus fejlesztéseket, programokat
- városi lakosok jövedelemszerzési esélyeit javító, helyi termékek és szolgáltatások piacra jutását támogató projekteket

- hátrányos társadalmi csoportok bevonását szolgáló, igényeik kielégítésére szolgáló társadalmi befogadást erősítő programokat
- környezeti fenntarthatóság szempontjait érvényesítő, a városi lakosság környezettudatosságát erősítő projekteket

Az előbbi folyamatok dokumentálása és a kiválasztás eredményének kommunikálása a pályázók felé szintén fontos része a megvalósítás folyamatának.

Az összeférhetetlenségi szabályokról a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§.-a rendelkezik. Ez alapján:

a) azok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésben (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás);

b) a munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem vehet részt a pályázat tartalmának elkészítésében;

c) bárki, aki érintett egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben;

Abban az esetben, ha a HACS tagja a döntéshozatal során személyében, vagy az általa képviselt jogi személyen keresztül érintetté válik és ezáltal összeférhetetlenség keletkezik, az érintett személy köteles az érintettséget, az összeférhetetlenséget bejelenteni. A tag érintettségére bárki korlátozás nélkül hivatkozhat. A tag a személyes vagy az általa képviselt jogi személyen keresztül történő érintettsége, összeférhetetlensége esetén a döntéshozatalban nem vesz részt, nem szavazhat.

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás (képzettség, tapasztalat, készségek) bemutatása az elvégzendő feladatok tükrében:

Az akciócsoporton belül a munkaszervezetet a Mezőkövesd Zsóry Sportegyesület biztosítja. A munkaszervezet 4 főre tervezett, a helyi közösségi és kulturális élet területén tapasztalattal rendelkező, az előző uniós tervezési ciklusban projektmenedzsment tapasztalatot szerzett szakemberekből áll. A 4 fős munkaszervezetben a pénzügyi menedzseri tevékenység elvégzésére 1 fő külső szakértő kerül bevonásra megbízási szerződéssel, akivel szemben elvárás a 2007-2013-as időszakban közvetett támogatások és programalap működtetése kapcsán szerzett projektmenedzsment tapasztalat.

Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösség munkaszervezete:

Beosztás	Feladatok, munkaköri leírás
munkaszervezet vezető	<p>A munkaszervezet vezetője munkaköri leírás alapján végzi tevékenységét. Feladata különösen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a munkaszervezet tevékenységének irányítása; - a munkaszervezet napi működtetése; - részvétel a döntés-előkészítésben, támogatva a HBB, az Elnökség, a FEB és a Közgyűlés munkáját; - a projektötletek döntésre való felterjesztése; - beszámolás az elnökségnek, elnöknek a működésről, stratégia megvalósításának előrehaladásáról - féléves monitoring jelentések elkészítése és elnökéig elé terjesztése - éves (minden év november 30.-ig) előrehaladási jelentés elkészítése IH részére - kapcsolattartás az IH és a KSz felé a program pénzügyi és fizikai előrehaladása kapcsán - stratégia megvalósítását veszélyeztető kockázatok kezelése
2 fő program menedzser, animátor	<p>Munkaköri leírás alapján végzi tevékenységét. Feladata különösen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - HACS működésének koordinálása - konzultációs tevékenység, fórumok szervezése, lebonyolítása: lakossági, vállalkozói, civil fórumok, meghallgatások, stb., a helyi közösség szervezési tevékenységeihez, amelyek keretében a stratégia tartalmának értelmezése, továbbfejlesztése, pontosítása történik meg - a helyi pályázatos rendszer működéséhez szükséges adminisztrációs és igazgatási tevékenység - munkaszervezethez beérkező projektötletek kérelemmé váló érlelése, projektfejlesztés, előzetes minőségbiztosítás - potenciális támogatást igénylők tájékoztatása, támogatása kérelmük összeállításában és az elszámolásban, a velük való kommunikáció, ügyfélszolgálat működtetése, információszolgáltatás, animációs tevékenység - beérkezett projektjavaslatokról és a HBB döntéseiről szóló nyilvántartások, jegyzőkönyvek vezetése, benyújtott projekt adatlapok előkészítése döntéshozatalra

	- beérkező projektjavaslatok formai ellenőrzése, hiánypótlás - beérkező támogatási kérelmek tartalmi ellenőrzése objektív szempontok alapján
pénzügyi menedzser	- A program pénzügyi menedzselése a KSz és az IH felé - támogatott projektek fizikai és pénzügyi megvalósításának menedzselése, monitoringja - a projekt megvalósításához szükséges szerződések, és tanulmányok formai szempontból való véleményezése abból a szempontból, hogy a pályázati felhívásnak megfelelők-e; - a kifizetési kérelmek és a záró-kifizetési kérelem összeállítása; - a projekt elszámolásához kapcsolódó bizonylatok, számlamásolatok tárolása, nyilvántartása és az elszámolásokhoz való benyújtása; - a beérkező számláknak a teljesítés igazolása előtti véleményezése formai és a pályázatnak való megfelelőség szempontjából;

A munkaszervezetnek nincs döntési jogköre a projektek kiválasztásával kapcsolatban. A munkaszervezet egyfelől az akciócsoport tagjainak, a közgyűlésnek, az elnökségnek, a bíráló bizottságnak adminisztratív-döntéselőkészítő támogatását, másfelől a potenciális pályázók projektjeinek generálását, támogatását, informálását végzi. Ezenkívül a munkaszervezet végzi a projektmenedzsment feladatokat:

- a projekt pénzügyi folyamatainak irányítása;
- a kapott támogatás felhasználásának ellenőrzése a támogatási szerződés alapján;
- folyamatos kapcsolattartás a Közreműködő Szervezettel és a végső kedvezményezettekkel;
- a helyszíni ellenőrzések előkészítése és az azokon való részvétel;
- A projekt összefogása és irányítása a támogatási szerződésben foglaltak megvalósítása céljából. Szakmai, módszertani segítségnyújtás.
- Projekt nyilvántartási rendszerének kialakítása.
- A projekt megvalósításának ütemezésének összeállítása, korrekciók átvezetése.
- A projekttel kapcsolatos közbeszerzési dokumentációk elkészíttetése, szakmai tartalmának meghatározása, a közbeszerzési eljárások lefolytatásában való közreműködés, az eljárás dokumentálásának elősegítése.
- A projekttel kapcsolatos szerződéskötések előkészítése.
- Együttműködés a projektben részt vevő szakmai megvalósítókkal
- Időszakos beszámolók előkészítése, szükséges szakmai támogatás megadása.
- A nyilvánossághoz kapcsolódó kötelezettség teljesülésének ellenőrzése
- A végrehajtás folyamatos nyomon követése, ellenőrzése, az eltérések rögzítése és azok visszacsatolása.
- A projekt megvalósítása során felmerülő kockázatok kezelése, megoldása.
- A szerződések teljesítésének nyomon követése.
- A szükségszerűen előforduló változáskezelés a szerződés teljesítésével összefüggésben.
- Az esetleges szabálytalanságok kezelése.
- A támogatási szerződésben rögzített horizontális vállalások teljesülésének ellenőrzése.

A Helyi Közösség munkaszervezetének az irodája Mezőkövesden, a Széchenyi út 9. szám alatt lesz kialakítva. Az iroda berendezése, technikai felszereltsége megfelelő, biztosítja a munkavégzés feltételeit. A megközelíthetősége jó, Mezőkövesd központjában helyezkedik el, az ügyfelek számára jól megközelíthető, parkolási lehetőség van.

A könyvelési, pénzügyi valamint a jogi feladatokat kiszervezéssel oldja meg az akciócsoport. Ennek megfelelően külső vállalkozói szerződéssel megbízott könyvelő végzi a könyveléssel, bérszámfejtéssel, bejelentésekkel, bevallásokkal kapcsolatos feladatokat.

Külső megbízás alapján végzi a könyvvizsgáló is a könyvvizsgálói feladatokat.

A működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása

A pénzügyi tervben 4 fő munkatárs bérköltségének az elszámolását tervezzük. A könyvelési, kommunikációs és a jogi tanácsadói feladatokat megbízások alapján kívánjuk ellátni. A tevékenység a Helyi Közösség munkaszervezetének székhelyén, Mezőkövesden valósul meg 1 db irodahelyiséget igénybe véve. A munkaszervezet működési forrásait a működési költség - animációs költség évenkénti arányosításával terveztük.

6.4 Kommunikációs terv

A Mezőkövesd Közösségéért Helyi Közösség munkaszervezete nagy hangsúlyt kíván fektetni a tájékoztatásra és a kommunikációra a HKFS alapján támogatásra kerülő projektek, mind a CLLD eszköz általános végrehajtási feladatainak (menedzsment, animáció, partnerség-építés, tapasztalatcsere, stb.) ellátása során. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia tervezése és megvalósítása során az érintettek és érdeklődők számára folyamatosan biztosítjuk az aktuális híreket, információkat. A stratégia tervezésének fontos pontja a városi szereplők bevonása, ehhez elengedhetetlen a széleskörű kommunikáció és nyitottság. A célcsoportok meghatározásakor figyelembe vettük az Akciócsoport tervezési területét, illetve hogy mindhárom szféra megfelelő tájékoztatásban részesüljön.

A stratégia, és ezen belül a tájékoztatás célcsoportjának Mezőkövesd város lakosait, valamint a városban tevékenykedő a civil szervezetek, gazdasági szereplők és a közsféra szereplőit tekintjük.

A közvetlen célcsoportnak azon személyek, illetve szervezetek, cégek összessége tekinthető, akik potenciális szereplői, közreműködői, kedvezményezettjei lesznek a programnak. Tágabb értelemben a teljes lakónépesség, a helyi közösségek csoportjai, akiket a támogatás révén megvalósult fejlesztések érintenek. Tágabb értelemben célcsoport minden olyan személy vagy szervezet, amely a HKFS-ben megfogalmazott célok megvalósításával kapcsolatban állhat, így a bevonandó térségi és határon túli együttműködő partnerek, illetve az érintett akcióterület lakosai és szervezetei is.

Emellett Mezőkövesd turisztikai potenciáljából adódóan a tájékoztatásra vonatkozó tevékenység közvetett célcsoportjának tekinthetők a városba látogatók, akik az akcióterület lakosai mellett a stratégia keretében létrehozott közösségi tereket igénybe fogják venni, látogatni fogják a programokat, akciókat.

A kommunikációs tevékenység célja célzott kommunikációval egyértelmű üzenetek megfogalmazása, a stratégia készítés céljának és a stratégia tartalmának, lehetséges és elért eredményeinek a megismertetése az érintett célcsoportokkal, a HACS munkaszervezetének bemutatása, és világos tájékoztatásnyújtás a projektről, az előkészítési és megvalósítási szakaszban.

Fontos feladatnak tartjuk a stratégia sikere érdekében, hogy a helyi közösségeket érdekeltté tegyük a stratégia sikeres megvalósításában azzal, hogy a stratégia részükre nyújtott előnyeit megismertetjük velük. A tervezés során is nyilvánvalóvá vált, hogy a helyi igényekre épülő, helyi szintű döntéshozatal keretében helyi szereplők által elérhető források érzékelhető motivációt jelentenek helyi szervezetek részére. A helyi közösségvezérelt stratégia sikerének kulcskérdése a szereplőket bevonása és mozgósítása azzal, hogy érdekeltté tesszük őket.

A kommunikációs tevékenységgel kapcsolatos célok, feladatok a projekt életciklusának illetve a célcsoportok motivációjának függvényében változnak.

A helyi közösségi fejlesztési stratégia elkészítéséhez és annak sikeres megvalósításához kapcsolódó, széleskörű nyilvánosság bevonását célzó kommunikáció módjára és eszközrendszerére a munkaszervezet által elkészítendő kommunikációs terv készül.

A városban meglévő kommunikációs platformok eszközrendszerére épül a projekt kommunikációs terve, melyek tervszerű alkalmazása jelentősen hozzájárulhat a projekt szakmai sikeréhez, a folyamatosan elvégzett kommunikációs tevékenység biztosítja, hogy a HACS munkaszervezete kapcsolatban legyen szűkebb és tágabb működési környezetével, partnereivel, ügyfeleivel, munkatársaival.

Főbb online és offline kommunikációs eszközök

- weboldal- mezkovesd.hu portálon aloldal létrehozása a helyi közösségvezérelt stratégia előrehaladására vonatkozó információkról
- nyomtatott sajtó - Mezőkövesdi Körkép havi közlemény
- televízió- Mezőkövesd Televízió negyedévente egy tájékoztatás a stratégiai előrehaladásáról, - közösségi és lakossági fórum évente
- szórólapok, elektronikus körlevél közlemények havi rendszerességgel

A HACS tagja a Mezőkövesdi Média Nonprofit Kft, melynek feladata, hogy a városban komplex médiaszolgáltatást nyújtson mind a helyi újság, a helyi televízió, továbbá a városi honlap, – mint internetes felület – számára úgy, hogy az lehetőleg minden korosztály igényének megfeleljen. A Kft. ellátja ezen kívül az önkormányzat sajtóreferensi feladatait is.

A HACS a Nonprofit Kft-n keresztül kívánja biztosítani a tájékoztatáshoz és kommunikációhoz kapcsolódó feladatait. A Társaság megfelelő szaktudással rendelkező szakemberekkel és szakmai gyakorlattal rendelkező humán erőforrással rendelkezik a közösségépítési és kulturális menedzsment területén, illetve a média és marketing kommunikáció területén. Ezenkívül a HACS valamennyi tagja és munkaszervezet

minden dolgozója felelős a pontos tájékoztatásért, információ átadásért. Az egyes szférákat képviselő HACS tagok kötelesek az általuk képviselt szféra ernyőszerkezetei részére (Civil Fórum, Ipartestület, BOKIK) átadni a stratégiával kapcsolatos információkat, illetve saját kommunikációs csatornáikat is felhasználni. A kommunikációs eszközök a HACS működési költségének terhére elszámolhatóak.

A folyamatos gyors, pontos és szakszerű tájékoztatás hozzájárul ahhoz, hogy a városban a lehető legtöbb civil szervezet valamint a vállalkozói- és közsféra képviselői számára a lehető legrövidebb idő alatt elérhetővé váljanak a HKFS-sel kapcsolatos legfrissebb információk. A munkaszervezet a nyilvánosság biztosítása érdekében többféle kommunikációs csatornát alkalmaz:

Igényfelmérés, ötletbörze, véleménykutatás: a közösségi, kulturális életre, fejlesztésekre vonatkozó tartalommal a lakosság és a civil szervezetek körében végzett kérdőíves, adatlapos lekérdezésekkel (online eszközzel városi honlapon, e-mail eléréssel, nyomtatott formátumú kérdőívek készítésével személyes lekérdezések formájában a lakosság által látogatott közösségi helyszíneken, közönségforgalmi területeken- üzletek, információs pontokon)

Fórumok, workshopok tartása: Ezek a tájékoztatók, konzultációk lehetőséget teremtenek arra, hogy a városi szereplőkkel jó kapcsolatot, párbeszédet építsen ki az akciócsoport, elősegítve ezzel a közös gondolkodást, projektgenerálást, a pályázni szándékozók hatékony segítségét. A fórumok segítik a műhelymunkát, a helyi lakosság aktivizálását, a HACS munkájának eredményességét, a visszacsatolást

Személyes kapcsolattartás: a munkaszervezet irodájában folyamatos telefonos és személyes ügyfélszolgálatot biztosít az érintettek számára munkanapokon. A projekt előkészítése és megvalósítási időszaka alatt a munkaszervezet irodája, a pályázók, helyi közösségek szereplői, a lakosság számára biztosítja a személyes konzultáció lehetőségét. A lehetséges végső kedvezményezettek felkészítésére, a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítésére, projektirányítási képességeik fejlesztésére vonatkozó tevékenység várhatóan a helyi felhívások megjelenésével válik intenzívvé.

A helyi médiában (televízió) a stratégia keretében megvalósuló eseményekkel, helyi felhívásokkal és eredményekkel kapcsolatos rendszeres megjelenés.

Sajtótájékoztatók, sajtóesemények: a projekt előkészítés és megvalósítási szakaszokhoz kapcsolódó sajtóesemények szervezése a kommunikációs terv alapján, a helyi lakosság, a szakmai és társadalmi szervezetek, közösségek tájékoztatása, aktivizálása, az elért eredmények, nehézségek bemutatására

Honlap működtetése: A HACS munkaszervezete saját aloldalt működtet a meglévő városi portálon. Önálló domain alatt folyamatosan megtalálhatóak a pályázatokhoz kapcsolódó tájékoztatók, egyéb szakmai tevékenységekre vonatkozó információk, amellyel széles körben biztosítja a nyilvánosságot a munkaszervezet. A honlap tartalmának aktualizálását folyamatosan végezzük.

Hírlevél- e-mail levelező lista: munkaszervezet minden hónap végén hírlevelet küld az arra feliratkozottak számára, melyben a legfontosabb híreket, eseményeket foglalja össze.

Helyi médiumok: települési lapok, nyomtatott sajtó: a munkaszervezet rendszeresen jelentet meg cikket az aktuális pályázati lehetőségekről, valamint az akciócsoport tevékenységéről.

Kiadványok: Kiadványban a városi rendezvények, civil szervezetek eseményei, információs pontokon, turisztikai szolgáltatások, közösségi helyszíneken, nagy közönségforgalmi helyszíneken elérhetőek, a projekt kommunikációs tevékenységét és megismerését szolgálja a célcsoport körében.

A HKFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

Előkészítő szakaszban alkalmazott eszközök:

- Kommunikációs (cselekvési) terv készítése
- Online kommunikáció: a www.mezokovesd.hu honlapon a stratégiához kapcsolódó tájékoztató tartalom létrehozása és folyamatos működtetése, frissítése, online ötletbörze és projektgyűjtés
- Egyeztető fórum civil szervezetek, gazdasági szereplők részére stratégiaalkotás céljáról, folyamatáról
- Projekt ötletek gyűjtése, együttműködő partneri kör kialakítása, egyeztető, koordinációs fórum szervezése
- Személyes kapcsolattartás munkaszervezet részéről
- Sajtó nyilvános esemény szervezése a projekt indításához,
- Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése
- Fotódokumentáció készítése

Megvalósítás szakaszai

- Helyi felhívások megjelentetése honlapon, kapcsolódó tájékoztatás online és offline médiában minden felhívás megjelenése esetén, illetve kulcsprojektről
- Egyeztető fórumok civil szervezetek, gazdasági szereplők részére
- Kedvezményezett kör megkeresése online és offline médián keresztül a helyi felhívásokkal kapcsolatban
- Személyes kapcsolattartás biztosítása munkaszervezet részéről kedvezményezett kör részére, animáció
- Projektötletek projekt kiválasztási eljárás során történő előrehaladásáról szóló tájékoztatás eljárásrend szerint
- Sajtóközlemény kiküldése a kulcsprojekt és miniprojektek indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése
- A kulcsprojekt és miniprojektek helyszínén B és „C” típusú táblák elkészítése és elhelyezése
- Fotódokumentáció készítése, programok dokumentálása

Projektzáró szakasz

- Sajtóesemények szervezése, sajtómegjelenések összegyűjtése, igény esetén projektlátogatás szervezése újságírók számára
- Fotódokumentáció összegyűjtése, térképtérbe való feltöltése
- Sajtóközlemény kiküldése a kulcsprojekt és miniprojektek zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése
- Sajtónyilvános ünnepélyes rendezvény szervezése kulcsprojekthez és miniprojektekhez, valamint teljes stratégiához
- Eredménykommunikációs információs anyagok, kiadványok készítése
- A projekt helyszíneken „D” típusú tábla elkészítése és elhelyezése

Fenntartási időszak –Utánkövetés

Fotódokumentáció készítése

A projekthelyszíneken „D” típusú tábla meglétének ellenőrzése

Monitoring fórum szervezése évente a projekt eredményeiről

Valamennyi kommunikációs felület, tájékoztatási anyag az európai uniós előírásoknak megfelelően a Széchenyi 2020 Arculati Kézikönyvben meghatározott arculati elemekkel jelenhet meg.

Az alkalmazott kommunikációs és marketing eszközök révén a HACS dokumentumai a nyilvánosak, elektronikus és print formátumban elérhetőek a stratégia webes felületein, illetve a projekt irodában.

A kommunikációs tevékenység ellátásának felelősségi köre a HACS munkacsoportjának a feladat és felelősségi körébe tartozik. A munkacsoport készíti, készítteti el a kommunikációs tervet és felügyeli annak végrehajtását, mind a projektelemekkel kapcsolatos feladatok tekintetében, mind a nyilvánossággal kapcsolatos tartalmi és formai elemek szabályainak alkalmazásával kapcsolatosan. A munkaszervezet alkalmazottjainak feladatkörébe tartozik a folyamatos tájékoztatási kötelezettség, az abban való aktív részvétel. A munkaszervezet animátort alkalmaz, mely feladatkörhöz rendeli a pályázati projektek egységes kommunikációjával kapcsolatos feladatok koordinációját, a kommunikációs akciótervben megfogalmazott eszközrendszer tartalmi és formai megvalósítását, felügyeletét.

A program megvalósításához kapcsolódó kommunikációs tevékenység során elsődleges célkitűzések, közösségi szinten irányított helyi fejlesztési célok elérése;

- a HKFS-ben megfogalmazott célok megvalósítását célzó helyi pályázati rendszer működtetéséhez a nyilvánosság, a megfelelő kommunikáció biztosítása,
- a hátrányos megkülönböztetéstől mentes, átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok, a műveletek átláthatóságának bemutatása
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános események kommunikációjában a támogatást igénylők és a végső kedvezményezettek esélytudatosságának erősítése, a csoportokra vonatkozó meglévő előítéletek csökkentése.

A kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségei a „Kommunikációs csomagok keretében elszámolható költségek felső korlátai” melléklet figyelembevételével kerültek tervezésre.

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve				
	2020	2021	2022	Összesen
Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítás	0	0,10795	0,10795	0,2159
Marketing	0	0,5	0,5	1,0

6.5 Monitoring és értékelési terv

A támogatott kulcsprojektek és helyi mini projektek megvalósulásának és az akciócsoport saját teljesítményének a vizsgálatát az akciócsoport a stratégia megvalósítása során folyamatosan nyomon kívánja követni.

A stratégia előrehaladásának Közgyűlés általi értékelése a projekt mérőföldköveihez kapcsolódóan félévente fog megtörténni. A féléves monitoring keretében megvizsgálásra kerül a stratégiai célok és intézkedések fizikai és pénzügyi előrehaladása az eredmény és output indikátorok tényértékének, valamint a program keretében felhasznált forrásfelhasználás mérésével. Az output indikátorok vizsgálata minden esetben a kulcsprojektek és a helyi miniprojektek projektszintű ellenőrzése és összegzése alapján történik intézkedésenként. A program pénzügyi előrehaladása kapcsán összevetésre kerülnek a kulcsprojekt és a helyi felhívások meghirdetésének, döntéssel rendelkező, leszerződött, illetve az igényelt és a végső kedvezményezettek részére kifizetett támogatás adatainak terv és tényértékei. A fizikai és pénzügyi előrehaladásról az akciócsoport a támogató felé a féléves mérőföldkövekhez kapcsolódó elszámolások és beszámoló keretében, az akciócsoport Közgyűlése felé pedig féléves jelentések keretében ad számot. A monitoring munkaanyagot az akciócsoport munkaszervezete készíti. A Közgyűlés a jelentések alapján dönt a szükséges intézkedésekről, szankcionálásról, illetve a stratégia esetleges felülvizsgálatáról. A Közgyűlés a tervezett előrehaladástól történő elmaradás esetén cselekvési ütemtervet dolgoztat ki a munkaszervezettel a szükséges lépések, felelősök, határidők meghatározásával.

A kulcsprojekt és mini projektek fizikai és pénzügyi előrehaladásának monitoringjára az akciócsoport az animációs tevékenység részeként a munkaszervezeten keresztül projektfelügyeleti rendszert kíván működtetni a projektek tervezett előrehaladásának ellenőrzésére és elősegítésére.

Az indikátorokon keresztül mérhető fizikai előrehaladás és a forrásfelhasználáson keresztül mérhető pénzügyi előrehaladás mellett az akciócsoport a féléves monitoringhoz szubjektív értékelési szempontokat is figyelembe vesz. A helyi szervezetek és a lakosság elégedettségének mérése a kommunikációs tervben részletezett eszközökkel (fórumok, kérdőívek, honlap) mérésre kerül. Az érintettek véleményeit a munkaszervezet beépíti a féléves jelentésekbe, melyet a közgyűlés a teljesítményértékelés során figyelembe vesz.

Az indikátorok definiálása a célok eredmény mutatóinál és az intézkedés leírásoknál megtörtént. A célértékek meghatározásánál helyi közösségünk törekedett arra, hogy azok reálisak, követhetők, mérhetőek legyenek.

Indikátor megnevezése, típusa	Adat forrása	Adatgyűjtés módja	Adatgyűjtés gyakorisága
A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya (%) (bázisérték: 0% célérték: 10%) eredményindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (jelenléti ívek, fotódokumentáció, regisztráció)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Kulcs és mini projektek befejezését követő 1. év végén, illetve fenntartási időszakban évente
A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség (pontérték, eredményindikátor)	Kérdőívek összegzése	Programbefejezőkor kérdőíves, 500 fős mintavétellel munkaszervezet által lefolytatott elégedettség mérés helyi lakosok körében	Programbefejezésekor és fenntartási időszak végén
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program	Fejlesztéssel érintett intézményekben jelenléti ívek, látogató ívek, nyilvántartás	Látogatószámra vonatkozó nyilvántartások intézményektől történő bekérése	Infrastrukturafejlesztésre vonatkozó kulcs és minióprojektek

előtti időszakhoz képest (db, eredményindikátor)			befejezését követő 1. év végén és fenntartás során évente
A HKFS végrehajtás keretében megvalósított programokon részt vevők száma összesen Célérték: 10 000 fő eredményindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (jelenléti ívek, fotódokumentáció)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Helyi projektek megvalósulása során félévente (végső kedvezményezettek kötelesek rendezvényként mérni a látogatószámot) Programbefejezések or összegzés
Helyi, térségi vagy határon túli együttműködésben megvalósuló programok, akciók száma (db) Eredményindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (együttműködési megállapodások, konzorciumi megállapodások, fotódokumentáció, jelenléti ívek)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Mini projektek befejezésekor, illetve programbefejezések or összegzés
Közösségi szinten irányított városi helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma (fő) indikátor célértéke: 16 394 fő Outputindikátor	KSH területi statisztika, www.ksh.hu	Online lekérdezés	Projektbefejezésekor és fenntartás során évente éves statisztikai jelentésből
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma (db): 15 db Outputindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (meghívók, jelenléti ívek, fotódokumentáció, kommunikációs anyagok)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Mini projektek megvalósulása során félévente, illetve projektbefejezésekor
A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi terek száma (db) Outputindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (műszaki átadási jegyzőkönyvek, használatbavételi engedélyek, megvalósulási tervek)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Kulcs és mini projektek befejezésekor, illetve fenntartási időszakban évente
A HKFS végrehajtás keretében épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (m2) Outputindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (műszaki átadási jegyzőkönyvek, használatbavételi engedélyek, megvalósulási tervek)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Kulcs és mini projektek befejezésekor, illetve fenntartási időszakban évente
A HKFS végrehajtás keretében létrehozott vagy helyreállított nyitott közösségi terek nagysága (m2) Outputindikátor	Végső kedvezményezettek jelentései, beszámoló alátámasztó dokumentumai (műszaki átadási jegyzőkönyvek, használatbavételi engedélyek, megvalósulási tervek)	Végső kedvezményezettek írásos és elektronikus levél formájában történő felszólítása adatszolgáltatásra és beszámoló benyújtására, illetve helyszíni ellenőrzés keretében	Kulcs és mini projektek befejezésekor, illetve fenntartási időszakban évente

Az adatok forrása a kulcs és miniprojektek kedvezményezettjei, akiktől fél éves időtartamban kér a munkaszervezet a projektekre vonatkozóan nyilvántartási, pénzügyi, foglalkoztatási adatokat, szöveges beszámolókat, fotódokumentációkat és együttműködési megállapodásokat.

Az adatokat e-mailben, telefonon, személyes projekt meglátogatás révén tervezzük bekérni a támogatási szerződés megkötését követően, előre elkészített formanyomtatványokon. Ezenkívül általános interaktív véleményezési lehetőséget biztosítunk a célcsoport részére a honlapon és valamennyi kommunikációs eszközön megadott e-mailes elérhetőségen keresztül.

A munkaszervezet feladata ezen felül a stratégia előkészítése, megvalósítása és fenntartása során felmerülő kockázatok kezelése. A HKFS esetében az építési tevékenységet tartalmazó, azon belül is magas és mélyépítésre, közösségi-kulturális funkciót ellátó épületek fejlesztésére vonatkozó általános érvényű kockázatokkal számolhatunk. Emellett a közvetett pályázati rendszer és projektfejlesztés logikája (pályázatban bemutatott fejlesztési koncepcióra alapozott költségterv) a támogató döntést követően is keletkeztet egyedi műszaki, pénzügyi kockázatokot. A projekt előkészítési és megvalósítási szakaszában felmerülő legtöbb kockázati elem egyfajta proaktív gondolkodás útján, megfelelő kockázatkezelési eszközök alkalmazásával, illetve a felelősök kijelölésével kezelhető és a lehető legminimálisabb bekövetkezési mértékre szorítható vissza. A feladatok felelőse a projektmenedzsment tagjai közül kerül ki.

Esemény	Kockázat szintje	Mérséklési- és megelőzési intézkedések	Fennmaradó kockázat szintje
STRATÉGIA ÁLTALÁNOS KOCKÁZATAI			
• ELŐKÉSZÍTÉSI FÁZIS			
MŰSZAKI KOCKÁZATOK			
Tervezői határidőcsúszás kulcsporojektek esetében	lényeges	megfelelő referenciákkal rendelkező tervező kiválasztása, stratégia támogatását követően háromoldalú (pályázó, tervező, pályázati szakértő) egyeztetés a pályázati felhívás műszaki feltételeiről, folyamatos egyeztetés a tervezővel a tervezés során, tervezői feladatok ütemezése a tervezői szerződésben	elviselhető
JOGI SZEMPONT			
Hatósági folyamatok elhúzódnása az engedélyezési eljárások során	lényeges	reális ütemterv meghatározása, előzetes egyeztetés az engedélyezéshez szükséges feltételeknek való megfelelésről	elviselhető
Helyi felhívások megjelenésének elhúzódnása		reális ütemterv és felelősök meghatározása, munkaszervezet folyamatos értékelése, folyamatos egyeztetés az IH-val	
TÁRSADALMI SZEMPONT			
Lakossági ellenállás a fejlesztés tervezése, tulajdonviszonyok rendezése során	mérsékelt	Helyi közösségek bevonása a tervezésbe, közvetlenül érintett helyi lakosok tájékoztatása a fejlesztés tartalmáról, kapcsolattartás, lakossági bevonása közmeghallgatás és projektismertető lakossági fórum keretében	elviselhető
PÉNZÜGYI-GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONT			
A projektelőkészítési tevékenységekhez szükséges saját erő meglétének hiánya	lényeges	előkészítési tevékenységek teljesítésének ütemezése, cash-flow terv, részszámlázás biztosítása, erőforrás tervezés, előleg igénybevétele támogató döntést követően	elviselhető
• MEGVALÓSÍTÁSI FÁZIS			
MŰSZAKI KOCKÁZATOK			

Esemény	Kockázat szintje	Mérséklési- és megelőzési intézkedések	Fennmaradó kockázat szintje
Kivitelezői határidőcsúszás (erőforrások hiánya, nem megfelelő allokálása)	Mérsékelt	reális ütemterv és teljesítési határidő felállítása, teljesítési biztosítékok alkalmazása az építési vállalozási szerződésben, teljesítés ütemezése, kötbérterhes részhatáridők alkalmazása, szállítói előleg biztosítása, előrehaladás folyamatos nyomonkövetése, megfelelő referenciákkal rendelkező kivitelező kiválasztása	elviselhető
JOGI SZEMPONT			
Közbeszerzési folyamatok elhúzódása kulcsprojektek esetében (a felhívás megjelenésének csúszása, nem érkeznek érvényes ajánlatok, az eljárást megtámadják, a nyertes visszalép a szerződéskötéstől)	Mérsékelt	Közbeszerzési tanácsadó alkalmazása, aki reális ütemezéssel, a jogszabályi határidő figyelembevételével készíti el a közbeszerzési dokumentációt, folyamatos kapcsolattartás	elviselhető
Helyi felhívásokra beérkező pályázatok alacsony vagy túl magas száma, nem támogatható pályázatok, projektkiválasztás elhúzódása	lényeges	igényfelmérésen alapuló helyi felhívások, folyamatos animációs tevékenység a pályázói körben, munkaszervezet folyamatos értékelése, szükség esetén külső erőforrás igénybevétele	elviselhető
KÖRNYEZETI SZEMPONT			
Kivitelezés során bekövetkező negatív környezeti hatások, havária (a levegő minőségére gyakorolt hatás, zajterhelés, talajra, talajvízre gyakorolt hatás, hulladékok keletkezése, kezelése)	lényeges	kiviteli terv környezet, táj és természetvédelmi, tűzvédelmi, munkavédelmi tervfejezetének betartása, vonatkozó előírások, kivitelezői felelősségbiztosítás rendelkezésre állásának ellenőrzése	elviselhető
PÉNZÜGYI-GAZDASÁGI FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONT			
A projekt kivitelezésére tervezett költségek alulbecslése	mérsékelt	körültekintő reális műszaki-pénzügyi tervezés, építési tervezői költségvetés minőségellenőrzése közbeszerzések tapasztalati költségei alapján, pályázati felhívás szerinti tartalékkeret betervezése a projekt költségvetése	elviselhető
Forrásokkal, azok folyamatos rendelkezésre állásával kapcsolatos problémák (Kedvezményezetti likviditás, pályázat pénzügyi kifizetéseinek ütemezése)	lényeges	reális erőforrás tervezés, cash-flow terv, normál és szállítói előleg igénybevétele, szerződések teljesítésének ütemezése, részszámlázás biztosítása	elviselhető
Nem teljesülő indikátorok, vállalások	mérsékelt	körültekintő felmérés és műszaki tervezés, tervek és építési költségvetések összhangjának ellenőrzése az output indikátorok tekintetében	elviselhető
INTÉZMÉNYI SZEMPONT			
Érdekellentét, konfliktushelyzet az érintettek között (Kedvezményezett, Támogató-KSz, kivitelező, projektmenedzment, tervező, műszaki ellenőr, közbeszerzési szakértő, hatóságok)	Mérsékelt	folyamatos kapcsolattartás, többoldalú projektegyeztetések havi szinten	elviselhető
• FENNTARTÁSI FÁZIS			
MŰSZAKI KOCKÁZATOK			
Garanciális minőségi problémák felmerülése	Mérsékelt	jótállási biztosítékok alkalmazása az építési vállalozási szerződésben	elviselhető

Monitoring adatok feldolgozása és a feldolgozásból származó információk visszacsatolása

A monitoring adatok feldolgozása folyamatos, összegzésük, értékelésük félévente történik. Az ügyfeleknek monitoring adatok szolgáltatására 2-3 hét áll rendelkezésre a munkaszervezet adatbekérését követően. A beérkezett adatokat az összesítés, értékelés után az Elnökség valamint a Közgyűlés elé tárjuk, mely jelentések tájékoztatásként szolgálnak a stratégia előrehaladását illetően. A HACS minden év november 30-ig éves előrehaladási jelentést tesz az Irányító Hatóság felé, egészen a helyi közösségi fejlesztési stratégia keretében támogatást nyert projektek fenntartásának végéig, melyben a TOP 7. prioritásának kimeneti és eredmény indikátoraihoz való hozzájárulásról ad számot. Az első helyi felhívások várhatóan 2017. I. félévében kerülnek kiírásra. Az év végi összesített eredményeket a város honlapján egy új menüpontban a „Helyi közösségvezérlés fejlesztések Monitorig adatok” részben fogjuk megjeleníteni és mindenki számára elérhetővé tenni. A támogatásból megvalósult projektek eredményeinek bemutatása a „Megvalósult beruházások Projektgaléria” menüben fog történni, ahol egy rövid szöveges összefoglaló és néhány fényképből álló fotódokumentáció keretében lesznek megjelenítve a stratégia eredményei a széles nyilvánosság részére.

HACS értékelése saját teljesítményére vonatkoztatva

A HACS saját teljesítmény objektív (outputindikátorok, kifizetések) és szubjektív (érintettek elégedettsége) adatainak gyűjtése és feldolgozása folyamatos, összegzésük félévente történik meg a munkaszervezet által. A döntéshozó szervek részére igény szerint, de legalább az elnökség és a közgyűlés tagjai részére féléves jelentésként visszacsatolás történik. Az önértékelés, összegző jelentések rávilágítanak a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia erősségeire, gyengeségeire, ami a HKFS módosítását, felülvizsgálatát eredményezheti a Közgyűlés döntése alapján. Ez elsősorban az intézkedések közti források elosztását, illetve az intézkedések keretében támogatható tevékenységeket, támogatható szervezetek körét érintheti, illetve módosításukat teheti szükségessé. A mini projektek nem megfelelő előrehaladása esetén végső esetben a miniprojektek gazdáinak szankcionálása a megkötött támogatási szerződések alapján történik.

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Az eredmények belső és külső kommunikálása és terjesztése a mezőkövesdi akciócsoport területén több kommunikációs csatornán keresztül történik. Az Elnökség és a tagságunk részére közgyűlési üléseken, fórumokon, valamint e-mailben történik az eredmények információcseréje. A Helyi közösség számára nyitott online felületen szereplő adatok bárki számára nyilvánosak és megtekinthetőek, folyamatosan megtalálhatóak a pályázatokhoz kapcsolódó tájékoztatók, egyéb szakmai tevékenységekre vonatkozó információk, amellyel széles körben biztosítja a nyilvánosságot. E-mailben a tagság részére, valamint a projekt ötleteket benyújtók részére küldünk célzott információkat. A helyi felhívásokhoz kapcsolódóan tájékoztató cikkeket, összefoglalókat kívánunk megjelentetni a városi lapban.

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

Tervezési terület esélyegyenlőségi helyzete:

Mezőkövesd büszke arra, hogy története folyamán mindvégig olyan polgárok lakták, akik befogadó szellemiségükkel, egymás iránt kölcsönös tiszteletükkel és türelmükkel, kitartó munkájukkal és példás összefogásukkal megteremtették egy emberi, élhető, pezsgő szellemi és kulturális hagyományokkal és étellel rendelkező, a gazdasági jólét potenciálját magában hordozó város lehetőségét. A különböző nemzetiségek, vallások, generációk mindig békében éltek egymás mellett, egymás értékeinek elismerésével, közös teljesítményükkel hozták létre a mai virágzó várost.

Az önkormányzat az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során kiemelt figyelmet fordít a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők helyzetére, igényeire, fontos küldetéseként fogalmazva meg az említett célcsoportok életkörülményeinek javítását és esélyegyenlőségének biztosítását.

Az Önkormányzat az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet alapján 2013-ban elkészítette Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Mezőkövesd Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel, egyházzal).

A stratégia tervezése során lefolytatott igényfelmérésbe a hátrányos helyzetű csoportokat képviselő helyi szervezetek is bevonásra kerültek. A projektötlet gyűjtő fórumon a Lungo Drom, a Matyó Nagymama Klub, és a Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete vett részt, mely szervezetek által megfogalmazott igények (infrastruktúrafejlesztés, eszközbeszerzési igény, programtervek) a stratégiai intézkedéseinek meghatározása során figyelembe vételre kerültek. Az akciócsoport a HEP alapelveinek érvényesítését a stratégia megvalósítása során kötelező érvényűnek tekinti. Az alapelveket az akciócsoport a projektkiválasztási eljárásrendben is érvényesíteni kívánja kötelezően alkalmazandó jogosultsági szempontként. A projektek során kötelező a projektarányos akadálymentesítés teljesítése. Mind az infrastruktúrális ERFA, mint a soft elemek elérhetőségét valamennyi társadalmi csoport részére elérhető módon szükséges tervezni és megvalósítani. Az akciócsoport az ESZA jellegű intézkedések esetében előnyben kívánja részesíteni a hátrányos helyzetű csoportok helyzetét közvetlenül javító projektjavaslatokat.

Ezzel összhangban a város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Antiszegregációs program fejezetében a szegregáció oldása kapcsán meghatározott feladatok közül a Civil projektek, tervek összehangolásához a HKFS közvetlenül hozzájárul. Az antiszegregációs programban meghatározott közösségfejlesztésre vonatkozó intézkedés célja és tartalma teljes mértékben összhangban jelen stratégia céljaival és intézkedéseivel.

HACS esélyegyenlőségi intézkedései:

Mezőkövesden a HEP elveinek érvényesítésével kapcsolatos feladatokat az önkormányzati **esélyegyenlőségi referens** látja el és tartja a kapcsolatot az érintett területek képviselőivel. Az esélyegyenlőségi referens az akciócsoport által tervezett helyi felhívásokat és a féléves értéklő jelentéseket véleményezi, szükség esetén részt vesz a Közgyűlésen. Az önkormányzat, mint a HACS képviselő szervezete, az esélyegyenlőségi referense által tájékoztatja a HACS tagjait.

A HFS készítése során folyamatos kapcsolatot tartunk a közreműködő gazdasági, közszféra és civil szervezetekkel, egyházakkal fórumok, kerekasztal-beszélgetések formájában. A tervezési területen különböző fórumok működnek pl. Idősügyi Tanács, Civil Kerekasztal, Térségi Ifjúsági Kerekasztal és Szociális Kerekasztal. Összességében elmondható, hogy ezeken az egyeztetéseken a város teljes lakossága képviselve van. Ezáltal minden valamilyen szempontból hátrányos helyzetben lévő lakosunk érdekképviselője megvalósult.

A **romák** esélyegyenlőségét biztosító konkrét intézkedések nincsenek a város szolgáltatásszervezési koncepciójában. A roma lakosság kb.: 1700 fő, ami megközelítőleg a lakosság 10%-a, nagy részük a város ITS-ének Antiszegregációs programjában megadott szegregációval veszélyeztetett városrészen él. A HACS tagjai között nincs, de együttműködő partnerként már a tervezésnél bevonásra kerültek az alábbi szervezetek:

- Mezőkövesdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Lungo Drom Mezőkövesdi Szervezete

A **szegénységben élők** képviseletét az önkormányzat mellett, civil szervezetek, szociális szervezetek és intézmények és az egyház képviselte a tervezés során. Az egyenlő esélyű hozzáférést számukra is biztosítani szeretnénk a megvalósítani tervezett fejlesztések kapcsán. Így a fejlesztéssel érintett vagy újonnan kialakított közösségi terek, megvalósítani tervezett programok mindenki számára ingyenesen elérhető és használható lesz.

A település civil szervezeteinek támogatása, a Művelődési ház fejlesztése, a Hadas városrész közösségi és kulturális életének a fejlesztése, a közösségépítés hatással lesz Mezőkövesd város szegregációval érintett utcáinak hátrányos helyzetű lakosságára. A szegregációval érintett területek mindegyike a HKFS akcióterületének központjában, található, így az infrastruktúrális fejlesztések, programok, akciók

megvalósításának hatásaitól a szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek nem függetleníthetők. A közös programok, akciók a társadalmi befogadás erősítésének és szegregáció oldásának a legfontosabb eszközei lehetnek.

Az infrastrukturális fejlesztéseknél az **akadálymentesítés** szempontjainak a „Segédlet a komplex akadálymentesítés megvalósításához” c. útmutató szerinti betartását előírjuk és ellenőrizzük a tervezés és megvalósítás során. A rendezvények lebonyolítása során elvárjuk az egyenlős esélyű hozzáférést a mozgássérültek számára is. Ehhez a tervezés, a megvalósítás és a monitorig időszakában is bevonásra kerül a **Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete**.

A HACS tagjai között nincs nemek közötti megkülönböztetés. A **nők** aránya a HACS tagok képviselői között kiegyenlített. A 12 képviselőből 3 nő.

Az **idősek és a fiatalok** a helyi szociális szolgáltató Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, a Mezőkövesdi Városgondnokság és a szintén HACS tag Mezőkövesdi Óvoda és Bölcsőde által kerülnek képviselőre.

A helyi munkaerőpiacon **pályakezdők**ként szintén hátrányos helyzetben lévő fiatalokat érdekei a BOKIK és a helyi munkaügyi központ képviselői által kerülnek figyelembe vételre.

Ezen kívül a lakosság az önkormányzat honlapján létrehozott HACS felületen folyamatosan jelezheti szükségleteit a város vezetése felé, melyet a stratégia tervezése során és a lebonyolítás során is figyelembe veszünk.

A HACS tagjain kívül, a tervezett intézkedések végső kedvezményezettjei számára is kötelező az alábbi esélyegyenlőségi előírások betartása:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek végső kedvezményezettje köteles a projektjére vonatkozó esélyegyenlőségi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a fennálló vagy a beruházás során keletkezett esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a támogatást igénylő és a végső kedvezményezett esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.
- Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit
- A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínéül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során projektarányos akadálymentesítés.
- Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén
- Az infrastrukturális fejlesztések megvalósításában közhasznú foglalkoztatási programelem tervezése.

6.6.2 Fenntarthatóság

Mezőkövesd városa az elmúlt években kiemelt hangsúlyt fektetett a környezetvédelemre, az éghajlatváltozás és az azzal járó kockázatok mérséklésére. Továbbá a lakosság szemléletformálására is. Az Önkormányzat nem rendelkezik külön energiagazdálkodási koncepcióval, mindemellett az utóbbi évek intézményfejlesztési beruházásainak fontos részét képezte, hogy energetikailag korszerű, modern hőtechnikai elvárásoknak megfelelő épületek adjanak helyet a szolgáltatásoknak. Az elmúlt években az önkormányzat által működtetett intézményekben nyílászárócsere és homlokzati szigetelés történt. Több oktatási és nevelési épület megújult, energetikai szempontból fejlesztésre került (pl.: Mező Ferenc Tagiskola, V. és VI. számú Óvoda, Bayer Róbert kollégium és Szent László Gimnázium), ezáltal az ÜHG gázok és káros anyag kibocsátások az épületek részéről csökkentésre kerültek. A fejlesztések megújuló energia hasznosítását is tartalmazták a legtöbb esetben, ezáltal a fosszilis energiahordozókkal szembeni függősége a városnak is csökkentésre került.

Felújításra került még a Mezőkövesdi Rendelőintézet, a Polgármesteri Hivatal és a Városi Sportcsarnok. Felújításra került a város szennyvízhálózata. Így biztosított, hogy a felújított csőhálózatból ne kerüljön szennyvíz a felszíni vagy felszín alatti vizekbe.

A teljes város közvilágítási hálózatának korszerűsítésére – LED-es lámpatestek felszerelésére 100 %-os támogatást nyert a város, mely fejlesztés 2015-ben megvalósításra került.

Az önkormányzati épületek energiatermelésének segítésére fotovoltaikus rendszerek kerültek kiépítésre. Az önkormányzat tervei között szerepel további intézmény és önkormányzati épület energetikai korszerűsítése, valamint az önkormányzati épület energiaszükségleteinek kielégítésére egy napelem park kialakítása a város határában. Ezáltal is növelve a megújuló energiafelhasználását a városnak. Mezőkövesd Város Önkormányzata rendelkezik környezetvédelmi referenssel.

HACS környezetvédelmi intézkedései:

A HKFS tervezése és megvalósítása során a HACS tagjai figyelembe veszik a vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokat és előírásokat. Az előkészítés során az önkormányzat környezeti referense került bevonásra a környezetvédelmi szempontok és előírások érvényesítése érdekében. A megvalósításba helyi környezetvédelemben érdekelt civil szervezet bevonását is terveztük.

A tervezett intézkedések kapcsán előnyben részesítjük azokat a projekteket, melyek tartalmaznak környezetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos fejlesztéseket, tevékenységeket, akciókat. A közösségi terek fejlesztései kapcsán alkalmazott megújuló energiaforrások szintén előnyt fog jelenteni az értékelés során.

Az eszközbeszerzést tartalmazó intézkedések kapcsán a kiválasztási kritériumoknál támasztott követelmények között szerepeltetni kívánja az akciócsoport a környezetkímélő technika, technológia, gép vagy eszközbeszerzés szempontját.

A rendezvények programok során plusz pontot jelent a szelektív hulladékgyűjtés biztosítása a rendezvények alatt és az azt követő helyszínrendezések során.

A környezetvédelemhez kapcsolódó szemléletformáló akciók vállalása szintén előnyt jelent majd az intézkedésekre benyújtott pályázatok értékelésénél. Ezek a programok már a fiatal korosztály számára is megmutathatják a természet és a környezetvédelem fontosságát, a szelektív hulladékgyűjtés jelentőségét, vagy éppen azt hogy a szelektív hulladékgyűjtésből származó hulladékok miként kerülnek újrahasznosításra, akár kreatívan saját kezűleg is. A tudatos környezeti nevelés már a legkisebb korosztály számára is példaértékű minta, hiszen a környezettudatos fogyasztói magatartás ismereteinek elsajátítása kihatással bírhat az egész életük során.

A fejlesztések eredményeként a HACS azt várja, hogy a tervezési terület, azaz a város jelenlegi zöld felületének nagysága nem csökken, hanem a növekszik. A városban növekszik azoknak a közösségi tereknek a száma, ahol zöld felület található és használható a lakosság számára. A lakosság környezettudatossága szintén növekszik.

A HACS tagjain kívül, a tervezett intézkedések végső kedvezményezettjei számára is kötelező az alábbi környezetvédelmi előírások betartása:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek végső kedvezményezettje köteles a projektjére vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokat betartani, a projekt által érintett területen a védett természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.

A stratégia megvalósítása és fenntartása kapcsán a klímakockázat az extrém időjárás (extrém mennyiségű csapadék, illetve szélsőséges hőmérséklet) kapcsán vehető számba, mely első osztályú kivitelezési munka (hatályos jogszabályoknak, műszaki előírásoknak, irányelveknek, szabványoknak) megkövetelésével minimalizálható (mű állékonysága, kialakítása, anyaghasználat). Aszály, szárazság, egyéb környezeti tényező kockázatával a stratégia normál kockázati viszonyok között nem érintett. Az esetlegesen fellépő havária, környezeti katasztrófa (pl: tűzvész) esetén a megvalósítás során a kivitelezői kötelező felelősségbiztosítás, a fenntartási időszak alatt az önkormányzati vagyongarantálás mérsékli a környezeti kockázatot.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

Az akciócsoport a helyi felhívások meghirdetése és a kialakítandó kiválasztási szempontrendszer során ösztönözni kívánja a helyi problémákra és szükségletekre adott újszerű, előremutató és vállalkozó szellemű megoldásokat. A stratégia a kulcsprojekt és a projektkiválasztás során az innovatív megoldást tartalmazó projekteket előnyben részesíti a meglévő megoldásokat alkalmazó projektötletekkel szemben. Ilyen innovatív elemek lehetnek az innovatív építészeti, tájépítészeti és technikai megoldások kialakítása, valamint a tájékozódást, információszerezést biztosító elektronikus felületek kialakítása. Az

innovatív elemek megvalósításának a célja kell, hogy legyen a közösségépítés, az információszolgáltatás és a megvalósított beruházások, helyszínek ismételt felkeresésének ösztönzése, oly módon, hogy a lakosság visszatérő rendszeres programként építse be a szokásos programjába.

Ezenkívül ESZA program keretében tervezett a városi rendezvények és programok élő online (stream) felületének a létrehozása. Információszerzést biztosító elektronikus felületek kialakítása a múzeumok fejlesztése, a Hadas alkotóházak kinyitása és Takács István munkásságának bemutathatóvá tétele esetében is tervezett.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2020	2021	2022	Összesen	%
	ERFA projektek	60	69,3	0	129,3	60,83%
1.	Művelődési Ház és a volt könyvtár épületének felújítása, közösségi térre alakítása (kulcsprojekt)	60	0	0	60	28,23%
2.	A HADAS városrész alkotóházainak bemutathatóvá tétele	0	1	0	1	0,47%
3.	Helyi múzeumok, kiállító terek gyűjteményeinek interaktív és innovatív fejlesztése	0	5	0	5	2,35%
4.	Helyi szervezetek kulturális tevékenységének erősítése kismértékű eszközbeszerzések által	0	6,3	0	6,3	2,96%
5.	Közösségfejlesztés és városi sportélet felpozícióba hozása infrastruktúrafejlesztés és helyi szervezetek kismértékű eszközbeszerzései által	0	57	0	57	26,82%
	ESZA projektek	0	63,25	20	83,25	39,17%
6.	Takács István alkotói hagyatékának, mint a város kulturális örökségének teljes körű feltárása és dokumentálása	0	3,25	0	3,25	1,53%
7.	Települési és térségi kapcsolati háló megerősítését szolgáló, helyi értékeket középpontba állító programok, akciók, rendezvények, fesztiválok, kiállítások, kiadványok támogatása	0	60	20	80	37,64%
	Összesen	60	132,55	20	212,55	100%

A HACS működési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	10,01	11,777	10,7769	3,67477	0,60795	0,60795	32,5593
Helyi Közösségfejlesztési Stratégia (HKFS)	6	0	0	0	0	0	6
Kötelező nyilvánosság	0	0	0	0	0,10795	0,10795	0,2159
Marketing	0	0	0	0	0,5	0,5	1
Könyvelő	0,1016	0,3048	0,3048	0	0	0	0,7112
Projektmenedzsment (4 fő)	3,904	11,472	10,47213	3,674766	0	0	29,5229
Összesen	10,01	11,777	10,7769	3,67477	0,60795	0,60795	37,45

A működési költségeknél a HKFS elkészítésének és átdolgozásának költsége 2017. évben merül fel, ezenkívül a projektmenedzsment kapcsán terveztünk költségfelmerülést 2017. IV. negyedévre. A pályázat támogatása esetén a projektet 2017. októberében a terveink szerint megkezdjük a kulcsprojekt műszaki tervezésének elindításával és a helyi felhívások kidolgozásának megkezdésével. A megvalósítás tervezett időtartama 56 hónap, azaz a projekt tervezett befejezése 2022. július 31. A tervezett intézkedések pályázati felhívásait 2018. decemberéig szeretnénk véglegesíteni és elfogadtatni a támogató szervezettel. A kulcsprojekthez kapcsolódóan 5 hónapon belül kiviteli tervekkel és engedélyekkel kell rendelkezni, ezt követően kezdhető meg a beruházás kivitelezésének közbeszerzése. A terveink szerint 2019. októberében a kulcsprojekt kivitelezése megkezdődhet. Az első helyi felhívások 2019. III. féléves megjelentetését követően pályáztatás, ellenőrzés, elbírálás, szerzőskötés időigényét figyelembe véve 2020. II. negyedévre tervezzük az első mini projektek megvalósításának a megkezdését.

A működési költségeknél szerepeltetett nyilvánosság biztosítása a projekt teljes 56 hónapja alatt folyamatos lesz. A költségek ütemezését a teljesítés előrehaladásához igazítva adtuk meg.

A projektmenedzsment szervezetben 3 belső menedzsment tag vesz részt, akik a projekt menedzselését, igazgatási és adminisztrációs feladatait látják el. Ezen kívül az animátori és pénzügyi vezetői feladatokra 1 további megfelelő referenciákkal és tapasztalattal rendelkező külső cég kerül bevonásra. A menedzsment tevékenységek a projekt teljes 56 hónapja alatt folyamatos lesz. A munkabérek felmerülése havi szintű, így a költségek ütemezése is ez alapján történt. Az animációs költségek ütemezésénél figyelembe vettük, hogy már 2017-ban szükséges a felhívások előkészítésében szerepet vállalniuk. A működési és animációs költségek nem haladják meg a teljes elszámolható költség 15%-át.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Mezőkövesden működő civil szervezetek listája

1. sz. melléklet

Mezőkövesden működő civil szervezetek listája

No.	Közösségi, sport	Kulturális	Szociális, oktatás, egészségügy	Gazdasági	Egyéb
	35	21	31	5	5
1.	"A Mezőkövesdi Fúvós és Majorette együttesért" Alapítvány	AUTÓVILL A Zenei Képzésért Alapítvány	Az árva és elhagyott gyermekekért Alapítvány	Alapítvány a Mezőkövesdi Asztalos Szövetkezet Dolgozóikért	Bűnmegelőzési Vagyonvédelmi Alapítvány a Mezőkövesdi Rendőrkapitányság Illetékességi Területének Közbiztonságáért
2.	APAKÓI VADÁSZ EGYLET	Délborsodi Falusi és Agroturizmus Egyesület	Bárdos Lajos Általános Iskola Gyermekeiért Alapítvány	Dél-Borsodi Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány	" Kövesd Flóriánért Alapítvány "
3.	Autóvill Rt. Mezőkövesdi Gyára Horgász Egyesület	Élet Egészség Alapítvány	Biztatás Gyermekek- és Iskolafejlesztési Alapítvány	Mezőkövesd és Vidéke Általános Ipartestület	Mezőkövesd Szennyvízcsatornázásáért Alapítvány
4.	AVE Mezőkövesdi Gyógyegység Horgász Egyesület	Jatari Indián Népművészeti Egyesület	Csibe Alapítvány	Földtulajdonosok Érdekvédelmi Egyesülete	Mezőkövesdi Polgárőrség Egyesülete
5.	Baloldali Ifjúsági Társulás Mezőkövesd	"Karnevál" Kulturális egyesület	Egészség Klub Közhasznú Egyesület	Mezőkövesd Zsóry-fürdő Üdültulajdonosai Egyesülete	Önkéntes Tűzoltó Egyesület Mezőkövesd
6.	DÉL-BORSODI PROTESTÁNS IFJÚSÁGÉRT ALAPÍTVÁNY	Keleti Szél Közhasznú Egyesület	Egri Úti Óvodásokért Alapítvány		
7.	Délborsodi Regionális Fejlesztési Társulás	"Közös Érdek Dolgozó" Alapítvány	EMPÁTIA Alapítvány		
8.	Észak-Magyarországi Regionális Gyorsulási Szövetség	Magyar szó Kárpátalján Kulturális Alapítvány	Gondoskodás Alapítvány		
9.	Fudoshin Karate Sportegyesület	MASZK (Mezőkövesdi Amatőr Színjászó Kör) Egyesület	Gyermeki Személyiség és Óvodafejlesztési Alapítvány		
10.	Hoórvölgye Horgászegyesület	Matyó Nagymama Klub Egyesület	Hancsók Kálmán Alapítvány		
11.	Ifjú Szocialisták Társulása	Matyó Népművészeti Egyesület	Honvédelmi és Rendvédelmi Szervek Nyugdíjas Klubja Mezőkövesdi Kht.		
12.	"KOLIBRI" Sportclub	Matyóföldi Alkotók és Művészetpártolók Egyesülete	Idősek ellátásáért Délborsodi Alapítvány		
13.	LÓERŐ Sportegyesület	Matyóföldi Idegenforgalmi Egyesület	KOVÁCS MAGDOLNA TANULMÁNYI ALAPÍTVÁNY		
14.	Magic Boys Kézilabda, Úszó és Búvár Klub	Mezőgazdasági Gépmúzeumért Közhasznú Alapítvány	"Kövesdi Kollégista" Alapítvány		
15.	Mező Ferenc Diáksport Egyesület	Mezőkövesd Könyvtáráért Alapítvány	Magányos Idős Emberek Gondviselése Alapítvány		
16.	Mezőkövesdi Amatőr Röplabda Egyesület	Mezőkövesdi Hang-Stúdió és Szent László Kórus Egyesület	Marietta Teljes Értékű Életéért Alapítvány		

17.	Mezőkövesdi Autós Baráti Egyesület	Mezőkövesdi Ifjúsági Kulturális Egyesület	Mezőkövesd és környéke Lakosságának Egészségéért Alapítvány	
18.	Mezőkövesdi Kézilabda Club	Mezőkövesdi Művelődési Közalapítvány	Mezőkövesdi Gondozási Alapítvány	
19.	Mezőkövesdi Kolping Család Egyesület	Mezőkövesdi Színészeti Egyesület	Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete	
20.	Mezőkövesdi Matyó Vadásztársaság	Mezőkövesdi Városszépítő és Városvédő Egyesület	Mozgásszervi Rehabilitációs Központ Betegeiért Alapítvány	
21.	Mezőkövesdi Shotokan Karate Egyesület	TAKÁCS ISTVÁN Kulturális Alapítvány	" Nagy Lajos " Alapítvány	
22.	Mezőkövesdi Sportegyesület		Őszi Napsugár Alapítvány	
23.	Mezőkövesdi Teljesevangélisták Keresztény Gyülekezet		"Probitas" Egészségügyi és Szociális Alapítvány	
24.	Jézus Szíve Kegyeplő Alapítvány		RomaHang Alapítvány	
25.	Mezőkövesdi Triatlon Egyesület		" SÜSS FEL NAP " Alapítvány	
26.	Szövetkezet Vadásztársaság Egyesület		"Széchenyi István Szakképzési Alapítvány"	
27.	Tó, Tenger, Folyó, Nyíltvízi Úszóklub Sportegyesület		Szent István Oktatási Alapítvány	
28.	" Trencsényi " Futball Hagyományőrző és Tömegsport Alapítvány		Szent László Alapítvány	
29.	"ÚSZÁSSAL AZ EGÉSZSÉGÉRT " Alapítvány		"Szeretettel a tanuló ifjúságért" Alapítvány	
30.	ÚSZÁSSAL Mezőkövesd Egészséges Ifjúságáért Alapítvány		"Tárt Karok" Szociális Alapítvány	
31.	Városi Rádióklub		VII. sz. Óvoda Gyermekeiért Alapítvány	
32.	Vasmadarak Motoros Egyesület			
33.	Z-3 Postagalambsport Egyesület			
34.	Z-30 Postagalambsport Egyesület			
35.	Mezőkövesdi Civil Szövetség Egyesület			